HVMANISSIMO SIMV'LQVE DOCTISSIMO VIRO, IACOBO CANTAE, REVERENDISS. D. Cardinalis Campeij ſummo Cubiculario,

NICOLAVS CLENARDVS S. P. D.

SAEPENVMERO *mihi venit in mentem, eiuſmodi libellum cõſcribere, qui Græcæ linguæ ſtudioſis, poſt primum Grammaticæ guſtũ, tanquam præceptoris inſtar eſſet, ſi quando viuæ vocis penuria laborarẽt. Atq; id conſilij non defuerunt qui probarent: nihil tamen æquè cõfirmauit, vt tuum, doctiſſime Cãta, iudicium. Cùm enim nuper Bruxellæ de literis ageremus, operæpretium futurum credebas, ſi rudimẽtariis iſtis Tyronibus ſcriptor quiſpiam Græcus ita legendus proponeretur,*

 retur,

retur, ut ſinguli verſus verborũ thematis inſinirentur. In illis enim rimandis miſerè pleroſq; angi, quibus hac ratione ſcrupuli omnes eximi poſſent. Ibi me ilicò minus iam propoſiti pœnitere cœpit: ſed quaſi oraculi autoritate permotus, inchoatum alioqui opus abſoluere ſtatui, eodem fermè filo, quod tua prudentia demonſtraſti. Mitto itaq; iſtuc Meditationes Græcanicas, eáſq; ſub nominis tui auſpiciis editas, ut quiſquis inde fructus ad ſtudioſam iuuentutem manauerit, eum totum propenſiſſimæ tuæ voluntati acceptum ferat: Deúmq; precetur, ut quod præterea de iuuandis bonarum artium ſtudiis animo cõcepiſti, felicem ſortiatur exitum. Mihi certè pro effuſiſſimo iſto in literatos homines amore, augurari libet, & ominari licet, orbem aliquando ſibi gratulaturum, de præclaris Iacobi Cantæ meritis. Bene vale, vir integerrime, & Campegiam familiam literarum gloria, quod ſtrenuè facis, illuſtrare perge. Louanij anno 1531, XII. Calend. Iulias.

MEDITATIONES GRAECANICAE IN ARTEM GRAMMATICAM,

Autore Nicolao Clenardo.

GRAMMATICORVM præcepta,quæ diſcendis linguis deſtinata ſunt,ita demum vtilitatem afferunt, ſi & memoria fideli conſeruentur,& iugi meditatione adhibito iudicio,tanquam renouentur. Qua quidē in re tantum eſt momēti, vt hîc eos peccare potiſsimùm credā, quicunq; ſtudia linguarū infeliciter auſpicati ſunt. Videas pleroſq; annos aliquot in quibuſuis paſsim obuerſari auditoriis,noctes dieſq; Grāmaticos euoluere,profeſſorū dictata religioſiſsimè deſcribere:& breuiter omnē (qđ dici ſolet)mouere lapidem,vt artis, quam ſectantur,omnes canones intelligant:quum interim tot cōſumptis laboribus,ne id quidem ſint aſſequuti, vt vel Nominum teneant Declinationes,vel Verborum Coniugationes. Vſq; adeò quoſdam tranſuerſos agitat inconſulta illa diſcendi libido,nouorum ſemper & incognitorū auiditate ſolicita.Itaq; non immeritò graues ſæpe viri,Paulino more, illud iſtis occinere ſolent,Semper diſcentes,& nunquam ad ſcientiam veritatis peruenīētes. Indignū enim arbitrantur,pretioſi temporis magno diſpēdio,linguam aut Græcam aut Hebræam affectare, quum tot ſint alioqui artes egregiæ,& mortalium vſibus perquam neceſſariæ,in quibus ſumma cum

laude verſari poſsis. Neq; tamen ſtultorum mores plus valere debent, quàm prudentum induſtria. Quin potius errantes in viam reducere conuenit, & graſſanti latiùs malo præſentaneum remedium adferre. Quapropter iam nuper Inſtitutionibus in linguam Græcam editis, vbi quicquid eò pertineret, breuiter præcepi, operæpretiũ me facturum eſſe credidi, ſi diſcipulorũ infirmitati, & temerariæ illorũ ſedulitati, curam conſiliúmq; pro virili parte præberẽ, qui ſurſum ac deorſum citra delectum variis lectitãdis auferũtur, multarum quidẽ horarũ iactura, ſed fructu exiguo. Atq; animũ induxi, vt libellũ aliquem rudi Minerua cõſcriberẽ, vbi Græcarũ literarũ candidatis, tanquam vocem pręceptoris viuã imitarer: vt haberent qui iam rudimenta percepiſſent, quid ſequi, quid fugere deberent. Delecta ſiquidẽ Epiſtola Diui Baſilii, nihil intactũ reliqui, quod ad iſtas minutias pertineret, quæ primò diſcenda eſſent, quæ contrà in præſens omittenda, & in poſterũ ſeponenda, quàm potui fideliſsimè cõmõſtraui. Neq; ab hoc inſtituto duxi alienius eſſe, verbulis ſingulis anxia quadã & barbara ſuperſtitione ſuũ ąddere interpretamentum, nihil veritus, ne in calumniã raperetur quod paruulis & balbutientibus ipſe quoq; me balbũ præſtitiſſem. Subdidi tamen ſuã vnicuiq; ſentẽtiæ verſionẽ Latinã, vt eam edidit Budęus: partim ne quis noſtris modò cõſpectis, ineptã & illatinam interpretationẽ (vt æquum eſt) irrideret, partim vt collatis inter ſeſe linguis, ꝓpria vtriuſq; phraſis agnoſceretur. Placẽt aliis alia, mihi hæc viſa eſt Epiſtola
mirum

mirũ in modum idonea,quæ per omnes(vt ita dicam)ſyllabas,exactè & diligẽter excuteretur:propterea quòd præter elegantiſsimã dictionẽ, & dignam viro graui venuſtatẽ,optimis monitis Chriſtianos mores cõponit,ſine quibus perniciosũm eſt quicquid vſquam literarũ ediſcitur. Proinde cui in animo ſedet,noſtro conſilio vti, vbi ſummam Grãmatices cõpendio paruo fuerit aſſecutus, Nominũ Verborúmq; inflexionibus,quantũ ſat erit, deguſtatis,ſtatim has legat meditationes,neq; aliò ſe conuertat,priuſquàm totã Epiſtolam pertractauerit, & penſiculando veſtigãdóq; ſic locis omnibus rationẽ à ſe ipſe poſtulauerit, vt citra moram quicquid occurrerit,diluere poſsit:nihil inde proferatur vel minimi momenti,quod non ad ſuum thema tanquam ad originem referre queat.Nam eiuſmodi exercitatio vnum aliquem in libellum conferenda eſt,ne perpetuò ad eandem reuoluare moleſtiam.Sed iam expoſita propoſiti noſtri ratione,Baſilium ipſum loquentem audiamus,cuius eſt Epiſtola ad hunc modum inſcripta,

Ἐπιστολὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, πρὸς τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Θεόλογον, περὶ τῆς κατ' ἐρημίαν διαγωγῆς.

Epiſtola Magni Baſilij,ad ſanctum Gregoriũ Theologum,de uita in ſolitudine agenda.

Seceſſerat verò Baſilius in Pontũ:nactúſq; locũ contemplationi appoſitum,eòdem Gregoriũ pellicere ſtuduit,miſsis ad eũ literis, in quibus amœnitatem ſeceſſus graphicè depingit & laudat. Quúmq; is reſpõdiſſet regionis indolem nõ magnopere ſpectandã, vbi de lucro pietatis ageretur,

& ſimul videretur iſtiuſmodi illecebris non adducendus, vt ipſe quoq; in Pontum migraret: ibi Baſilius occaſione oblata, pulcherrimam reſcripſit epiſtolam, quam ſic auſpicatur.

BASILIVS.

Ἐπέγνων σου τὴν ἐπιστολὴν, ὥσπερ οἱ τοὺς τῶν φίλων παῖδας ἐκ τῆς ἐπιφαινομένης αὐτοῖς ὁμοιότητος πρὸς τοὺς τεκόντας ἐπιγινώσκουσι.

Verbum verbo redditum.

AGnoui tuam Epiſtolam, vt qui amicorũ proles ex apparente in eis ſimilitudine ad parẽtes agnoſcũt.

Interpretatio Budæi.

SIc tuam Epiſtolam agnoui, vt ij facere ſolent, qui amicorum liberos ex ſimilitudine in ipſis conſpicua agnoſcunt.

SCHOLIA.

HVnc vertendi ordinem ad finem vſque ſeruabimus, & vbiq; adiectis ſcholiis, quoties opus erit, ad noſtras Inſtitutiones lectorẽ remittemus, adſcripto paginæ numero, eóque minimè fallaci. Nam tametſi ſuperiore anno, & fermè primo ab editione, ſupra quatuor millia excuſa ſint exẽplaria: tamen ſedulò curatum eſt, vt omnes libri paginis inter ſeſe conuenirent. Quòd ſi quãdo præſentis opuſculi locũ citauerimus, Suprà vel Infrà ante pag. addemus, additis & numeris. Hæc igitur præfati, Meditationes Græcanicas incipiamus.

Vox Epiſtolæ prima eſt ἐπέγνων) γινώσκω, id eſt, noſco: compoſitum autem ex Præpoſitione ἐπὶ, eſt ἐπιγινώσκω; hoc eſt, agnoſco. ſecũdus Aoriſtus Actiuus verbi γινώσκω, eſt ἔγνων, à verbo in μι tertię Cõiugationis, γνῶμι, cuius Futurum prim. eſt γνώσω, à

primi

primitiuo themate γνώω. vnde ſecundus Aoriſtus actiuus ἔγνων, vt δίδωμι, Futurum δώσω, Aoriſtus ſecundus ἔδων, cuius formationem quęre in Inſtitutionibus, pagina 73, verſu 7. Sic à γνῶμι, Futu. γνώσω. Aoriſt. ſecun. ἔγνων, compoſitum ἐπέγνων, ex Præpoſitione ἐπὶ & ἔγνων. Abiiciunt enim Præpoſitiones vltimam vocalem, quoties præfiguntur vocalibus, pag. 23, verſu 61.

Σου τὴν ἐπιστολὴν) σου, Genitiuus eſt Pronominis primitiui, ſecundæ perſonæ, σὺ, σοῦ, tu, tui, &c. Vſurpant verò Græci Genitiuos primitiuæ ſpeciei, vbi Latini per Poſſeſsiuum loquuntur, tuam Epiſtolam dicentes, non tui Epiſtolam: illi autem σοῦ τὴν ἐπιστολὴν: quanquam & Poſſeſsiuis vtantur, ἐπιστολὴν τὴν σήν.

Ἐπέγνων σου) Ex encliticis eſt σου, ideóq; deſtituitur proprio accentu, pagi. 121, verſu 7. Enclitica verò non ſemper accentum remittunt in præcedentem dictionem, ſed quandoq; ſolùm ipſum amittunt, ἄρξειδής γε, πάρος γε: ſic ἐπέγνων σου. Id quando fiat, ſenſim ipſe obſeruabis. Reperies σῶμά σου, non autem λόγος σου: rectè tamen διδάσκαλός σου, σώματά σου. Nam vocabula προπερισπώμενα, id eſt quę penultimam circunflectunt, aut προπαροξύτονα, id eſt quæ acuunt antepenultimam, ea dictionis Encliticę ſuſcipiunt accentum, non autem παροξύτονα, id eſt, quæ acuunt penultimam. Tametſi quod ad accentum pertinet, ſecurum adhuc eſſe præſtat, neque multum de his rebus angi, priuſquam in Declinationibus & coniugationibus probè verſatus fueris, & Caſuum ac Temporū terminationes exactè

perdidiceris. Tum deniq; ad accentus rationem veniendum erit, & in eo diebus aliquot conſumenda meditatio, reliquis omnibus omiſsis: ſcilicet vt ex animo & ſeriò quod agendum eſt, agas. Quandoquidem re ipſa comperi, pleroſq; in his literis quũ plurimum temporis contriuiſſent: tamen vix tandem ad eam frugem perueniſſe, vt iuſtam Grammatices cognitionem nacti eſſent, non aliam ob cauſam, niſi quòd ſtatim omnia ſimul noſſe voluerint, & nulli tamen rei totos ſeſe dedere. Atq; illud vel maximè linguis prouehendis impedimento conſueuit eſſe, dum viri alioqui boni, ſed è quorũdam moribus hæc ſtudia æſtimãt, putántq; linguis ſingulis ſeculum eſſe tribuendum: quum tamen, ſi quis recta ratione rem inſtituat, non modò Græcã & Hebræam, ſed & Chaldæam & Arabicam ita noſſe poſsit, vt reliquis diſciplinis percipiendis nihil prorſus officiant, ſed maximè proſint. Proinde vt ad noſtrum inſtitutum recurrat oratio, ſic formari velim diſcipulum, vt primus labor impendatur Declinationibus & Coniugationibus, etiam neglectis accentibus, niſi ſi quid obiter ſuapte induſtria notarit: deinde ſe in Autore quopiam exerceat, & ſingulas minutias excutiat, quemadmodum in Epiſtola præſenti facere cœpimus. Vbi hoc ſcopo ſibi propoſito, iam iſtã partẽ ſatis aſſequutus erit, mox alteram curam ſuſcipiat, de accentibus aut de Syntaxi, diſsimulatis interim illis quæ huc non pertinent. Itaq; ſuaſerim libellum aliquẽ huic exercitationi deſignatum, non ſemel tantùm euoluere: verùm toties à capite ad calcem vſq; perlu-

ſtrare,

ſtrare, quoties nouam prouinciam capeſſas. Ita enim futurum eſt, vt & vetera, quæ iam didiceris, relectione confirmentur, & animus præſenti negotio detentus, minus diſtrahatur alienis.

Τὴν ἐπιστολὴν) τὴν, Accuſatiuus fœmininus articuli præpoſitiui, ἡ, τῆς, τῇ, τήν. Adhibent autem articulum fermè ſingulis dictionibus, interdum certitudinis gratia, interdum etiam ornatus cauſa, de quo pagina 79, verſu 14.

Ἐπιστολὴν) Accuſatiuus ſingularis, ἡ ἐπιστολή, ſecundæ declinationis, vt ἡ τιμή: τὴν ἐπιστολὴν, vt τὴν τιμήν. Articulus additus facilè commonſtrat Nominum Genus, Numerum, & Caſum. Quòd ſi defuerit, adhibito Lexico planum fiet: nam cęteri caſus cum Nominatiuo principalem ſyllabam habent eandem. At in Verborum temporibus alia eſt ratio propter augmentum. Quum verò dicatur ἐπιστολή, & ἐπιστολήν accentu acuto, hîc grauis poſitus eſt, τὴν ἐπιστολὴν. Dictiones enim acutæ, niſi ponantur in fine periodi, & ſententiam claudant, mutant acutum in grauem ob conſequentem dictionem, pagina 118, verſu 17.

Ὥσπερ) vt, quemadmodum: ſimilitudinis Aduerbium. idem ſignificat ὡς. Eſt enim in pleriſque περ, adiectio ſyllabica, vt etiam in articulis ſubiunctiuis, ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, pag. 79, verſ. 9. Nemo verò ſibi moleſtiam aſciſcat, in memorandis Aduerbiorum variis ſignificandi modis, aut Coniunctionum poteſtatibus, vt norit quas Expletiuas dicere debeat, quas Rationales aut Cauſales. Illud pro Partibus orationis, quas vocant indeclinabiles, ſatis fuerit,

vt quan

vt quando occurrent in autoribus, ſignificationem & vſum obſeruet.

Οἳ) qui, articulus ſubiunctiuus, functus officio Relatiui, pag. 78, verſ. 18. quòd ſi ſcribatur ſine accentu οἱ, Præpoſitiuus erit, qui non conueniret verbo ἐπιγινώσκουσι: ſed Participio, οἱ ἐπιγινώσκοντες, id eſt, agnoſcentes. at οἳ ἐπιγινώσκουσι, qui agnoſcunt.

Τοὺς τῶν φίλων παῖδας) amicorum liberos. Inter articulum dictionis regentis & ipſam dictionem regentem, eleganter collocatur dictio recta cum ſuo articulo, τοὺς παῖδας τῶν φίλων, liberos amicorum, τοὺς τῶν φίλων παῖδας, amicorum liberos. Sic reliquæ particulæ, vt Præpoſitio cum Caſu, aut Aduerbiũ venuſtè ponuntur in medio, τὸν μεθ' ἡμῶν βίον, τοὺς οὕτω καθεύδοντας: cuiuſmodi ſunt apud Latinos, vbi inter Adiectiuum & Subſtantiuum quippiam interſeritur, Temperatum orationis genus, Summam doctoris autoritatem, &c.

Τῶν φίλων) Articulus indicat eſſe Genitiuum pluralem, à Nominatiuo tertiæ Declinat. ὁ φίλος, amicus, vt ὁ λόγος, τῶν λόγων, τῶν φίλων. Semper verò Genitiuus pluralis deſinit in ων, in omni Declinatione: ideóq; inde certum Nominatiuum non licet colligere, niſi conſulto Lexico, aut præceptore.

Τοὺς παῖδας) proles, liberos. ὁ καὶ ἡ παῖς, τοῦ καὶ τῆς παιδός, quintæ Declinationis. Accuſatiuus pluralis τοὺς παῖδας, accentum habens in priori ſyllaba, quum tamen Genitiuus παιδός vltimam acuat. de hoc pagina 116, verſu 31. cur etiam παῖδας circũflectatur, non autem acuatur, dicendo παίδας, notatum pagina 116, verſu 1. in ἐρῶς, ἐρῶτος.

Ἐκ τῆς

Ἐκ τῆς ἐπιφαινομένης) ἐκ & ἐξ, idem ſignificant: ſed hoc ante vocalem, ἐξ αὐτοῦ, ex ipſo: illud ante conſonātem, ἐκ πατρὸς, ex patre. Præpoſitionum ſignificata, regimen & vſum diſces optimè legendis autoribus, & doctorum interpretationibus, quales ætate noſtra duos inſignes vidimus, Eraſmum & Budæum. Quòd ſi cui libebit alieno magis frui labore, non habeo cōſilium expeditius, quàm vt ipſius Budæi Commentarios, vbi de Præpoſitionibus accuratiſsimè ſcripſit, diligenter perlegat, præſertim ſi iam in literis grandior ſit, & pluſculum nactus fuerit iudicij. Alioqui infirmioribus & rudibus commodum erit Lexicon illud, quod nuper Pariſiis excuſum eſt opera Gerardi Morrhij: qui ſedulò ſtuduit, vt iuuentus in promptu poſita haberet, & ſuo loco, non modò quæ tradidit Budæus, verùm etiam quæcunque ex aliorum monumentis apiculæ in morem collegit.

Ἐπιφαινομένης) φαίνω, compoſitum ἐπιφαίνω, oſtendo. Paſsiuum ἐπιφαίνομαι, oſtendor, appareo, reluceo, & conſpicuus ſum: nam crebrò Paſsiua Græcorum reddimus per Neutra Latinorum, aut contrà. Licet enim eandem rem diuerſo nominare contingat idiomate, tamen quæ vocantur apud Grammaticos partium orationis accidentia, Genus, Numerus, Figura, & huiuſmodi, ea non ſemper conueniunt: vt nos dicimus in Plurali, Diuitiæ, diuitiarum: illi ſingulariter, ὁ πλοῦτος, τοῦ πλούτου: nos Deponenti voce Furor, illi voce Actiua κλέπτω. Sic non mirandum, quum illi dicant, ἐπιφαίνομαι ſub voce Paſsiua, nos interpretemur

non

non ſolùm oſtendor,ſiue videor: ſed etiam appareo, reluceo, & etiam per circunlocutionem,conſpicuus ſum. Igitur ab ἐπιφαίνομαι fit Participium ὁ ἐπιφαινόμενος,qui oſtenditur,apparens: aut ſi per Nomen reddere velis,conſpicuus. Fœmininum ἡ ἐπιφαινομένη, ſecundæ Declinationis, Genitiuus τῆς ἐπιφαινομένης.

Ἐπιφαινομένης αὐτοῖς)apparente in ipſis.Compoſita regunt Caſum Præpoſitionis: ἐπὶ Datiuo iungitur, ſignificans idem quod In: proinde verbum compoſitum Datiuum habet,ἐπιφαίνομαι αὐτοῖς, reluceo in ipſis:nam abſurda fuerit imitatio,Inappareo ipſis,quod verbum Latinus nō agnoſcit.Quo factum eſt,vt in verſione præſentis Epiſtolæ non ſic verbū verbo reddere potuerimus, quin interdum cogeremur minus eſſe inepti,dum ſaltem Latinis vocibus vti ſtudemus:etſi peculiarem linguę phraſim neglexerimus.Ideo vertimus,Apparente in ipſis,non autem Inapparente ipſis.

Αὐτοῖς) Datiuus pluralis Pronominis αὐτός, de quo pagina 77, verſu 11.

Ὁμοιότητος)ὅμοιος,ſimilis,ἡ ὁμοιότης, ſimilitudo, τῆς ὁμοιότητος.Adiectiua in ος, formant Subſtantiua Fœminini Generis in ότης, quorum Genitiuus in ότητος,pag.13,verſu 10.

Ὁμοιότητος πρὸς τοὺς τεκόντας)Obſeruabis,dictiones quæ ſignificāt cōuenire,cōſentire, ſimilē eſſe: aut cōtra,diſſidere,diſſentire,pugnare,&c.Prępoſitioni πρὸς adiungi.exēpla notabis,vbi inciderint.

Πρὸς τοὺς τεκόντας)Prępoſitio πρὸς cū Accuſatiuo.

Τοὺς τεκόντας)τίκτω,pario,ſecūdus Aoriſtus ἔτεκον, ab inu

ab inuſitato verbo τέκω, ab ἔτεκον Participiũ ὁ τεκὼν, τοῦ τεκόντος. Accuſatiuus pluralis τοὺς τεκόντας, id eſt, eos qui genuerũt, aut pepererũt, nẽpe parentes, quod tamen eſt Nomẽ, nõ Participiũ. Habẽt autẽ Græci in omnibus Verbis, omniũ temporũ Participia: Latini nõ item. Quũ ſit igitur τεκόντας Participiũ Aoriſti ſecũdi, & ſignificet Præteritũ, neceſſe eſt nos circunloqui per Verbũ & Relatiuũ, τοὺς τεκόντας, eos qui genuerunt. Nam à verbis actiuis, vt ſunt pario, gigno, nõ fiunt Participia præteriti tẽporis. Ideóq; ſi velimus adhibere periphraſim, & tamen vna tantùm voce reddere, vel rationẽ temporis negligimus, & vtimur Participio pręſenti, gignentes, parientes, aut eius loco nomen ponimus, parentes, genitores. Idẽ facito in cæteris: vt ſi quãdo Latinum Participium eiuſdem Temporis non reperiatur, inuenias nomen quod ſaltem ſignificatione conſentiat, ſicut à verbo κτίζω, Futurũ κτίσω, Aoriſtus primus ἔκτισα, Participium ὁ κτίσας, qui creauit, pro quo verte creatorem.

Ἐπιγινώσκουσι) agnoſcunt, tertia pluralis ab ἐπιγινώσκω.

BASILIVS.

Τὸ γὰρ μὴ μέγα εἶναι φῆσαι τὴν τοῦ τόπου κατασκευήν, πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι ὁρμήν τινα τῇ ψυχῇ σου, εἰς τὸν μεθ' ἡμῶν βίον, πρὶν ἂν περὶ τοῦ τρόπου τι μάθοις καὶ τῆς διαγωγῆς: σὸν ἦν ὄντως τὸ διανόημα, καὶ τῆς σῆς ψυχῆς, τῆς πάντα τὰ τῇδε μηδὲν τιθεμένης, πρὸς τὴν ἐν ἐπαγγελίαις ἀποκειμένην ἡμῖν μακαριότητα.

Verbum verbo redditum.

Nam haud magnum eſſe dicere loci ſtructuram ad inge

ingenerandum impetum aliquem animo tuo, ad cũ nobis vitam, priuſquam de mòdo aliquid didiceris & conuerſatione: tuus eſt reuera ſenſus & tui animi, omnia hîc nihili facientis, præ in pollicitationibus repoſita nobis beatitudine.

Interpretatio Budæi.

Nam quod exiſtimare te ais, magnopere non referre habitum ſtructurámque loci, ad ciendum in animo tuo deſyderium vitæ nobiſcum agendæ, antequam compertum quippiam habeas de modo & ratione vitæ noſtræ: tuus hic eſt profectò, animíque tui ſenſus, qui huius mundi bona prorſus nihil eſſe ducas, præut eſt beatitudo, quam reconditam in diuinis pollicitationibus habemus.

SCHOLIA.

Τὸ γὰρ μὴ μέγα εἶναι φῆσαι, &c.) Sic ordina, τὸ φῆσαι τὴν τῆς τόπου κατασκευὴν μὴ μέγα εἶναι, id eſt, dicere loci ſtructuram non magnum eſſe, hoc eſt, nó multum habere momenti. Cæterùm articulus τὸ, iungitur Infinitiuo φῆσαι, tanquam Nomini. Siquidem Infinitiuus, ſiue ſolus, ſiue cum Caſu, Nominis vice fungitur, ídque in Neutro genere: & hoc loco tanquam Nominatîuus habetur.

Γὰρ) enim, nunquam primum locum ſibi in oratione vendicat, ideóq; vertimus per nam: propterèà quòd Latini pro articulo τὸ, nihil habent quod ponant, niſi dicant, τὸ γὰρ φῆσαι, Ipſum enim dicere: aut, Id enim, nempe dicere: vt capiamus articulum præpoſitiuũ pro Pronomine demonſtratiuo: id eſt τὸ, pro τοῦτο. ſiquidem hoc interdũ fit, pag. 78, verſ. 29. Alioqui ſi Articulũ ſuo more capias, quum nihil Latinè reſpondeat, turpe foret dicere, τὸ γὰρ φῆσαι, Enim dicere: quapropter vertimus, Nã dicere.

Μὴ μέγα) non magnum. μὴ non: alia ſignificata in præſens omitte, & ſuo loco diſcenda ducito.

Μέγα)

Μέγα) magnum, Adiectiuum neutr. de quo pag. 90, verſu 5. Sæpe alterius generis Subſtantiuo additur adiectiuũ Neutrũ, τὴν τοῦ τόπου κατασκευὴν εἶναι μέγα, Loci ſtructurã eſſe magnum: veluti ſubſtantiuè, hoc eſt, rem magnam, aut magni eſſe momenti, magnopere referre, vt Budæus vertit.

Εἶναι) eſſe, Infinit. ab εἰμὶ, ſum, pag. 90, verſu. 18.

Φῆσαι) Infinit. Aoriſti primi, ab Indicat. ἔφησα, vt τύψαι ab ἔτυψα. cur ergo non φήσαι, vt τύψαι Accentu acuto? Iam monuimus, non aliud eſſe agendum prima lectione huius Epiſtolę, quàm vt Caſuum & Temporum & Perſonarum terminationes rimaremur. & vides terminatione conſentire φῆσαι cum τύψαι, vtrunq; in αι. Quod ad accentum attinet, αι in huiuſmodi ſolet haberi pro breui, pag. 116, verſ. 3. longa verò ante breuem finalem circunflectitur. Itaq; ſcribendum non φήσαι ſed φῆσαι, pag. 116, verſ. 8. in ἑστὼς, ἑστῶτος. Vſitatum verò thema huius Infinit. φῆσαι eſt φημὶ, de quo pagina 102, verſu 14. Nec tam ſignificat dico, quàm puto, & profiteor. Vtrunque explicat Budæus, τὸ γὰρ φῆσαι, nam quod exiſtimare te ais.

Τὴν τοῦ τόπου κατασκευὴν) de articulo dictionis regentis & rectæ, vide notata ſuprà pagina 12, verſu 8. in τοὺς τῶν φίλων παῖδας.

Τόπου) loci, ὁ τόπος, tertiæ Declinat. τοῦ τόπου.

Κατασκευὴν) ſtructuram, ἡ κατασκευὴ, ſecundæ Declinationis.

Πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι τῇ ψυχῇ σου) ad ingenerandũ animo tuo. Gerundiis & Supinis Gręci carent, in quorum locum ſubeunt Infinitiui, adiectis Articulis

Neutri generis, πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι, hoc eſt (vt rudius loquamur) ad ingenerare, id eſt, ad ingenerandum: aut, cauſa ingenerandi. Nam prius Supinum, Gerundium in di, vel dum, fermè efficit Infinit. adminiculo Præpoſit. πρός.

Ἐμποιῆσαι) Infinit. primi Aor. Actiui, ab ἐμποιέω, indo, ingenero, innaſci facio: quaſi, intus facio, vel ineſſe facio. Capiatur ſimplex ποιέω, & per Craſim ποιῶ, primæ Coniugationis Circunflexorum. Futu. ποιήσω, Aor. primus ἐποίησα, Infinit. ποιῆσαι, vnde compoſitum ἐμποιῆσαι, ab ἐμποιέω ex præpoſitione ἐν, migrante ν in μ, propter π ſequens, Quomodo verò ſe habeant Præpoſitiones ἐν & σὺν, in compoſitis, vide pag. 115, verſu 2. in verbo συῤῥήγνυσθαι.

Quoties inciderit Verbũ cõpoſitũ, vt facilior ſit Temporũ formatio, tolle Prępoſitioné, & excutito ſimplex, vt modò fecimus in Infinitiuo ἐμποιῆσαι.

Ὁρμήν τινα) deſideriũ aliquod, & impetum. nam hoc propriè vox ſignificat, veluti quum animus aliquò fertur, & aliquid agere geſtit, odio vel amore prouocatus. Nominatiuus eſt ἡ ὁρμὴ, ſecũdæ Declinationis, Accuſatiuus τὴν ὁρμὴν, vt τὴν τιμήν.

Τινα) Accuſatiuus ſingularis Fœminini generis, Nominatiuus τὶς, τινὸς, τινὶ, τινὰ, quod habes pag. 13, ver. 21. Quanquam ſi quis rectè perceperit ordinem, quem ſequuti ſumus in quinta Nominũ Declinatione, facilè inuenerit omnia, vel nobis tacentibus. Primò ſcripſimus quæ deſinerent in vocalé, nempe α, ι, υ, ω. nam nullum Nomen quintæ Declinationis deſinit in aliquam reliquarum vocalium, ε, η, ο: deinde ſequuntur finita in conſonantem, nec

vllum

vllum deſinit in aliquam iſtarum conſonantium, β,γ,δ,ζ,θ,κ,λ,μ,π,τ,φ,χ,ſed in vnam reliquarum, nempe ν, ξ, ρ, σ, ψ: quas quinq; conſonantes variæ præcedunt vocales aut diphthongi, hoc ordine, αν, εν, ην, ιν, ον, ουν, υν, ων. in litera ξ, non vocalium facimus diſcrimina, ſed varias adſcripſimus terminationes Genitiui, κος, γος, χος, pro affinitate trium inter ſeſe mutarum, tenuis κ, mediæ γ, aſpiratæ χ. Sequitur αρ, ηρ, ηρ, ορ, υρ, ωρ. deinde ας, αις, αυς, ες, ης, ευς, ης, ις, ος, ους, υς, ως. Subduntur quæ in duas deſinunt conſonantes, λς, νς, ρς: vltimò quæ in duplicẽ ψ deſinunt, vbi ſimiliter vt in ξ, non vocaliũ habita eſt ratio, ſed Genitiui πος, βος, φος, pro tribus aliis mutis, tenui π, media β, aſpirata φ. Hunc ordinem quiſquis obſeruabit, ſtatim nouerit, vbi quærendum erit quicquid occurret de nominibus quintæ Declinationis.

Eſt autem hoc nomen τὶς, ex Encliticis, quæ proprio deſtituuntur accentu, pag. 121, verſu 5. ὁρμὴν τινα, pro ὁρμὴν τινά.

Enclitica enim quandoq; non remittunt ſuum accentum, ſed tantùm perdũt, vt notatum ſup. pag. 9. ver. 16. in voce ἐπέρνων σε. Sic & Enclitica diſſyllaba, quandoq; remittunt, ἄνθρωπόν τινα: quandoq; tantùm perdunt, nempe ſi præcedat περισπώμενον, id eſt, dictio cuius vltima circunflectitur, ποιῶ τινα, aut ὀξύτονον, id eſt, dictio cuius vltima eſt acuta, καλόν τινα. ſic hoc loco ὁρμὴν τινα. in cuiuſmodi ablatus eſt accentus è voce τινα. nec tamẽ dictio præcedens vllum habet accentum, præter natiuũ & proprium. Et in iſtis non obtinet Canon ille de accẽtu

acuto,qui ob conſequentiam migrat in grauem,vt notatum ſup.pag.11,ver.17.in ἐπιςολὴν.Nam ſi Encliticum ſeruaret accentum, ſcriberemus ὁρμὴν τινά. Acutus enim ob conſequentiam mutatur in grauem.At vbi Encliticum accentum perdit, acuta dictio præcedens manebit acuta,ὁρμὴν τινα,non autem per grauem ὁρμὴν τινά.

Ψυχῆ σου)animo tuo.ἡ ψυχὴ,τῆς ψυχῆς τῆ ψυχῆ, ſecundæ Declinationis,vt ἡ τιμὴ,τῆς τιμῆς,τῆ τιμῆ.

Σου)Genitiuus à σὺ Pronomine, de hoc ſup. pagina 9, verſu 9. in σου τὴν ἐπιςολὴν, & in ἐπέγνων σου, ibidem verſu 16.

Εἰς τὸν μεθ' ἡμῶν βίον) Præpoſitio εἰς, cum Accuſatiuo,εἰς βίον,ad vitam,Budæus ὁρμὴν εἰς τὸν βίον,hoc eſt (verbum è verbo) Impetum ad vitam, vertit Deſiderium vitæ.Non enim Interpretis officium eſt,anxia quadam religione numerare voculas,& ſyllabis aſsidere:ſed Latinis auribus ſatisfacere, & Grecanicas figuras quammaximè fugere:ad quod nihil æquè conducit atque ratio copiæ:in qua quiſquis erit bene verſatus, is facilimè præſtabit rectum Interpretem.

Τὸν μεθ' ἡμῶν βίον) Infirmioribus obſecuti,reddidimus ineptiſsimè,vt cernerent quid cui reſponderet,hoc pacto,εἰς τὸν μεθ' ἡμῶν βίον, Ad cum nobis vitam.Articulum enim τὸν,qui variis modis explicari poteſt,táquam neglex imus, & Scholiis ipſum declarandum reliquimus.Itaque articulus qui afficit Præpoſitionem cum Caſu,reddetur commodo aliquo Adiectiuo, τὸν μεθ' ἡμῶν βίον, Agendam nobiſcum vitam,pagina 112, verſu 12.

Μεθ'

Μεθ' ἡμῶν) Apoſtrophos eſt, pro μετὰ ἡμῶν, pagi. 5, verſ. 17. Græci autẽ hîc à Latinis diſſentiunt, naturali Prępoſitiõis ordine ſeruato, dicẽtes, μεθ' ἡμῶν, Cũ nobis: pro quo Latini Nobiſcũ. Cæterùm μετὰ, cum, Genitiuum habet: at μετὰ, poſt, Accuſatiuum.

Ἡμῶν) Genitiuus pluralis à Pronomine ἐγὼ, pag. 76. verſu 12.

Βίον) ὁ βίος, vita, tertiæ Declinationis.

Πρὶν ἂν μάθοις) priuſquam didiceris. πρὶν, antequam, priuſquam.

Ἂν μάθοις) Hęc Coniunctio ἂν, nũc eſt potẽtialis, οὐκ ἂν φαίης, Nequaquam dicas, haud poſsis dicere: nunc planè vacat. Vide Budæũ in Cõmentariis linguæ Græcæ, vbi vſum explicat, & quibus modis iũgatur. Tu interim, quoties obuia fuerit hæc particula, ſecurus neglige tanquam otioſam, donec in iſtis literis plus roboris collegeris. Multa diſsimulanda ſunt, vt loco & tẽpore diſcãtur cõmodiore.

Περὶ τοῦ τρόπου) De modo: Præpoſitio περὶ cum Genitiuo.

Τρόπου) Nominatiuus ὁ τρόπος, vt ὁ λόγος, Maſculinum eſt, quod inſpecto diſces Lexico. ſiquidem Genitiuus τοῦ τρόπου conuenit vtriq; generi, ſiue dicatur ὁ τρόπος, ſiue in neutro τὸ τρόπον, vt τὸ ξύλον. Vtriuſque enim Genitiuus eſſet τοῦ τρόπου.

A Verbis quorum penultima eſt ε, deducuntur Nomina conuerſo ε in ο, λέγω, dico: λόγος, ſermo: τρέπω, verto: τρόπος, mos, modus. Item aliud τροπὴ, mutatio, vt ab ἐπιστέλλω, id eſt, mando, mitto epiſtolam, fit Nomen Fœmininum ἐπιστολὴ, id eſt, epiſtola: nam Latinitate donatum eſt.

Tì) Aliquid: Neutrum à Cõmuni τὶς, τινὸς, hoc eſt, aliquis, quiſpiam, vel quidam: quæ tria Græci vnica voce dicunt.

Tὶ μάθοις) aliquid didiceris, noris. Budæus adiutus præſidio copiæ, verſionem fecit ſpecioſiorem, dum pro didiceris, vertit compertum habeas.

Μάθοις) μανθάνω, diſco, ſecund. Aor. capit à μαθέω inuſitato. vnde Futurũ μαθήσω, Aor. pri. ἐμάθηκα: ſecundus ἔμαθον, abiiciẽdo ex Aoriſt. primo penultimam vocalem cum conſonante ſequente, nẽpe ης, de hoc pag. 57, verſu 12. Ab ἔμαθον Opta. eſt μάθοιμι, μάθοις, vt ab ἔτυπον fit τύποιμι, τύποις.

Καὶ) &, Coniunctio copulatiua. Quomodo diſcendæ partes orationis indeclinabiles, ſcriptum ſupra pag. 11. verſu 23. in ὥσπερ.

Τῆς διαγωγῆς) διάγω, dego, vitã traduco. à διὰ & ἄγω, reiecta vltima Præpoſitionis vocali, propter vocalem ſequẽtem, pag. 23, ver. 16. Ab ἄγω & compoſitis Verbalia fiũt adiectione ſyllabę γη, ἄγω ἀγωγὴ, συνάγω συναγωγὴ, εἰσάγω εἰσαγωγή. ſic à διάγω fit διαγωγὴ, id eſt, inſtitutum vitæ, & viuendi ratio.

Σὸν ἦν ὄντως) σὸς, σὴ, σὸν, tuus, tua, tuum, Pronomẽ poſſeſsiuum, pag. 71. ver. 19. Scribitur hìc σὸν, graui accentu propter ſequẽtem dictionem, ſup. pag. 11, verſu 10, in ἐπιστολὴν. quod ſi poneretur in fine iuſtæ ſententiæ, iam acueretur, διανόημα τὸ σόν.

Ἦν ὄντως) eſt reuera, ἦν Imperfectum ab εἰμὶ, pag. 98, verſu 18. ſed crebrò ponitur pro præſenti ἐστί. ſic ἔδει pro δεῖ, ἐχρῆν pro χρῆ.

Ὄντως) profectò, reuera: Aduerbium à Genitiuo plurali Participij Verbi Subſtantiui, ὤν, ὄντος, τῶν ὄν-

τωv,

τῶν, ν in σ, ὄντως, pag. 80, verſu 5.

Διανόημα) ſenſus: à διανοέω. ſimplex νοέω, Futur. νοήσω, Præteritũ Act. νενόηκα, Paſsiuũ νενόημαι: vnde verbale τὸ νόημα, pag. 84, verſu 25, ablato incremẽto, & verſo μαι in μα, cõpoſitum διανόημα. Vt verò facilior ſit thematis inquiſitio & vtilior, memores eſſe conuenit, vnde Tẽpora formentur: & ſenſim tanquam per gradus ſurſum aſcendamus ad originem, donec inuẽtum ſit Præſens Indicatiui modi. Eſt enim thema hoc pacto quærendum: διανόημα, reiice Præpoſitionẽ, erit νόημα Verbale in μα, quod fit ſemper à Præteriti Paſs. prima perſona, ſublato augmento. Erit igitur νόημαι à νενόημαι. Porrò Præteritum Paſs. formatur ab Actiuo, vertendo φα in μμαι, χα in γμαι, vel κα in μαι. Fuerit ergo νενόημαι ab Actiuo νενόηκα. vbi autem κα in Præt. deſinit Fut. in σω, niſi ſit quintæ Cõiugationis. proinde Futurum erit νοήσω: nã in quinta Coniugatione dicere νοħῶ, contra canonem eſt, qui præſcribit penultimã Futuri quintæ Coniugationis eſſe breuiandã: & alioqui ſi Futurũ eſſet νοħῶ, Præſens eſſet νοħέω, quod nuſquã apparebit in Lexico. relinquitur igitur Futur. νοήσω, id quod proficiſcitur à Præſenti tertiæ Coniugationis, νοήδω, νοήθω, νοήτω: aut quartæ νοήζω, νοήσσω, ſiue νοήττω: aut ſextæ νοήω: aut primæ Circunflexorũ νοέω, νοῶ: aut ſecũdæ νοάω, νοῶ: ſiquidẽ omniũ iſtorum Futurum eſſet in σω. verùm nullũ eorum oſtendet Lexicon prter νοέω. Hãc thematis rimandi viam diligenter obſerua: parat enim miram facilitatem, vt ſtatim occurrat origo, vnde Tempora manare queant. de hoc vide Pag. 117, verſu 23.

Καὶ τῆς σῆς ψυχῆς)& tui animi.Hîc vtitur poſſeſſiuo Pronomine,σὸς,σὴ,σὸν,tuus,tua,tuũ.Fœmininum ἡ σὴ, Genitiuus τῆς σῆς. poterat vti primitiuo Genitiuo,σοῦ τῆς ψυχῆς,hoc eſt,vt vetuſto more loquamur,Tis animi:pro tui animi:ſiquidem Græci Genitiuos primitiuæ ſpeciei,μοῦ, σοῦ, οὗ, ἡμῶν, ὑμῶν, σφῶν,etiam actiuè & paſsiuè capiunt.apud nos autē,Mei,tui,ſui,noſtri,veſtri,tantùm Paſsiuè. Actiuè autem & paſsiuè vſurpant veteres Mis, tis, ſis, noſtrûm,& veſtrûm.tria Mis,tis,ſis,exoleuerunt: Noſtrûm & veſtrûm tantùm partitiuè capiuntur, Vterque noſtrûm,quilibet veſtrûm.

Ψυχῆς)ἡ ψυχὴ,τῆς ψυχῆς,ſecundæ Declinationis.

Τῆς πάντα τὰ τῇδε μηδὲν τιθεμένης) ordina ſic,τῆς μηδὲν τιθεμένης,nihili facientis omnia hîc,ſubaudi poſita.Interpres nō malè hunc locũ extulit per ſecundã perſonã,hoc modo,Qui huius mundi bona prorſus nihili eſſe ducas.tamē Genitiuus τῆς τιθεμένης,referendus eſt ad Subſtantiuũ quod præcedit, nempe τῆς σῆς ψυχῆς. Tuus,inquit,hic eſt profectò, animiq; tui ſenſus,ψυχῆς,inquã,hoc eſt,animi, vel animæ,τῆς μηδὲν τιθεμένης,hoc eſt,nihil eſſe ducētis. aut,quæ nihili eſſe ducat. Participium enim variè redditur,nunc aduerſum quiddã indicãs,nũc cauſam explicans,vt hoc loco,τῆς μηδὲν τιθεμένης nihil ducentis,quæ nihil eſſe ducat. Proinde quæ per Participia Græcis efferuntur, nos Latinitate donabimus per eiuſmodi Coniunctionem,quæ commodiſsimè facit ad ſenſum.

Πάντα)omnia.ὁ πᾶς,τοῦ παντὸς,ἡ πᾶσα, τῆς πάσης, τὸ πᾶν,τοῦ παντὸς,Accuſatiuus pluralis Neutri generis,τὰ

ris, τὰ πάντα, accentu in priore, licet Genit. ſit παντος, non πάντος, vide pag. 116, verſu 31.

Τὰ τῆδε) Articulus Aduerbio iunctus, mutat ipſum in Adiectiuum, χθὲς heri, ὁ χθὲς heſternus, ἡ χθὲς heſterna, & ita per omnes numeros & Genera. pag. 125, ver. 12. aut in iſto articulo Participiũ intelligitur Verbi ſubſtantiui ὢν, οὖσα, ὄν: aut aliud quippiam, quod loco & ſententiæ cõgruit, ſeruata Generis, Numeri, & Caſus ratiõe. ἐκεῖ illic, ὁ ἐκεῖ qui illic eſt, habitat, ambulat, &c. οἴκοι domi, aduerbialiter: τοὺς οἴκοι, intellige ὄντας, exiſtentes, hoc eſt, domeſticos. ſic τὰ τῆδε, intellige ὄντα, aut aliud quod quadrat. id eſt, quæ hîc fiunt, vel geruntur: quæ in hoc mundo ſita ſunt, &c. Eſt autem τῆδε, Aduerbiũ ſub forma Datiui Fœminini, cuiuſmodi plurima ſunt profecta ex ſecunda Declinatione, habéntq; ᾳ vel ῃ diphthongũ impropriam: δημοσίᾳ, publicé: ἰδίᾳ, priuatim: βίᾳ, violenter: παῤῥησίᾳ, confidenter, liberé: ſic ἄλλῃ, πάντῃ, πῇ, ὅπῃ, κρυφῇ, σπουδῇ, εἰκῇ. ἡσυχῇ, κομιδῇ, πολλαχῇ, πανταχῇ, διπλῇ, τριπλῇ, τετραπλῇ, πενταπλῇ, ταύτῃ, ad eundem modum τῆδε, quod fit ab Articulo præpoſitiuo, ὁ, ἡ, τὸ, qui aduentu particulæ δε, capitur pro Demonſtratiuo, pag. 78, ver. 28. ὅδε, pro οὗτος, hic: ἥδε, hæc, vnde Datiuus τῇδε, huic, & Aduerbialiter hîc.

Μηδὲν) nihil. ὁ μηδεὶς, ἡ μηδεμία, τὸ μηδὲν, pagina 13, verſu 1.

Τιθεμένης) τίθημι, pag. 60, ver. 22. Paſs. τίθεμαι. Participium ὁ τιθέμενος, ἡ τιθεμένη, Genitiuus τῆς τιθεμένης, id eſt, ponentis, facientis, ducentis. Apud Atticos enim Paſsiua capiuntur actiuè, & alioqui

Deponentalia & Media verba idem habeant Præſens & Imperfectum cum Paſsiuis. Porrò τίθεσθαι, hoc loco ſignificat idem quod λογίζεσθαι, id eſt, ducere atq; exiſtimare. μηδὲν τίθεσθαι, nihili facere. μικρὰ τίθεσθαι, parui habere, ὕστερον τίθεσθαι, poſthabere, παρ᾽ οὐδὲν τίθεσθαι pro nihilo ducere, nihili facere. Verùm iſta perſequi non eſt præſentis inſtituti: tantùm illud ſtudioſos adoleſcẽtes admonitos velim, ſi linguæ Græcæ proprietatem, & elegantem vocabulorũ vſum tenere deſiderent, vt Commentarios Budæi ſumma cura perlegãt. Reperiẽt enim incredibilem quendã theſaurum, vnde ad copioſè ſcribendum reddentur inſtructiſsimi.

Πρὸς τὴν μακαριότητα) ad beatitudinẽ. Nihili ducentis, inquit, ad beatitudinem, hoc eſt, præut eſt beatitudo. capitur πρὸς, vt apud Comicum Prӕpoſitio Ad, Nihil ad noſtrã hanc, id eſt, præut noſtra hæc eſt formoſa, οὐδὲν πρὸς τὴν ἡμετέραν ταύτην.

Ἐν ἐπαγγελίαις) in pollicitationibus. Adiectiuum, Diuinis, Interpres explicandi cauſa poſuit.

Ἐπαγγελίαις) A Nominibus in ος, tam Subſtãtiuis quàm Adiectiuis, deducuntur Subſtantiua in ία: κακὸς, malus: κακία, malitia. ἄγγελος, nuntius: ἀγγελία, res quæ nuntiatur, ab ἀγγέλλω, nuntio: cuius compoſitum ἐπαγγέλλω, ex Præpoſitione ἐπὶ, & in voce Deponentali ἐπαγγέλλομαι, promitto. Hinc ἐπάγγελος, vnde ἐπαγγελία ſecundæ Declinationis. Datiuus pluralis ταῖς ἐπαγγελίαις.

Ἀποκειμένην) Verbum κεῖμαι, pagi. 101, verſu 27. compoſitum ἀπόκειμαι, reſideo, repoſitus, vel depoſitus ſum, Partic. ἀποκείμενος, repoſitus, Fœmininũ

ἡ ἀπο

ἡ ἀποκειμένη ſecundæ Declinat. Accuſat. τὴν ἀποκειμένην. Nec miretur quis, quòd verbum præſentis Temp. ἀπόκειμαι vertitur repoſitus ſum: & itē Participium ἀποκείμενος præſentis Temporis per Præteritum, repoſitū. vide ſup. pag. 13, verſu 19. in voce ἐπιφαινομένης. Neq; prætereà hîc laborandum eſt, vt quia verbum κεῖμαι nobis occurrit, totam illius ediſcas Coniugationem. ſed vbi excuſſo Accuſatiuo ἀποκειμένην, ad ipſum thema perueneris, nempe κεῖμαι, hîc ſiſtendum erit, nec vltra præſens tempus progrediendum. Id quod in omnibus obſeruabis, ne longius curam extendas, quàm præſens locus poſtulauerit. Si quis occurret Obliquus, non quieſcendum, niſi reperto Nominatiuo. ſi ipſe inciderit Nominatiuus, aut thema Verbi, non ſcrutabimur anxiè quæ inde Tempora deducantur. Cæterùm quia ad conſummatum Grammaticum pertinet, etiam illa tenere, quæ poſteriore parte noſtratum Inſtitutionū carptim ſcripſimus, quæ incipiuntur pag. 81, verſu. 1. conſultum videtur, non quidem ea ſolùm ediſcere, vt ſparſim in excutiendo libello quopiam obuia erunt, ſed huic quoque rei poſteà tempus ſuum tribuere, & à capite ad calcem vſq; perlegere ſerio ſtudio, haud aliter atque feceris in præceptione primorum rudimentorū.

Ἡμῖν) nobis, Datiuus pluralis ab ἐγώ.

Μακαριότητα) ὁ μακάριος, inde ἡ μακαριότης, τῆς μακαριότητος, vide in voce ὁμοιότητος, Sup. pagina 14, verſu 22. Accuſat. τὴν μακαριότητα.

Ἐγὼ δὲ ἃ μὲν ποιῶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς ταύτης, νύκτας καὶ ἡμέρας, γράφειν αἰσχύνομαι· κατέλιπον μὲν

γὰρ τὰς

γὰρ τὰς ἐν ἄστει διατριβὰς, ὡς μυρίων κακῶν ἀφορμάς· ἐμαυτὸν δὲ οὔπω ἀπολιπεῖν ἠδυνήθην.

CLEN. Ego verò quę quidē facio ipſe in ſolitudine hac, noctè & die, ſcribere erubeſco: dereliqui quidem enim in vrbe occupationes tanquam ſexcentorum malorum cauſas, meipſum autem nondum derelinquere potui.

BVD. *Equidem ſcribere ad te non ſuſtineo præ pudore, quæ in hoc extremorum finium receſſu interdiu noctúq; agito. Tametſi enim vrbicas occupationes pro derelicto habui, vt ſexcentorum malorum cauſas: me tamen nōdum ipſum etiam habere pro derelicto quiui.*

Ἐγὼ δὲ) Coniunctio δὲ, variè redditur, autem, verò, cæterùm, porrò, ſed, tamen, imò, rurſus, contrà, quin potius, vt ſententia poſtulat.

Ἃ μὲν ποιῶ) ἃ Articulus ſubiunctiuus, Neutri pluralis. pag. 78, verſu 21. μὲν eſt Coniunctio. ποιῶ à ποιέω, Circunflexum primæ Coniugationis.

Αὐτὸς) ipſe, Pronomen aptum tribus Perſonis, pagina 77, verſu 11.

Ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς) in ſolitudine, ἐπὶ cum Genit.

Ἐσχατιᾶς) ἡ ἐσχατιὰ ſecundæ Declinationis. Genitiuus τῆς ἐσχατιᾶς per vocalem α, quod deſinat in α purum. Cur autem ſcribatur Genit. ἐσχατιᾶς per ᾶ circunflexum, notatum pagina 116, verſu 13. Interpres ἐσχατιᾶς vertit, Extremorum finium receſſu. ſignificantur enim hac voce prædia ab vrbibus ſemota, receſſus, & ſolitudo ab hominum ſtrepitu remota, ab ἔσχατος, extremus.

Ταύτης) Demonſtr. οὗτος, hic, αὕτη, hæc, Genitiuus ταύτης, pag. 84, verſu 11.

Νυκτὸς καὶ ἡμέρας) nocte & die, tempus collocatur in Genitiuo, pag. 123, verſu 8.

Νυκτὸς)

Νυκτὸς) ἡ νὺξ, nox, τῆς νυκτὸς, noctis, pag. 11, verſu 5. Quanquã in huiuſmodi ſat fuerit indicaſſe Nominatiuũ, quo cõſpecto, facilè cognouerit lector, quo modo Genitiuũ & reliquos caſus quærere debeat, nõ ignorãs, quẽ ordinẽ in recenſendis terminationibus obſeruauerimus, de quo ſuprà pa. 18, ver. 25.

Ἡμέρας) ἡ ἡμέρα, ſecundæ Declinatio. Genitiuus τῆς ἡμέρας, quia exit in ρα,

Γράφειν) Infinitiuus præſentis Tẽporis, vt τύπτειν, ab Indicatiuo γράφω: quod cùm ſit thema, ſiſtẽdum eſt, nec extra propoſitum inquirenda ſunt reliqua Tempora, ſup. pag. 13. verſu 19.

Αἰσχύνομαι) αἰσχύνω, dedecoro, pudefacio, ſuffundo pudore, αἰσχύνομαι, pudefio, erubeſco, ſuffundor pudore. habes thema, ne longius angaris, vt reliqua rimeris Tempora, ſed hîc ſiſtas.

Cæterùm quæ verba paſsiuæ vocis, vt eſt αἰσχύνομαι, ſint reuera verba Paſsiua, quæ autem Deponentia, & Actiuo carentia, lectione autorũ, vt pleraq; alia, diſcendũ eſt. Interpres γράφειν αἰσχύνομαι, vertit ſic, Scribere ad te non ſuſtineo præ pudore: quod ſpecioſius eſt, & numeroſius, quàm ſi verbũ verbo reddidiſſet, Scribere erubeſco. pro vno verbo αἰσχύνομαι, id eſt, erubeſco, ſubſtituit multa per periphraſin, Non ſuſtineo præ pudore. Quemadmodũ autẽ rationes copiæ plurimũ valent ad parandam verſionis elegãtiam: ita & omnibus locis magno ſunt vſui: & iis potiſsimùm medẽtur incõmodis, quæ adfert linguarũ illa proprietas & phraſis. Proinde ſi quis expeditũ & elegantẽ Interpretẽ præſtare ſtudeat, ſermonis vbertatẽ ſibi cõparet,

& tan

& tanquã in numerato, poſitúmq; ante oculos habeat quicquid Eraſmus de hoc genere præcepit, vir pręter alias dotes innumeras, hac ad miraculũ vſq; ſuſpiciẽdus, quòd ita Græca in Latinũ vertat, vt nullũ Græcitatis veſtigiũ appareat: ídq; ea fide, vt nec ſentẽtiæ quid addat nec detrahat. Quúmq; nihil minus ſpectet, quàm vt totidem verbis reddat: tamen incredibili quadã dexteritate plerunq; aſſequitur, vt citra ſenſus iacturam, dictionũ tamẽ numero reſpondere videatur. Hoc credo maximè fretus, quòd ſcribendi vſu iam meditatum habet, quomodo in quamuis faciem formanda ſit oratio. Quo factum eſt, vt illius interpretationes, prærerquàm quòd Græcanicas figuras nuſquã redoleant, hoc etiam eximiũ præ multis aliis ſibi poſsint aſſumere, quòd tanquã fontes Latini eſſe credãtur, nõ autem è Græcis fontibus hauriri. Sic verò Interpretem agere & numeris omnibus Interpretis fidem præſtare, neq; tamen aliũ quàm ipſum videri argumenti autorẽ, id demũ abſoluti artificis eſt. Equidẽ pro mea tenuitate nõ poſſum doctiſsimos viros in hoc negotio verſatos inter ſeſe committere, & de vnoquoq; cenſurã ferre. Sed tamen omnibus candidatis linguæ Græcæ nõ dubito cõſilium dare, vt huius viri verſiones diligentiſsimè perlegant, excutiant, & imitari conentur. Alia in aliis eminent, neq; omnia ſunt in omnibus illuſtria: Interpretem fidelẽ, Latinũ, & elegantẽ, facilem, & cõmodum, in variis periclitatum, niſi nobis exhibuit Eraſmus, nemo vnquam eſt exhibiturus.

Γράφειν αἰσχύνομαι) valde vſitatus eſt Græcis infinitiuus,

nitiuus,vbi nos Gerundiis vtimur & Supinis,vt diximus ſup.pag.17,ver.29,in voce πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι. verùm & alioqui quemadmodũ apud Latinos, certa quædam verba gaudent Infinitiuis, ita & apud Græcos βούλομαι λέγειν, volo dicere, οὐ τολμῶ ποιεῖν, non audeo facere,&c.horum eſt hoc loco αἰσχύνομαι γράφειν,erubeſco ſcribere.

Κατέλιπον) λείπω,linquo, ſecund.Aor.ἔλιπον,pag. 26,verſ.17.ſic à καταλείπω,cõpoſito,id eſt, derelinquo,2.Aor.κατέλιπον,non κατaέλιπον:quia ἔλιπον incipitur à vocali,pag.23,verſu 16,ab imo.

Μὲν) Nuſquã nõ obuiæ ſunt hæ duæ Cõiunctiones,μὲν quidẽ,δὲ verò:vtimúrq; ipſis diuidendi gratia,vt ſententiã à ſententia,mẽbrũ à membro diſcernamus:ac priorẽ locũ vendicat ſibi μὲν, poſteriorẽ δέ.Quanuis autẽ creberrimũ δὲ,nullo præcedente μέν:rariſsimũ tamẽ eſt μὲν,quin poſtea ſubdatur vel δὲ,vel alia quæpiã Cõiunctio, quæ alterã ſentẽtiã cõtineat priori reſpondentẽ,vt cui ſit vel affinis vel diuerſa,Itaq; hoc loco prior ſentẽtia eſt, κατέλιπον μὲν γὰρ τὰς ἐν ἄστει διατριβὰς,&c.ſubiungitur altera, ἐμαυτὸν δὲ οὔπω ἀπολιπεῖν ἠδυνήθην. Cæterùm Budæus pro μὲν & δὲ poſuit tametſi, tamen, quæ duo minus Græcitatem ſapiunt, quàm illa priora.

Γὰρ) enim, de hac Coniunctione diximus ſup. pag.16,ver.22.& quæ prætereà nobis denuò ac ſæpius occurrẽt,ea ſat erit ſemel declaraſſe.vocis verò ſignificatum altera verſio facilè monſtrauerit, aut adhibitum Lexicon.

Τὰς ἐν ἄστει διατριβὰς) Articulus τὰς afficit Præpoſitionem cum caſu,de quo ſup.pag.20. verſ.24,

in vo

in voce τ̃ μεθ' ἡμῶν βίου. verti poterat, in vrbe oblatas, aut datas: aut per relatiuum, quæ in vrbe offerebantur, quæ in vrbe mihi dabātur, quibus, quū in vrbe agerem, inuolui & implicari ſolebā: nam hic ſenſus eſt, ſed breuitatis ſtudioſus, compendiò dixit, vrbicas occupationes.

Ἄστει) τὸ ἄστυ, τ̃ ἄστεος, ſine craſi, pag. 87, verſu 6. Datiuus verò ἄστεϊ craſim admittit ἄστει, ſi nō à Nominatiuo ἄστυ, certè ab inuſitato nomine primæ Declinationis Contractorum, τὸ ἄστος, τ̃ ἄστεος, τῷ ἄστεϊ ἄστει, vt τεῖχος, quemadmodum non ſolùm dicitur δόρυ, ſed & τὸ δόρος, τ̃ δόρεος δόρους, τῷ δόρεϊ, δόρει, vt τείχεϊ, τείχει.

Διατριβὰς) τρίβω, ſecund. Aor. ἔτριβον, compoſitum διατρίβω, ſecund. Aor. διέτριβον, vnde verbale ἡ διατριβὴ, ſecundæ Declinationis, Accuſatiuus pluralis τὰς διατριβάς. Multa ſunt Verbalia, quæ ſeruant characteriſticon ſecundi Aoriſti, διέτριβον, ἡ διατριβή.

Ὡς) tanquam, vt, veluti. alia ſignificata ſuo ſeruentur loco. Caueant verò ſtudioſi, ne vocabulorū ſignificationes inquirāt, quo tēpore ſunt in Grammaticis occupati præceptionibus, qua in re plurimum ſæpenumero peccatur. deinde iactis fundamentis, vbi ad autorum lectionē ſeſe cōtulerint, ſi nō aderit Interpres, confugiendū ad Lexicon. Sed verbi ſignificatum illud modò tractent, & quantū dabitur, in memoria reponant quod loco præſenti ſatiſfaciat. Reliqua, ſi fieri poterit, ne legāt quidem. Quòd ſi Scriptorem probè ſe videāt intelligere, vel viua præceptoris voce freti, vel fida alioqui adiuti interpretatiōe, ſtultū eſt à Lexicis petere

conſilium:

conſilium: in quibus vt omnia tradantur planiſſimè, etiam quæ vocis vſum prolatis exemplis oſtendant: tamen ieiuniora minúſq; viuida ſunt, neque tam penitus hærent, vt quæ ipſe tibi legendis autoribus paraueris.

Μυρίων) τὰ μυρία, multa & innumera, pro quo Latini ſexcenta, Numerus finitus pro infinito. Genitiuus pluralis τῶν μυρίων.

Κακῶν) ὁ κακὸς, ἡ κακὴ, τὸ κακὸν, malus, mala, malum, Genitiuus pluralis neutri generis, τῶν κακῶν, malorum.

Ἀφορμὰς) ἡ ἀφορμὴ Secundæ declinationis, τὰς ἀφορμὰς, Accuſatiuus pluralis.

Ἐμαυτὸν) meipſum, Pronomen compoſitum, pagina 77, verſu 19.

Οὔπω) nondum, πω tanquam adiectio ſyllabica: ſic μήπω. ita apud nos ſyllaba dum, in nondum, necdum, quiddum, hauddum.

Ἀπολιπεῖν) λείπω, ſecundus Aor. ἔλιπον, Infinit. λιπεῖν: ſic à compoſito ἀπολείπω, ſecundus Aor. ἀπέλιπον, Infinit. ἀπολιπεῖν.

Ἠδυνήθην) δύναμαι, poſſum, Verbum Deponens, ſecund. Coniug. in μι, à primitiuo δυνάω, Futur. δυνήσω, Præte. Act. δεδύνηκα, Paſſ. δεδύνημαι, δεδύνησαι, δεδύνηται, Aoriſt. pri. ἐδυνήθην, & Atticè ἠδυνήθην: mutant enim Augmentum ſyllabicum in temporale, pagina 92, verſu 6. Némo verò miretur nos in rimando themate, aut formando Tempore, multa proferre quæ non ſint recepta: neque enim quæ recepta ſunt, recenſemus, ſed quomodo vnumquodque formetur.

Ἀλλ᾽ ὅμοιός εἰμι τοῖς ἐν θαλάσσῃ ὑπὸ δὲ κατὰ τὴν πλοιῶν ἀπειρίας ἀπολλυμένοις καὶ ναυτιῶσιν.

CLEN. Sed ſimilis ſum in mari præ circa nauigationem inexperientia pereuntibus & nauſeantibus.

BVD. *ſimiliterq; illis affectus ſum, qui nauigandi inſolentes, nauſea perditè afflictantur.*

Ἀλλ᾽ ὅμοιος) ἀλλ᾽ ὅμοιος, apoſtrophos, pag. 5, ver. 17. Vſus te docebit quæ vocales deſint, vbi aſsidua lectione didiceris ἀλλὰ non ἀλλὸ: & ita in reliquis Budæus ἀλλὰ vertit que: nam hæc Coniunctio varia ſignificat, nec tantùm eſt Aduerſatiua.

Ὅμοιός εἰμι) ſimilis ſum: rectè vertit ſimiliter affectus ſum. Tētabis ipſe memor copiæ, num aliter quoq; reddi queat. Ita nobiſcū agitur, perinde res noſtræ ſeſe habēt: & breuiter quęcunq; voces ſimilitudinē æqualitatémq; ſignificāt, tibi in mentem veniāt: & quod optimū duxeris, id ponere licebit.

Εἰμι) accentum hoc loco remittit in præcedentē dictionem: eſt enim Encliticum, pag. 121, ver. 1. Cæterùm Coniugationē huius Verbi Subſtantiui εἰμὶ habes pag. 98, ver. 18. ſed quia hîc præſens Tempus occurrit, id eſt, thema, non eſt neceſſe ad reliqua deſcendere, vt antè monuimus.

Τοῖς, &c. ἀπολλυμένοις) Inter Articulum τοῖς & Participium ἀπολλυμένοις, interſeruntur aliquot particulæ: de quo ſatis iam ſcriptum ęſt in præcedentibus. Suprà pag, 12, verſu 8.

Ἐν θαλάσσῃ) in mari, Præpoſitio ἐν cum Datiuo θαλάσσῃ, cuius eſt Nomin. ἡ θάλασσα, ſecūdę Decli.

Ὑπὸ δὲ κατὰ τὴν πλοῦν ἀπειρίας) ſic ordina, ὑπὸ τῆς ἀπειρίας, prę inexperiētia, κατὰ τὴν πλοιῶν, circa nauigationem,

nem,aut in nauigatione.aut ſic, ὑπὸ ἀπειρίας, præ inexperientia,ἀπειρίας,inquã,τῆς κατὰ τὸ πλεῖν,quæ eſt circa nauigationẽ,quæ inter nauigandũ contingit, explicãdo Articulũ τῆς, vt maximè quadrat.nec eſt aliud ἀπειρία κατὰ τὸ πλοῦν,inexperiẽtia circa nauigationem, quàm inexperientia nauigandi. proinde interpretatus eſt totam hanc particulam duabus vocibus,nauigãdi inſolentes.capta voce, vt apud Comicum,Quid tu Athenis inſolens?

Ὑπὸ)præ,cum Genitiuo,ὑπὸ δέους,præ metu.

Κατὰ τὸ πλοῦν)in nauigatione,circa nauigationẽ, id eſt,inter nauigandum,Prępoſitio cum Accuſat.

Πλοιῶ)πλέω,nauigo,hinc ὁ πλόος,nauigatio, vt à ῥέπω,fit ῥόπος, Suprà pag. 21, verſu 21. in voce ῥόπου.Contrahitur autem hoc nomen ὁ πλόος,πλοῦς, Accuſatiuus πλόον,πλοῦν,pag.87,verſu 22.

Ἀπειρίας)πεῖρα experientia,inde ἄπειρος,inexpertus:nam eſt ςερητικὸν μόριον, id eſt, priuatiua particula,faciens è Subſtantiuo Adiectiuum. quod rei priuationem ſignificet,μοῖρα, pars,ἄμοιρος, expers: φόβος,metus,ἄφοβος,intrepidus:ſic à πεῖρα fit ἄπειρος, vnde Subſtantiuum ἡ ἀπειρία, τῆς ἀπειρίας, ſecundæ Declinat.Siquidẽ ab Adiectiuis in ος fiunt Subſtantiua in ια,κακὸς malus.κακία malitia,vt notatum ſuprà pag,26,ver.21. in ἐπαγγελίαις. Nec tamen Analogia freti,conabimur quæuis à quouis deducere: ſed ſpectandus eſt autorum vſus.magnus, magnitudo, non magnitas:contrà, pius, pietas, non item pietudo:iuſtus,iuſtitia, non iuſtitas nec iuſtitudo: ſic apud Græcos φίλος,φιλία,amicus, amicitia:non item καλὸς,καλία,pulcher,pulchritudo.

Ἀπολλυμένοις καὶ ναυτιῶσιν) pereuntibus & nauſeantibus,pro quibus Budæus , qui nauſea perditè afflictantur.Participium alterum mutauit in verbum eiuſdem temporis, & Relatiuum:deinde vocem vnam duabus reddidit per periphraſim , pro nauſeare , afflictari nauſea : pro altero Participio ἀπολλυμένοις,ſubſtituit Aduerbiũ perditè:aut contrà,pro ἀπολλυμένοις perditè afflictátur, pro ναυτιῶσιν Ablatiuũ nauſea.Faciamus periculũ , num alio pacto quoque vertere liceat, Qui nauſea pereunt, quos miſerè cruciat nauſea,qui perditè nauſea torquentur,quos perditè grauat nauſea,quos ad interitum vſque nauſea premit , qui perditè vexantur nauſea,quos infeſtat & perdit nauſea,quibus nauſeæ moleſtia perniciem affert. Quanquam iſta partim liberiora ſunt , quàm pro officio interpretis: tantùm oſtendendam hoc modo viam putaui,qua ratione eruenda ſint , quæ ſtudioſis huius rei conducant,vt vbi dictionem latiſsimè pluribúſq; verbis explicauerint,ea demum ſeligant quæ compendio ad ſententiam proximè videantur accedere.

Ἀπολλυμένοις)ὀλλύω,compoſitum ἀπολλύω, vnde Actiuum in μι,ἀπόλλυμι, Paſsiuum, ἀπόλλυμαι perdor & pereo,Participium ἀπολλύμενος tertiæ Declinationis. Datiuus pluralis τοῖς ἀπολλυμένοις, qui regitur à Nomine ὅμοιος. Nam vt Latini , ſic & Græci ſimilitudinis Adiectiuo tribuunt Datiuum. Et quod ad illa communia Syntaxeos capita ſpectat , fermè idem obtinet apud vtroſque. Quapropter in Inſtitutionibus noſtris iſta perquã paucis & carptim attigimus : & quod diſcipulus

iam

iam in ludo Latino percepiſſet, id ne commemorare quidem voluimus, rati nos operam perdituros, ſi doctum & memorem admoneremus.

Ναυτιῶσιν) ναυτιάω, Craſis ναυτιῶ. Participium ὁ ναυτιάων, τοῦ ναυτιάοντος, τῷ ναυτιάοντι, Craſi ναυτιῶντι. Datiuus pluralis τοῖς ναυτιῶσι, reiectis literis ν, τ, ex Datiuo ſingulari, pag. 15, ver. 12. Scribitur aũt ναυτιῶσιν per ν in fine, de quo pag. 22, verſu 18, & 90, ver. 21.

Οἱ τῷ μεγέθει τοῦ πλοίου δυσχεραίνουσιν, ὡς πολὺν τὸν σάλον παρεχομένῳ, κἀκεῖθεν ἐπὶ τὸν λέμβον ἢ τὸ ἀκάτιον μεταβαίνοντες, πανταχοῦ ναυτιῶσι καὶ ἀποροῦντι· συμμετέρχεται γὰρ αὐτοῖς ἡ ἀηδία καὶ ἡ χολή.

Qui magnitudine nauigij offendũtur, tanquam multam iactationem præbẽte, & illinc in lembum aut acatium tranſeuntes, vbique nauſeant & hærent: tranſgreditur enim cum ipſis moleſtia & bilis. CLEN.

Nanq; illi magnitudine nauigij offenſi, tanquam vehementius ſuccutientis, in lembum aut nauiculam quum tranſilierint, ſic quoque non ſecius à nauſea laborant, nimirum moleſtia ipſos ac bile quò tranſierint cunque comitantibus. BVD.

Οἱ) qui, Articulus Subiunctiuus, pro quo Interpres, Nãque illi. Siquidem Relatiua ſæpenumerò cauſam indicant.

Μεγέθει) τὸ μέγεθος magnitudo, τοῦ μεγέθεος, τῷ μεγέθεϊ & per Craſin μεγέθει, vt τείχει, primæ Declinationis Contractorum.

Πλοίου) τὸ πλοῖον, τοῦ πλοίου, tertiæ Declinationis.

Δυσχεραίνουσιν) δυσχεραίνω, indignor, indignanter fero, offendor. Dat. iungitur. tertia Pluralis δυσχεραίνουσι, cui additur litera ν, de hoc pag. 22, verſu 18.

Ὡς πολὺν τὸν σάλον παρεχομένῳ) tanquam multam iactationem præbenti. qui Datiuus refertur ad caſum

 ſum

ſum μεγέθει. indignâtur nauis magnitudini tanquã præbenti multam iactationem, id eſt, vt quæ, ſiue quippe quæ præbeat multam iactationem.

Πολυν) Accuſatiuus Nominatiui πολὺς, de quo pag. 90, verſu 1.

Τον σάλον) ὁ σάλος tertiæ Declinatiõis, iactatio in mari, vndarum & fluctuum agitatio, quæ dum in nauim irruit, ſolent vectores huc atque illuc quaſſari, & in vtraque nauis latera protrudi.

Παρεχομένῳ) præbenti, efficienti. In eadem ſignificatione plurima vel Actiuè proferũtur, vel Paſſiuè: horum eſt παρέχω & παρέχομαι, pręboo, Participiũ ὁ παρεχόμενος. Scitè interpres pro παρέχεσθαι σάλον, id eſt, præbere & efficere iactationẽ & agitationẽ, vſus eſt verbo ſuccutere. Nam propriè ſuccutere, aut quod receptius eſt, ſuccuſſare, dicitur equus, qui ſic graditur vt ſeſſorẽ cõcutiat, & equus ipſe ſuccuſſor appellatus eſt, & ſuccuſſarius, à ſuccuſſatione, hoc eſt eiuſmodi agitatione. Itaque id verbi ad turbulentã nauigationẽ accommodauit, quoties in vaſto nauigio vector haud aliter concutitur atq; ſeſſor à ſuccuſſatore. Accuſatiuũ autem πολυν expreſsit Aduerbio Vehemẽtius, παρεχομένῳ πολυν τ σάλον, prębenti multã iactationẽ, mutauit, in vehementius ſuccutientis. quãquam ſi anxiè ſuperſtitioſi eſſe volumus, vertendũ eſt nõ ſuccutiẽtis, ſed ſuccutienti: Participium enim παρεχομένῳ tribuitur Datiuo μεγέθει, nõ Genitiuo πλοίου, niſi fortè Budęus Genitiuũ legit παρεχομένου πλοίου, ſuccutientis nauigij, nõ autẽ μεγέθει παρεχομένῳ, magnitudini ſuccutienti. Boni conſulat lector curioſitatẽ,

quæ

quæ, cùm tam pulchrè cõſtet ſenſus, dubio procul iniqua foret, niſi nobis ꝓpoſitũ eſſet etiã in minutiſsimis adiuuare diſcipulorũ ſtudia, eorũmq; hæſitãtię ſic mederi, vt quaſuis amoliremur remoras.

Κἀκεῖθεν) Craſis, pro καὶ ἐκεῖθεν, & illinc, pag. 103, verſu 11.

Ἐπὶ τ λίμβον) ἐπὶ Præpoſitio: ὁ λέμβος tertię Declinationis.

Ἢ τὸ ἀκάτιον) ἢ, aut. hæc litera varia ſignificat, vt variant illius ſpiritus & accentus.

Τὸ ἀκάτιον) genus eſt nauiculæ piſcatoriæ.

Μεταβαίνοντες) Participium plurale à μεταβαίνω, tranſeo..

Πανταχοῦ ναυτιῶσι) πανταχοῦ, vbiq;. ναυτιάω, nauſeo, tertia pluralis ναυτιῶσι, per craſim ex ναυτιάουσι. hîc autem verbum eſt ναυτιῶσι: ſuprà verò Participium Datiui pluralis, qui voce conſentit cum tertia plurali, pag. 72, verſu 11.

Ἀποροῦν)) ἀπορέομαι, hæreo, perplexus ſum, tertia pluralis ἀπορέουν), craſis ἀποροῦν), vt ποιοῦν).

Συμμέτερχε) γὰρ αὐτοῖς) Simplex ἔρχομαι. Cõpoſitũ ex μετὰ, μετέρχομαι, deinde altera pręfigitur Prępoſitio σὺν: nec tamen dicitur συνμετέρχομαι, ſed συμμετέρχομαι, migrante ν in μ, vt ſup. pag. 18, ver. 6, in ἐμποιῆσαι, tertia Perſona ſingularis συμμετέρχε), vt τύπτε). Cõpoſita verò ex σὺν gaudent Datiuo, pag. 123, ver. 21. hoc loco συμμετέρχε) αὐτοῖς, cũ eis trãſit, niſi ineptire velis, & dicere, cõtranſit eis, pro eo qđ eſt, vnà aut pariter cum eis tranſit. Bud. vertit, quò tranſierint cunq; comitãtibus, pèr tmeſim, pro, quocũq; tranſierint comitãtibus. Mutauit quoque

 Inter

Interpres orationis faciem,dũ in locũ Verbi cum, Coniunctione Cauſali,ſubſtituit Ablatiuum, pro nã comitantur,dixit,comitãtibus:propterea quòd Ablatiui abſolutè poſiti crebrò cauſam reddunt, vnde & particulam adiecit,Nimirum.

Ἀηδία) ἀηδὴς,moleſtus,iniucundus,ἀηδία, moleſtia.Suidas interpretatur ἀνορεξία,id eſt,ſi ita loqui liceret, inappetentia,quum ſtomachus deſtituitur appetitu , quod iis contingit,qui nauigationis impatientes nauſeant.

Χολὴ),bilis,& pro ira capitur.vnde præceſsit δυσχεραίνουσι,indignantur,ſtomachãtur, offenſi ſunt.

Obſeruabis hoc loco nõ pertinere ad Interpretem,vt periodi,mẽbri,ac inciſi rationẽ habeat:ſed vtcunq; viſum erit,aut ſtructuræ Græci ſermonis omni ex parte reſpondeat,aut periodũ in mẽbrũ, membrũ in inciſum redigat,aut contrà geminam periodum transferat in vnã.Verbi gratia,Budęus, ſi exactè ſingula tãtùm ſpectaſſet,ac nõ potius vniuerſam ſentẽtiam animo cõcepiſſet,tres abſoluiſſet,vt habet Gręcus,periodos,hoc modo,Nam illi magnitudine nauigij offenduntur,tanquam vehementius ſuccutientis.Deinde in lembũ aut nauiculam quũ tranſilierint:ſic quoque nõ ſecus à nauſea laborant.Nam moleſtia ipſos ac bilis quò trãſierint cunque comitantur.Vides hîc tria eſſe pronũtiata,quæ tribus abſoluta ſunt verbis,offendũtur, laborant,comitãtur:perinde atque in Græcis tres periodi totidẽ cõſtant verbis,δυσχεραίνουσι,ναυτιῶσι, συμμέτερχε):quæ tria ad vnicam tranſlata ſunt periodum,vultu ſermonis nõnihil immutato, quòd

duo

duo verba δυσχεραίνουσι & συμμετέρχεται reddit per Participia, offenſi & comitantibus.

Atq; hæc variandi figura, iacenti alioqui & frigenti orationi mederi ſolet. Quādoq; enim Græca rectè habent multis diſtincta periodis, vbi Latinus ſcriptor minus acris erit, niſi membrorum & inciſorum potius feratur multitudine, quàm clauſularum. eſt rurſum vbi contrà fieri pręſtiterit, vt plauſibiliores ſint multæ ſententiæ paucis grauatę mēbris, quàm periodus iuſto prolixior & obſcurior: quæ omnia is demū noſſe poterit, quiſquis & optimos quoſq; Interpretes preſsius excuſſerit, & ipſe quoq; ſeſe in vertendis Græcis exercuerit: idq; nō oſcitanter ac citra iudicium: ſed tāquam in promptu poſitis rationibus, quot tandem modis ſingula verti queant, quóue pacto Verbum nunc Participio, nunc Adiectiuo reddatur: Participium interdum Verbo, interdum nomine: oratio Actiua in Paſsiuam conuertatur, aut contrà: & ita in cæteris omnibus ad manum ſit variandi forma.

Τοιοῦτον οὖν τι καὶ τὸ ἡμέτερον· τὰ γὰρ ἔνοικα πάθη συμπεριφέροντες, πανταχοῦ μετὰ τῶν ὁμοίων θορύβων ἐσμέν. ὥστε οὐδὲν μέγα τῆς ἐρημίας ἀπωνάμεθα ταύτης.

Tale igitur quiddam & noſtrum: nam dómeſticas perturbationes ſimul circunferentes, vbique cum ſimilibus tumultibus ſumus. itaquę nihil magnum ſolitudine lucrati ſumus hac. CLEN.

Huiuſmodi igitur quiddam nobis contigit, qui domeſticas perturbationes quoquò circunſerentes gentium, vbiq; locorum perinde verſamur in tumultu. quare non magnopere adiuti ſumus ab hac ſolitudine. BVD.

Τοιοῦτον) tale, Neutrum in ον, de quo vide pagina 81, verſu 2.

Οὖν) igitur, ergo, Coniunctio nunc illatiua, nunc continuatiua.

Τι) quiddam. Neutrũ ab infinito Nomine τὶς, τινὸς, de quo pag. 13, ver. 21. deſtituitur autẽ proprio accentu, quòd ſit Encliticum. de quo pag. 121, ver. 1. nec tamen ipſum remittit in præcedentem dictionem ὂν. Nulla enim ſyllaba geminũ ſortitur accentum. Igitur ὂν τι ſcribendum vnico accentu. At in σῶμά τι duplex eſt ſyllaba: nanq; μα propriũ nullum habet, ideóq; locum tribuit accẽtui particulæ τί. Quòd ſi dictionem Encliticã prçceſſerit ſyllaba proprium accentum poſsidens acutũ, íſq; ob conſequentiã migret in grauem, vt θεὸν τινὰ φιλεῖ, rurſum reponetur acutus, ſi Encliticum proprio deſtitueris, θεόν τινα φιλεῖ: non autem θεὸν τινὰ φιλεῖ.

Καὶ) & etiã, quoq; verti poſſet, huiuſmodi igit' nobis quoq; cõtigit: niſi quòd καὶ multis locis abũdat, de quo vide Cõmentarios Budęi, in quibus pleniſſimè docet vſum partiũ orationis indeclinabiliũ,

Τὸ ἡμέτερον) noſtrum, Pronomen Poſſeſsiuum, huiuſmodi, inquit, quiddam etiam noſtrum, ſubaudi eſt. crebrò enim verbum Subſtãt. intelligitur, quum alioqui apertus eſt ſenſus. Capitur autẽ noſtrum ſubſtantiuè, id eſt, res noſtra, ſiue negotium noſtrum, pro quo Interpres dixit, nobis contigit. Liceat tibi quoq; ſic vertere. Ad hunc igitur modum noſtræ quoq; res ſeſe habent, neq; verò aliter nobiſcum agitur, in eiuſmodi igitur ſtatu res noſtræ quoq; ſunt ſitæ, ad eundem rerum ſtatum

nos

nos quoq; redacti ſumus, eodem nimirum fermè loco res quoq; noſtræ conſiſtunt, &c.

Ἔνοικα πάθη) domeſticas perturbationes. οἶκος domus ἔνοικος domeſticus, quaſi dicas in domo exiſtēs

Plurima verò Præpoſitionum adminiculo formantur Adiectiua, aut quæ tanquam Adiectiuè capiuntur, cuiuſmodi ſunt ea quæ officium aliquod ſignificant aut functionem, & muneris alicuius adminiſtrationem. Quorum quidem Nominum tanta eſt copia, vt nulla ſint Lexica numerandis omnibus abſoluta. Quum ſint enim Græci in omni cõpoſitionis genere feliciſsimi, nec tam arctis concluſi ſpatiis, vt Latini, nullus vnquam futurus eſt modus, qui nouis concinnandis vocibus ſtatuatur: ſed pro re nata & licuit, ſempérq; licebit, ſcita compoſitione recèns & nuper exorta ſignare.

Πάθη) τὸ πάθος primæ Declinationis Contractorũ, τοῦ πάθεος, Plurale τὰ πάθεα, & per Craſin πάθη.

Συμπεριφέροντες) ſi Latinis æqualis permitteretur audacia, verterent concircunferentes: ſed aures non ferunt. Itaq; quoties iſtiuſmodi occurrũt, quæ ad verbum commodè & venuſtè reddi non poſſunt, vt fermè contingit in Græcorum compoſitionibus, ſpectare cõuenit ſententiã, & eam verbis aſſequi vel diuerſiſsimis. Vim Præpoſitionis σὺν ſic exprime, vnà nobiſcum circunferenteis: nam quod addit Interpres, quoquo gentium, non ad ſignificatum Præpoſitionis facit, ſed toti ſententiæ ſeruit & ornatui.

Συμπεριφέροντες) φέρω, fero, adde Præpoſitionem περὶ, περιφέρω: præfige alteram Præpoſitionem σὺν,

ſed mi

ſed migret ν in μ, συμπειμφέρω: vnde Participium συμπειμφέρων, τ̃ συμπειμφέροντος, Plurale οἱ συμπειμφέροντες.

Μετὰ τ̃ ὁμοίων θορύβων ἐσμὲν) cum ſimilibus, hoc eſt, eiſdem tumultibus ſumus. pulchrè Interpres, perinde verſamur in tumultu. Genitiuũ ὁμοίων expreſsit Aduerbio, perinde: μετὰ θορύβων dixit in tumultu. pro Verbo ἐσμὲν poſuit verſamur.

Ὁμοίων θορύβων) Nominatiuus ſingularis ὅμοιος θόρυβος tertiæ Declinationis.

Ἐσμὲν) ſumus, ab εἰμὶ ſum, pag. 98, verſu. 18.

Ὥστε) itaque, quapropter, quare.

Οὐδὲν) nullum, nihil: ab οὐδεὶς, pag. 13, verſu 1.

Μέγα) Neutrum à μέγας, pag. 90, verſu 5.

Ἐρημίας) ἡ ἐρημία, τ̃ ἐρημίας ſecũdę declinationis.

Ταύτης) Nominatiuus αὕτη, Genitiuus ταύτης, pag. 77. verſu 14.

Ἀπωνάμεθα) tolle Præpoſitionẽ ἀπὸ, manet ſimplex ὠνάμεθα pro ὠνησάμεθα per Syncopẽ, vt ſcripſimus pag. 114, ver. 4. & ſequentibus. igitur ὠνάμεθα eſt Aoriſtus primus medius pro ὠνησάμεθα, cuius ſingulare ὠνησάμην, ab Aor. Actiuo ὤνησα, Futurum ὀνήσω, Præſens ὀνέω per ο, quod ratione augmẽti vertebatur in ω. Cæterùm dum iſtiuſmodi ratione verborũ themata quærimus, nihil nos offendat, quòd per quæ decurrimus tẽpora, crebrò ſint inuſitata. Nec enim hoc hîc agitur, vt ſciamus receptũ thema ne ſit ὀνέω, an potius verbũ in μι, ὄνυμι: tantùm paratur via quæ temporum formationes demonſtret.

Οὐδὲν μέγα τ̃ ἐρημίας ἀπωνάμεθα ταύτης) gaudet hoc verbum Accuſatiuo cum Genitiuo, Accuſa-

tiuus

tiuus ſignificat fructũ & emolumentum quod percipimus, Genitiuus autem id vnde fructus proficiſcitur. idem fit in verbo ἀπολάυω. Lucianus quodã loco vtrunque vſurpauit, τί μὲν γὰρ, inquit, σὺ ἀπολάυσεσθαι τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τοῦ σοῦ κάλλους αἱ βόες; quémnam fructum percipies è montibus? quid verò boues conſequentur emolumenti è tua pulchritudine? Interpres pro Accuſatiuo οὐδὲν μέγα, poſuit non magnoperè Aduerbialiter, non magnoperè adiuti ſumus ab hac ſolitudine.

Ἃ μέντοι ποιεῖν ἔδει, καὶ ὅθεν ὑπῆρξεν ἡμῖν τῶν ἰχνῶν ἔχεσθαι τοῦ πρὸς σωτηρίαν καθηγησαμένου (εἴ τις γάρ, φησι, θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι) ταῦτά ἐστιν· ἐν ἡσυχίᾳ τὸν νοῦν ἔχειν πειρᾶσθαι προσήκει.

Quæ verò facere oportebat, & vnde licuit nobis veſtigiis hærere ad ſalutem præeũtis (Si quis enim, inquit, vult poſt me venire, abneget ſeipſum, & tollat crucem ſuam, & ſequatur me) hæc ſunt: in quiete mẽtem habere, conari conuenit. CLEN.

At verò quæ facta à nobis oportuit, vndéq; auſpicandum fuit ei, qui veſtigijs hærere voluit eius, qui nobis ſalutis viam præiuit (Si quis, inquit, ponè me venire vult, abiuret ſemetipſum, & tollat ſuam ipſe crucem, & ſequatur me) hæc ferè ſunt. Iam primùm mentem pacatam habere conueniebat. BVD.

Μέντοι) at verò, verùm, Aduerſatiua Coniunctio hoc loco reſpondet Cõiunctioni μὲν, quæ multum antè præceſsit, ἃ μὲν ποιῶ αὐτὸς, &c. nam poſt μὲν, vt ſcripſimus ſup. pag. 31, ver. 12, in voce μὲν, fermè ſequitur δὲ, aut alia quæuis Cõiunctio poſterioris ſententiæ aut mẽbro ſeruiẽs. Hîc prior oratio, vbi ponitur μὲν, ſtatũ rerũ Baſilij cõtinet: altera quę effert

per

per μέντοι declarat quid ipſum agere conueniebat.

Ποιεῖν) Infinit. à verbo ποιέω, ποιῶ, pag. 45, ver. 30.

Ἔδει) oportebat, Imperſonale δεῖ oportet, pagi. 107, ver. 28. finge vocē perſonalē, & cape tertiā perſonā, δέω, δέεις, δέει, & per Craſim δεῖ. Imperf. ἔδεον, ἔδεες, ἔδεε, Craſis ἔδει: eſt enim Impſonale Act. vocis.

Ὅθεν) vnde, è quibus, Aduerbium.

Ὑπῆρξεν) ſimplex ἄρχω, Fut. ἄρξω, Aoriſt. pri. ἦρξα, Cōpoſitū ὑπάρχω, Fut. ὑπάρξω, Aoriſt. pri. ὑπῆρξα, ὑπῆρξας, ὑπῆρξε, quod verbū Infinitiuo iunctū tanquam Imperſonaliter accipitur, pro cōtigit, licuit, euenit: ὑπῆρξεν ἔχεσθαι, licuit hærere. fortè Baſilius ſcriptū reliquit ὑπῆρξεν ἂν, id eſt licuiſſet. In exemplari Aldino deeſt hæc vox ὑπῆρξεν: ſed tātùm excuſum eſt, ὅθεν ἡμῖν τῶν ἰχνῶν ἔχεσθαι, vnde nobis veſtigiis hærere. quod neſcio an ſecutus ſit Budæus, interpretatus in hūc modū, Vndéque auſpicandum fuit ei, qui veſtigiis hærere voluit, &c. quaſi quippiam ſubaudiendum putarit, ὅθεν, vnde, & è qua re, ſubaudi proficiſcitur ἔχεσθαι τῶν ἰχνῶν, hærere veſtigiis. quanquam alioqui ab iis auſpicari conuenit, vnde licet rem aſſequi.

Ἡμῖν) nobis, Datiu. pluralis ab ἐγὼ, pag. 76, ver. 11.

Τῶν ἰχνῶν) Genitiuū pluralem indicat Articulus τῶν, ſed quum quiuis Genitiuus pluralis deſinat in ων, & Articulus τῶν ſit omnis generis, aut præceptore opus eſt, aut Lexico, vt diſcas Nominatiuum eſſe τὸ ἴχνος veſtigium, primæ Declinationis Contractorum, τοῦ ἴχνεος, τῶν ἰχνέων, Craſis ἰχνῶν.

Ἔχεσθαι) Infinitiuus ab ἔχομαι hæreo, poſtulat Genitiuum.

Πρὸς

Πρὸς σωτηρίαν) ad ſalutē, σωτὴρ ſeruator, τοῦ σωτῆρος, vnde ἡ σωτηρία ſalus. Nā quēadmodū à Nominatiuis in ος fiūt Subſtātiua in ία, κακὸς, ἡ κακία, ſup. pag. 26, ver. 21, in voce ἐπαγγελίαις: ita & à Genitiuo deſinente in ος, quandoq; huiuſmodi fiūt Nomina in ία, vt τοῦ σωτῆρος, ἡ σωτηρία, ſecundæ Declinationis.

Καθηγησαμένου) Genitiuus eſt. Ordo eſt, ἔχεσθαι τῶν ἰχνῶν τοῦ καθηγησαμένου πρὸς σωτηρίαν, hærere veſtigiis eius, qui præiuit ad ſalutē. Nominatiuus ὁ καθηγησάμενος, Participiū à primo Aoriſto medio καθηγησάμην, primus Aoriſtus Actiuus eſſet καθήγησα, Futurum καθηγήσω, Præſens καθηγέω: verùm ſolùm eſt receptum in voce Paſsiua ſiue Media, καθηγέομαι, Craſis καθηγοῦμαι primæ Coniugationis Circunflexorum. Tamen quoties hæc verba Deponētia ſiue Communia ſint excutienda, formabimus omnia tempora more Actiuorū & Paſsiuorum, quanuis nō ſint recepta: ideóq; à καθηγησάμην ſurſum aſcendemus ad Præſens vſque καθηγέω. ſed Lexicon docebit tantùm receptū eſſe καθηγέομαι, quod eſt compoſitum ab ἡγέομαι. Nam κατὰ perdit vltimū α, quia verbum incipitur à vocali, quæ quòd ſit aſpirata, mutatur τ in θ, καθηγέομαι non κατηγέομαι.

Cæterùm Deponentium verborum tempora quædam fiūt vt in Paſsiuis, quædam vt in Mediis, quod vſu magis diſces quàm præceptis.

Eſt autem καθηγοῦμαι idem quod præeo, præceptor ſum: hinc καθηγεμὼν autor, præceptor, qui rem inſtituit.

Εἴτις) ſi quis, τὶς aliquis, Encliticum eſt, & accētum remittit in præcedentem ſyllabam ει, quæ ex ſe accen

ſe accentum nullum habet,cuiuſmodi & alia ſcripſimus pag.121,verſu 1.

Γάρ φησι)φημὶ dico,tertia Perſona φησὶ, pag.102, verſu 14,éſtque ex Encliticis, & accentu deſtituitur,pag.121,verſu 6.Eſt autem locus,quē citat Baſilius Lucæ capite nono:niſi quòd ibi additur hæc particula καθ᾽ ἡμέραν,id eſt,quotidie.

Θέλει)vult,prima perſona θέλω,volo.

Ὀπίσω μου)poſt me,Aduerbium eſt cum Genitiuo. Græcorum quædam Aduerbia per Præpoſitionem reddimus.

Μου)Genitiuus ab ἐγὼ,deſtituitur Accentu tanquam Encliticum.

Ἐλθεῖν)ἐλεύθω, ſecundus Aoriſt. ἤλυθον, Syncope ἦλθον,Infinitiuus ἐλθεῖν,pag.94,verſu 15.

Ἀπαρνησάσθω)tolle Præpoſitionem ἀπὸ, manet ἀρνησάσθω, Aoriſtus primus Medius Imperatiui, vt τυψάσθω,ſecunda Perſona ἄρνησαι, vt τύψαι, Indicatiuus ἠρνησάμην, Aoriſt.primus Actiuus eſſet ἤρνησα,Fut.ἀρνήσω, Præſens ἀρνέω.ſed receptum eſt Deponens ἀρνέομαι,inde ἀπαρνέομαι,abnego.

Ἑαυτὸν)ſemetipſum,Pronomen compoſitum pagina 77,verſu 16.

Ἀράτω)αἴρω,tollo,Futurū ἀρῶ, Aoriſtus primus ἦρα,Imperatiuus ἆρον,ἀράτω,vt τύψον,τυψάτω.

Σταυρὸν)ὁ σταυρὸς crux,tertiæ Declinationis.

Αὐτοῦ)ipſius,crebrò reperies αὐτοῦ pro αὑτοῦ. quod per Aphæreſin dicitur pro ἑαυτοῦ,pag.78,verſu 5.

Ἀκολουθείτω)ἀκολουθέω ſequor,Datiuum regit.pag. 123,ver.17.Imperatiuus ἀκολούθεε,ἀκολουθεέτω, & per Craſin ἀκολουθείτω,vt ποιείτω ποιείτω,pag.46,ver.17.

Μοὶ)

Μοὶ) Datiuus ab ἐγὼ, ex Encliticis eſt, Accentu carens.

Ταῦτά ἐστιν) ταῦτα hæc, Neutrum plurale Pronominis οὗτος. pag. 76, ver. 29. Iungitur verbo ſingulari, pag. 112, ver. 22.

Ἐστι) eſt tertia ſingularis ab εἰμὶ ſum. pagina 98, verſu 14. éſtq; ex Encliticis. Scribitur autem ἐστιν per ν more Attico, qui perſonis in iota finitis addunt ν, ſiue ſequatur vocalis, ſiue conſonans, ſiue abſoluta ſit ſentẽtia, ſiue non. Idq́; receptiſsimum in Eccleſiaſticis Scriptoribus.

Ἐν ἡσυχίᾳ ἔχειν) ἔχω habeo, Infinit, ἔχειν habere, ἐν ἡσυχίᾳ in quiete, pro quo Budęus pacatam habere. ἡ ἡσυχία, quies, ſecundæ Declinationis, Datiuus ἡσυχίᾳ per ᾳ Diphthongum impropriam. ἐν in, Præpoſitio iuncta Datiuo ἡσυχίᾳ.

Τὸν νοῦν) Accuſatiuus. Nominutiuus ὁ νόος, Craſis νοῦς, pag. 86, verſu 22.

Πειρᾶσθαι πειράομαι nitor, conor, tento. Secundæ Coniugationis Circunflexorum. Infinitiuus πειράεσθαι, Craſis πειρᾶσθαι.

Προσήκει) conuenit, Imperſonaliter Præſentis tẽporis, à πρὸς & ἥκω, Compoſitum προσήκω cõuenio. Budæus Imperfecto reddit, Iam primùm, inquiẽs, mentẽ pacatam habere conueniebat: pro quo Græcus dixit, ἐν ἡσυχίᾳ τὸν νοῦν ἔχειν πειρᾶσθαι προσήκει, hoc eſt verbũ è verbo, In quiete mentẽ habere, conari conuenit. ordo eſt, conuenit conari habere, id eſt, vt habeas, aut vt habeat quis mentem, &c. Magnus eſt enim vſus Infinitiui Græci, & ſæpenumero cõmodè redditur per Optatiuum præcedente parti-

cula vt, aut alia ſimili. Cæterùm nos docendi gratia rudiùs vertimus, quò per omnia diſcipulo ſatiſfaceremus. Neque verò miretur ſi inter Græca nihil reſpondeat illi iamprimum, nec Interpretem damnet, quaſi Infinitiuum παρᾶσθαι neglexerit. Latinis auribus ille inſeruiuit, & ſenſum bona fide reddidit. Verùm, iam deinceps in iſtiuſmodi verſionis ſiue libertate, ſiue autoritate, non multum immorabimur: ſed Budæi doctiſsimã interpretationem tantùm adſcribemus. Vbi enim ſingulorum verborum themata cõmonſtrata fuerint, & Grammaticas minutias exactè perueſtigauerimus, facilè quiuis iudicio ipſe ſuo cõſequetur quid interpres aut prudẽs adiecerit, aut ſecurus tranſmiſerit: quorum vtrunq; quantum permiſſum ſit, fidorum Interpretum ſcripta docebunt. Nunc quo cœpimus propoſito, has Meditationes abſoluamus. De interpretandi ratione aliàs fortè & copioſius dicemus.

Ὥς γὰρ ὀφθαλμὸν περιαγόμενον συνεχῶς, καὶ νῦν μὲν ἐπὶ τὰ πλάγια περιφερόμενον, νῦν δὲ πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ μεταστρεφόμενον, ἰδεῖν ἐναργῶς, οὐχ οἷόν τε, ἀλλὰ χρὴ προσερεισθῆναι τὴν ὄψιν τῷ ὁρωμένῳ, εἰ μέλλοι ἐναργῆ αὐτοῦ ποιεῖσθαι τὴν θέαν· οὕτω καὶ νοῦν ἀνθρώπου ὑπὸ μυρίων τῶν κατὰ τὸν κόσμον φροντίδων περιελκόμενον, ἀμήχανον ἐναργῶς ἐνατενίσαι τῇ ἀληθείᾳ.

CLEN. Vt enim oculum circumactum aſsiduè, & nunc quidem in obliqua circunlatum, nunc verò ad ſuperna & inferna identidem reuerſum, cernere euidenter non poſſibile: ſed oportet affixum eſſe obtutum viſo, ſi futurus ſit euidentem ipſius facere conſpectum: ſic & mentem hominis ab innumeris in mundo curis diſtractam, difficile euidenter intendere veritati.

Vt enim oculus continuo circumactu verſatus, & nunc horſum illorſumq; deflexus, nunc ſurſum deorſumq; erectus viciſsim ac depreſſus, exactè cernere nequit, ſed obtutu incumbere in rem viſam eum oportet, ſi quidem conſpectum rei perſpicuum facturus eſt: hunc in modum mentem humanam ſexcentis mundi curis diſtractam, euidenter cernere veritatem vix eſt vt euenire poſsit. BVD.

Ὡς γὰρ) vt enim, reſpondet ei quod ſequitur οὕτω, ſic.

ὀφθαλμὸν) oculum, ὁ ὀφθαλμὸς tertiæ Declin.

Περιαγόμενον Accuſatiuus participij Præſ. temporis, Nominatiuus ὁ περιαγόμενος à Paſsiuo περιάγομαι, Actiuum περιάγω, circumago, circunduco, verſo, à περὶ & ἄγω: nec abiicit περὶ vocalem, licet verbum ἄγω incipiatur à vocali, pag. 23. verſu 24.

Συνεχῶς) Συνέχω cõtineo. inde συνεχὴς cõtinuus, primæ Declinationis contractorũ, τοῦ συνέχεος, τοῦ συνεχέων, Craſi συνεχῶν, & ν in σ cõuerſo, fit Aduerbium συνεχῶς, quaſi dicas cõtinenter. qua voce Cæſar vtitur pro aſsiduè, & citra intermiſsionẽ, Continẽter bellum gerere. De huiuſmodi Aduerbiorũ formatione, pag. 80, ver. 5. Pro περιελκόμενον συνεχῶς, Budæus habet Continuo circumactu verſatus.

Καὶ νῦν μὲν) & nunc quidem: νῦν Aduerbium temporis.

Ἐπὶ τὰ πλάγια) in obliqua: Neutrum plurale Accuſatiui caſus. Nominatiuus ſingularis ὁ πλάγιος obliquus, tranſuerſus, tertiæ Declinationis. Pro ἐπὶ τὰ πλάγια, Budæus horſum illorſúmq;.

Περιφερόμενον) φέρω, Cõpoſitum περιφέρω, Paſsiu. περιφέρομαι circunferor, Partici. ὁ περιφερόμενος tertiæ Declinationis, Accuſatiuus τὸν περιφερόμενον.

Πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω) ſurſum ac deorſum. ἄνω Ad-

 uerbium

uerbium,ſurſum,ſuprà,κάτω deorſum, infrà Aduerbiis Articuli adduntur in quouis genere & numero,ſenſúſq; redditur Latinè per conueniens aliquod Participium, aut aliam quampiam vocem, quæ maximè quadrat: ὁ ἄνω, qui ſurſum verſatur, τὰ ἄνω,ſurſum ſita, τὰ κάτω, deorſum poſita: πρὸς τὰ ἄνω,ad ea quæ ſurſum conſiſtunt.

Πρὸς) Præpoſitio iuncta eſt accuſatiuo τὰ ἄνω.

Πυκνὰ) Neutrum plurale ab Adiectiuo πυκνὸς, denſus, frequens. Neutra verò Adiectiua in vtroq; numero tanquam aduerbiaſcunt. πολλὰ, multùm, ſic πυκνὰ frequenter: pro quo Budæus, viciſsim, id eſt, identidem, crebrò, per interualla.

Μεταστρεφόμενον) Accuſatiuus eſt. Nominatiuus ὁ μεταστρεφόμενος, Participium Præſentis tẽporis à Paſsiuo μεταστρέφομαι. Actiuum μεταστρέφω, cõuerto, reuerto: à μετὰ & στρέφω. pro πυκνὰ μεταστρεφόμενον, id eſt frequenter conuerſum, vertit Budæus, erectus viciſsim, ac depreſſus: nam πρὸς τὰ ἄνω μεταστρέφεσθαι, id eſt, ſurſum conuerti, nõ eſt aliud quàm erigi: contrà, πρὸς τὰ κάτω μεταστρέφεσθαι, deorſum conuerti, tanquam eſt deprimi. id verò per vices contingit ſibi mutuò ſuccedentes. ideò πυκνὰ μεταστρέφεσθαι dixit, viciſsim erigi ac deprimi.

Ἰδεῖν) videre, Infinitiuus ſecundi Aoriſti, pagina 109, verſu 14. in εἴδω.

Ἐναργῶς) manifeſtè, euidenter, Aduerbium factum à Genitiuo plurali ἐναργῶν. Nominatiuus ὁ καὶ ἡ ἐναργὴς, primæ Declinationis Contractorum.

Οὐχ) non, οὐ ante Conſonantem, οὐ ποιήσω, οὐκ ante Vocal ẽ tenuẽ, οὐκ ἐποίησα, οὐχ ante aſpiratã, οὐχ ἅπας.

Οἷον

Digitized by Google

Οἷόν τε) οἷος potens, poſsibilis, quod nomen Ionico more capit Parelcon τε, οἷόςτε, Neutrum οἷόν τε. Χρὴ) oportet. Impersonale, pag. 117, verſu 16.

Προσερεισθῆναι) Simplex ἐρεισθῆναι, vt τυφθῆναι, Aoriſtus primus paſsiuus Infinitiui modi, Indicatiuus ἠρείσθην, à tertia perſona Præteriti Paſsiui ἤρεισται, prima perſona ἤρεισμαι, Præteritum Actiuũ ἤρεικα, Futurum ἐρείσω, Præſens ἐρείδω, id eſt, firmo, figo: προσερείδω applico, affigo, προσερεισθῆναι τὴν ὄψιν, affigi oculum, ſiue aſpectum applicari.

Τὴν ὄψιν) ὄπτομαι, video, Præt. ὦμμαι, ſecũda perſona ὦψαι, hinc ablato incremẽto verbale fit ἡ ὄψις, τῆς ὄψεως, τὴν ὄψιν, ſecũdę Declinationis Cõtractorũ.

Ὁρωμένῳ) ei quod videtur, ὁράω video, ὁράομαι videor, Craſis ὁρῶμαι ſecundæ Coniugationis Circũflexorum. Participiũ ὁρώμενος, Datiuus τῷ ὁρωμένῳ, pro quo Budęus dicit, rem viſam, Nam huiuſmodi Participiis Præteriti temporis ſæpius abutimur, & ad ſignificationem Præſentis accommodamus, quòd Latini non habeant Participium Præſens à verbo Paſsiuo. Quãquam & Græci & Latini Participia crebrò ſolent vſurpare, non habita ratione temporis, ſed ſignificati: vt rem viſam dicamus nõ eam ſolùm quam tempore præterito vidimus, ſed omne id in quod oculus officio ſuo fungi poteſt. Sic Græci τὸ ὁρώμενον Participio Præſentis tẽporis appellant quicquid cerni poteſt, ſiue nunc in præſentia cernatur, ſiue anteà conſpicuũ fuerit, licet iam lateat, neq; appareat, id eſt τὸ ὁρώμενον, & viſum pro obiecto viſus, vt Phyſici loquũtur, accipimus.

Εἰ) ſi, Coniũctio hîc poſita cum Optat. μέλλοι.

Μέλλοι)Opta.vt τύπ]οι, Indicat. μέλλω:quod verbum peculiariter gaudet Infinitiuo:ſoléntque Latini hanc phraſim reddere his verbis, Futurum eſt vt, μέλλω ποιεῖν, futurum eſt vt faciã, μέλλω γράψαι, futurum eſt vt ſcribam, μέλλω τύψαι, futurum eſt vt verberem:cuiuſmodi planè eadem ſunt cum Futuris, faciam, ſcribam, verberabo:ſed vocum vſus eſt obſeruandus. Nos rudium ducentes rationem, pro μέλλοι diximus, futurus ſit.

Ἐναργῆ) ὁ καὶ ἡ ἐναργὴς, primæ Declinationis Contractorũ: τοῦ καὶ τῆς ἐναργέος, τὸν καὶ τὴν ἐναργέα, Craſi ἐναργῆ. id eſt, euidentem, manifeſtum, aut, vt Budæus, cõſpicuum. Hîc capitur in genere Fœminino, eius Subſtantiuum θέαν.

Αὐτοῦ) αὐτὸς, ipſe, pag. 77, ver. 14, Neutrum αὐτὸ, Genitiuus αὐτοῦ, refertur ad ὁρωμένῳ, Datiuũ Neutrum. Budæus habet pro αὐτοῦ Genitiuum rei, quia ὁρωμένῳ vertit rem viſam.

Ποιεῖσθαι) Infin. à ποιέομαι. pag. 48, ver. 28, & in voce Paſs. capitur Actiuè, ideóq; regit Accuſ. à tergo τὴν θέαν, vide ſuprà pag. 38, verſu 10, in παρεχομένῳ.

Θέαν) ἡ θέα, aſpectus, viſus, at ἡ θεὰ, dea, vtrũq; ſecũdæ Declinatiõis, Accuſatiuus à θέα eſt τὴν θέαν.

Οὕτω) ſic. ante conſonantẽ οὕτω, ante vocalẽ οὕτως.

Ἀνθρώπου) Nominatiuus ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, tertiæ Declinationis.

Ὑπὸ) Hæc præpoſitio cum Genit. ſolet addi dictionibus Paſsiuè ſignificantibus, vt apud Latinos, à vel ab. τύπ]ομαι ὑπὸ σοῦ, verberor abs te. ſic hoc loco, ὑπὸ μυρίων φροντίδων περιελκόμενον.

Μυρίων) hoc explicatum eſt ſuprà pag. 33, ver. 6.

Τὸν

Τῶν κατὰ τὸν κόσμον φροντίδων) Budæus vertit, mūdi curis. Quomodo autem explicari poſsit Articulus ille τὸν iunctus Præpoſitioni cum Caſu κατὰ τὸν κόσμον, oſtenſum eſt ſuprà pag.34, verſu 2. à fine, in verbis ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπειρίας.

Κατὰ τὸν κόσμον) κατὰ, in, Præpoſitio cū Accuſatiuo κόσμον, Nominatiuus ὁ κόσμος, tertiæ Declinatiõis.

Φροντίδων) ἡ φροντὶς, τῆς φροντίδος, τῶν φροντίδων.

Περιελκομένων) ἕλκω, traho, περιέλκω, diſtraho, Paſſiuum περιέλκομαι, Participium, ὁ περιελκόμενος, τῶν περιελκομένων, diſtractum. Eſt tamen præſentis Temporis. vide de hoc in voce ὁρωμένῳ, ſup. pag. 53, verſu 14.

Ἀμήχανον) μηχανὴ, conatus, machina. vnde per α priuatiuam particulam fit ἀμήχανον, difficile, quod nulla ratione vel arte fieri poſsit.

Ἐνατενίσαι) ἀτενίζω, fixis oculis intueor. Futurum ἀτενίσω, Aoriſt. primus ἠτένισα. Infinitiuus ἀτενίσαι, vt τύψαι, Cōpoſitum ἐνατενίσαι ab Indicatiuo præſenti ἐνατενίζω, quod Datiuū regit τῇ ἀληθείᾳ, ratione Præpoſitionis ἐν. vide ſuprà pag.15, verſu 19, in ἐπιφαινομένης αὐτοῖς.

Nec mireris Interpretem ἐνατενίσαι vertiſſe per Infinitiuum præſentis Temporis, cernere, vt & prius προσερείσασθαι incumbere, & ἰδεῖν cernere: quandoquidem Aoriſti variis tribuūtur Temporibus, & latiſsimè patet eorum ſignificatio & vſus.

Ἀληθείᾳ) veritati. Adiectiua in ης primæ Declinationis Contractorum faciunt Subſtantiua Fœminina in εια. ἐναργὴς euidens, ἡ ἐνάργεια euidentia, ἀληθὴς verus, ἡ ἀλήθεια veritas, τῆς ἀληθείας, τῇ ἀληθείᾳ,

per ᾳ diphthongum impropriam:& hoc differt à Nominatiuo ἀλήθεια.

Ἀλλὰ τὸ μὲν οὔπω τοῖς δεσμοῖς τοῦ γάμου συνεζευγμένον, λυσσώδεις ἐπιθυμίαι, καὶ ὁρμαὶ δυσκάθεκτοι, καὶ ἔρωτές τινες δυσέρωτες ἐκταράττουσι.

CLEN. Sed quidem nondum vinculis nuptiarum conſtrictum, rabidæ cupidines, & impetus irretenti, & amores quidam perditi perturbant.

BVD. *Atque ei quidem, qui nondum coniugalibus vinculis aſtrictus eſt, rabidæ cupidines, & impetus effrænes, amoréſq; inceſſunt perditiſſimi.*

Δεσμοῖς) Datiuus pluralis, Nominatiuus ὁ δεσμὸς tertiæ Declinatiōis. eſt Verbale à δέω, ligo, pag. 98, ver. 10, in fine.

Γάμου) ὁ γάμος, nuptiæ, tertię declinationis eſt ſingulare, quum nos vtamur plurali nuptiæ. vide ſup. pag. 13, verſu 19, in ἐπιφαινομένης.

Συνεζευγμένον) ζεύγνυμι Tempora ſumit à ζεύγω, vt ſcriptum eſt pag. 114, verſu 12, in verbo ἄγνυμι. Futurū igitur ζεύξω, Præt. Act. ἔζευχα, Paſs. ἔζευγμαι, Participium ἐζευγμένος, & Compoſitū συνεζευγμένος, Accuſ. τὸ συνεζευγμένον. Verbum tamen ſcribitur συζεύγνυμι, non autem συνζεύγνυμι, vt συζάω, non συνζάω, pag. 115, verſu 22. Eſt autem συνεζευγμένος, coniugatus, pro quo Budæus, conſtrictus.

Λυσσώδεις) Multa ſunt Adiect. in ώδης communia primæ Declinationis Contractorum, ἀνήρ, ἀνδρός, vir, viri: ἀνδρώδης, virilis: ἰξὸς, viſcum: ἰξώδης, viſcoſus: ſic λύσσα, rabies: λυσσώδης, rabidus, τοῦ καὶ τῆς λυσσώδεος, Plur. οἱ καὶ αἱ λυσσώδεες, craſis λυσσώδεις.

Ἐπιθυμίαι) Nominatiuus pluralis, ſingularis ἡ ἐπιθυμία, concupiſcentia, ſecundæ Declinationis.

Ὁρμαὶ)

ὁρμαὶ) ἡ ὁρμὴ, ſecundæ Declinationis, impetus, ſubitus animi affectus & motus, quo temerè huc vel illuc impellimur, cuiuſmodi eſt in animantibus dolentibus, aut alio affectu ſubito raptis.

Δυσκάθεκτοι) retentu difficiles, ἔχω, Futur. ἕξω per aſpirationem, quæ manet in Præterito εἶχα, Paſs. εἶγμαι, εἶξαι, εἶκται. vnde ablato incremento, fit verbale ἑκτός. ſic à Compoſito κατέχω, id eſt, retineo, Verbale κάθεκτος, id eſt, cohibitus & retentus. & licet ſcribatur κατέχω, tamen per θ ſcribitur κάθεκτος. nam κατέχω fit à κατὰ & ἔχω, at κάθεκτος ab ἑκτός, quod habet aſpirationem. A κάθεκτος fit δυσκάθεκτος, retentu difficilis, & qui cohiberi non poteſt, id eſt, effrænis. Particula verò δὺς in cõpoſitione ſignificat difficultatem, impoſsibilitatẽ, malum & pernicioſum: cuius contrariũ eſt εὖ. Quũ ſit autem ὁρμαὶ, Fœmininum, tamen non dixit δυσκάθεκται, ſed δυσκάθεκτοι. Attici nanq; Adiectiua in ος communi Genere ſolent vſurpare, pag. 81, verſu 7.

Ἔρωτές τινες) ἔρως, amor τοῦ ἔρωτος, Plural. ἔρωτες, quintæ Declinationis. τινες Encliticum à Nominatiuo τὶς, remittit accentum.

Δυσέρωτες) ab ἔρως fit Adiectiuum δυσέρως, id eſt, Perditè amans, aut minimè amãdus, explica particulam δὺς, vt loco quadrabit, ἔρωτες δυσέρωτες, amores perditiſsimi, aut amores infelices & pernicioſi.

Ἐκταράσσουσι) ταράσσω, turbo, ἐκταράσσω, conturbo, moleſtus ſum. Præpoſitio ἐκ in compoſitis ſæpe facit ad auxeſin, ἐκκάμνειν, ſupra modum defatigari, ἐξασθενεῖν, valde debilitari. ἐκταράσσουσι, tertia perſona pluralis.

d 5 Τὴν

Τὸν δὲ ἤδη κατειλημμένον ὁμοζύγῳ ἕτερος θόρυβος φροντίδων ἐκδέχεται· ἐν ἀπαιδίᾳ παίδων ἐπιθυμία, γυναικὸς φυλακὴ, οἴκου ἐπιμέλεια, οἰκετῶν προστασίαι, αἱ κατὰ τὰ συμβόλαια βλάβαι, οἱ πρὸς τοὺς γείτονας διαπληκτισμοὶ, αἱ ἐν τοῖς δικαστηρίοις συμπλοκαὶ, τῆς ἐμπορίας οἱ κίνδυνοι, αἱ τῆς γεωργίας διαπονήσεις. πᾶσα ἡμέρα ἰδίαν ἥκει φέρουσα τῆς ψυχῆς ἐπισκότησιν. καὶ αἱ νύκτες τὰς μεθημερινὰς φροντίδας παραλαβοῦσαι, ἐν ταῖς αὐταῖς φαντασίαις ἐξαπατῶσι τὸν νοῦν.

CLEN. At iam occupatum coniuge alter tumultus curarum excipit,in orbitate prolium deſiderium, vxoris cuſtodia,domus procuratio,miniſtrorum præfecturæ,in contractibus damna, cum vicinis digladiationes, in foro concertationes, negotiationis pericula, agriculturæ labores. Vnaquæque dies propriam venit ferens animi caliginem.Et noctes diurnas curas excipientes in eiſdem phantaſiis fallunt mentem.

BVD. *Coniugio autem mancipatum curarum agmen excipit:in orbitate deſiderium prolis,vxoris cuſtodia,domeſtica procuratio,ſeruilium officiorum conſtitutio,damna ciuilibus in contractibus accepta,digladiationes cum vicinis,forenſes concertationes,negotiationis alea,agricultura labores. Vnaquaque dies ſuam adfert, animo caliginem. Iam verò noctes diurnas curas excipientes,per eaſden rerum ſpecies impoſturam menti factitant.*

ἤδη) iam. Quanquã huiuſmodi particulæ, quas facilè cõmonſtrauerit Lexicon,non eſt neceſſe curioſius recenſere, vt neq; quoties ſeſe offeret caſus Nominatiuus aut præſens Indicatiui primæ perſonæ:quãdoquidẽ has meditationes in hoc tãtùm cõſcripſimus,vt Verborũ themata,& caſum Nominatiuũ,Grãmaticis innixi præceptis,reperiamus.

Κατειλημμένον) λαμβάνω, Tempora ſumit à λήβω, Futurum λήψω, Præteritum Actiuum λέληφα, &

Atticè

Atticè εἴληφα, pag.63, verſu 31. Paſsiuum εἴλημμαι, Participium εἰλημμένος.ſic à καταλαμβάνω,κατειλημμένος, Accuſ.τὸν κατειλημμένον.

Ὁμοζύγῳ) ὁμόζυγος, coniunx. Multa deriuantur ab ὁμὸς,ſimilis,ὁμόψηφος,eiuſdem ſententiæ & ſuffragij,ὁμόχρονος,coætaneus,ὁμόζυγος coniunx dicitur,quòd eiuſdem ſit iugi,& pari cum marito iungatur copula,à ζυγὸς,id eſt,iugum. Datiuus τῷ ὁμοζύγῳ tertiæ Declinationis.

Ἕτερος θόρυβος φροντίδων)alter vel alius tumultus curarum,ἕτερος θόρυβος tertiæ Declinationis. φροντίδων à φροντίς.

Ἐκδέχεται)ἐκδέχομαι,excipio,à δέχομαι tertia perſona ſingularis ἐκδέχεται vt τύπτεται.

Ἀπαιδία)παῖς,παιδὸς,puer,proles:ἄπαις,ἄπαιδος, orbus,ſine liberis.vnde ἡ ἀπαιδία,orbitas,ſecundæ Declinationis, vt antè diximus à σωτὴρ, σωτῆρος fieri ἡ σωτηρία,ſalus,ſuprà pagina 47, verſu 1.

Παίδων) liberorum, prolium, à Nominatiuo παῖς,παιδός.

Ἐπιθυμία)θυμὸς,animus,ἐπιθυμέω,concupiſco. à Prępoſitiōe ἐπὶ,in,quaſi in animo gero.ἐπιθυμία, deſiderium,auiditas,concupiſcentia.

Γυναικὸς) ἡ γυνὴ,vxor, Genitiuus τῆς γυναικὸς, ab inuſitato nomine γύναιξ.vide Heteroclita pag. 88, verſu 8.

Φυλακὴ) Verbalia plurima ſeruant figuratiuam literam ſecūdi Aoriſti,quæ in Verbis quartæ Coniugationis eſt γ,ſi Futurum deſinat in ξω, pagina 7. verſu 1.Itaq; à verbo σφάττω, iugulo, Futu. σφάξω, Aoriſtus ſec.ἔσφαγον,Verbale nomē ἡ σφαγὴ,cædes:

ἐπιτά

ἐπιτάττω, impero, ἐπιταγὴ, imperium: ſic à φυλάττω cuſtodio foret nomen ἡ φυλαγὴ, cuſtodia per γ: dicitur tamen φυλακή. ſiquidem huiuſmodi mutarũ, tenuis, aſpiratæ, & mediæ magna eſt inter ſeſe affinitas, tradúntq; operas mutuas, vt crebrò aliam pro alia reperias. Aut fit ἡ φυλακὴ à Nomine φύλαξ, cuſtos, τοῦ φύλακος. vnde ἡ φυλακή.

Οἴκου ἐπιμέλεια) domus procuratio, cura, & diligẽtia. οἶκος, domus, tertiæ Declinat. ἐπιμελὴς, accuratus, diligẽs: vnde ἡ ἐπιμέλεια, diligentia: vt ἀλήθεια ab ἀληθὴς: de hoc ſup. pag. 55, verſu 28. in ἀληθεία.

Οἰκετῶν) ὁ οἰκέτης, famulus, primę Declinationis, τῶν οἰκετῶν, accentu circũflexo in vltima, pag. 116, ver. 19.

Προστασίαι) προΐστημι, præſideo & præſum, à πρὸ & ἵστημι. προΐσταμαι, præficio, præfecturam confero. ſimplex Verbum ἵστημι, Futu. στήσω, Præter. Actiu. ἕστακα, Paſsiu. ἕσταμαι, ἕστασαι. Sic à compoſito προΐσταμαι, Præter. προέσταμαι, προέστασαι. vnde ablato incremento fit duplex nomen Verbale ἡ πρόστασις, & ἡ προστασία, id eſt, præfectura, præſidentia, Plurale αἱ προστασίαι.

Αἱ κατὰ τὰ συμβόλαια βλάβαι) vim Articuli afficiẽtis Præpoſit. cum caſu, pulchrè expreſsit Partic. damna ciuilibus in contractibus accepta.

Συμβόλαια) à βάλλω, Compoſitũ συμβάλλω, quod præter alia ſignificat paciſci, & contractus conuentáq; inire, vnde Verbale συμβολὴ, & inde συμβόλαιον, hoc eſt pactum & contractus. Fermè autem huiuſmodi Verbalia à βάλλω & compoſitis efferuntur per ο, non α, vt βολὴ, προσβολὴ, καταβολή. ſic συμβολὴ, & inde συμβόλαιον, vt ἐπιβόλαιον, &c.

Βλάβαι)

Βλάβαι) βλάπτω, noceo: ſecũdus Aoriſtus ἔβλαβον, tanquã à themate βλάβω, pag. 97. ver. 15. Hinc Verbale βλάβη, damnum, per idem effertur characteriſticon nempe β.

Γείτονας) ὁ γείτων, vicinus, τοῦ γείτονος. habito Genitiuo, facilè ad reliquos caſus pueneris, τοὺς γείτονας.

Διαπληκτισμοὶ) πλήττω, percutio, Futurũ πλήξω, Præt. Actiuum πέπληχα, πέπληγμαι, πέπληξαι, πέπληκται: vnde Verbale πλήκτης, percuſſor, & per metaphorã obiurgator & conuiciator: vnde Verbum πληκτίζω aut πληκτίζομαι. Illa enim in ίζω & ίζομαι paſsim à quouis deducuntur, vt doctis autoribus viſum eſt: cõpoſitum διαπληκτίζομαι Verbũ Deponens, id eſt, decerto, pugno, cõtendo. Futurũ à πληκτίζω eſt πληκτίσω, Præterit. Actiuũ πεπλήκτικα, Paſs. πεπλήκτισμαι. Vnde Verbale ablato incremẽto ὁ πληκτισμὸς, pag. 84, ver. 23. ſic à διαπληκτίζομαι Verbale διαπληκτισμός. Vtrũ verò recepta ſint πληκτίζω, πληκτίζομαι, an tantùm διαπληκτίζομαι, docebit aſsidua lectio: tantùm oſtendimus quo pacto verba fiant, quæ quidem nunc Actiua, nunc contrà Paſsiua, nunc Simplicia, nunc Compoſita ſolùm in vſu verſantur, quemadmodũ apud Latinos recipiuntur Compoſita aſpicio, conſpicio, deſpicio, & inde aſpectus, conſpectus, deſpectus: non autem Simplex ſpecio, licet vſurpetur nomen ſpecies.

Δικαστηρίοις) δικάζω, Futurum δικάσω, Præteritũ Actiuum δεδίκακα, Paſs. δεδίκασμαι, δεδίκασαι, δεδίκασται: vnde Verbale τὸ δικαστήριον, forum iudiciale, tribunal. Datiuus pluralis τοῖς δικαστηρίοις, tertiæ Declinatiõis. nã δικάζομαι, id eſt, lites ago, contẽdo.

Συμ

Συμπλοκαὶ) πλέκω, συμπλέκω, συμπλέκομαι, cõfligo, negotiũ habeo cũ aliquo. Verbale ἡ συμπλοκὴ, cógreſsio, cõflictus, ſecũdæ Declinationis, migrat ε in ο, vt ſuprà dictum pag. 21, verſu 21. in τρόπος.

Ἐμπορίας) πόρος, quæſtus, prouentus, ἔμπορος, mercator, ἡ ἐμπορεία, τῆς ἐμπορείας, ſecundæ Declin. à Præpoſitione ἐν, & Nomine πόρος. vide ſup. pag. 43, verſu 3, in ἔνοικα πάθη.

Κίνδυνοι) Nominatiuus pluralis, à ſingulari ὁ κίνδυνος, periculum: pro quo Budæus poſuit aleam.

Γεωργίας) γέα, & per Craſim γῆ, terra, ἔργον, opus: inde γεωργὸς, agricola, ἡ γεωργία, agricultura, τῆς γεωργίας.

Διαπονήσεις) πονέω, laboro, Futurum πονήσω, Pręt. Actiuum πεπόνηκα, Paſsiuum πεπόνημαι, πεπόνησαι, Verbale ἡ πόνησις, pag. 84, ver. 27. ſecundæ Declin. Cõtractorũ, τῆς πονήσεως, αἱ πονήσεες, & craſi πονήσεις, Compoſitum διαπονήσεις, à Nominatiuo διαπόνησις, à Verbo διαπονέομαι, excolo, elaboro.

Πᾶσα ἡμέρα) ἡμέρα, dies, ſecundæ Declinationis, ὁ πᾶς, omnis. Fœmininum ἡ πᾶσα, Neutrũ τὸ πᾶν.

Ἰδίαν) ἴδιος, proprius, Fœmininũ ἡ ἰδία, τὴν ἰδίαν. Quomodo verò ſe habeant Fœminina Adiectiuorum, ſcriptum pag. 81, ver. 2.

Ἥκει) ἥκω, ἥκεις, ἥκει, venio, venis, venit.

Φέρουσα) φέρω, fero, participium ὁ φέρων, ἡ φέρουσα.

Ψυχῆς) ἡ ψυχὴ ſecundæ Declinationis, τῆς ψυχῆς.

Ἐπισκότησιν) σκότος, tenebræ, verbũ σκοτέω, Fut. σκοτήσω, Præteritum Actiuum, ἐσκότηκα, Paſsiuum, ἐσκότημαι, ἐσκότησαι: vnde verbale ἡ σκότησις, pag. 84, ver. 27, τῆς σκοτήσεως, τὴν σκότησιν, Compoſitum

ἐπι

ἐπισκότησιν, Nominatiuus ἡ ἐπισκότησις. Secundæ declinationis Contractorum; à verbo ἐπισκοτέω, obtenebro.

Νύκτες) ἡ νὺξ, τῆς νυκτὸς, nox, noctis, Plurale αἱ νύκτες.

Μεθημερινὰς) ἡ ἡμέρα, dies: μεθ' ἡμέραν, per Apoſtrophon, pro μετὰ ἡμέραν, propriè ſignificaret poſt diem, quia μετὰ iuncta Accuſatiuo ſignificat poſt: verùm Atticè capitur pro ἐν ἡμέρᾳ, in die, per diem, interdiu. Cæterùm quia ratione Apoſtrophi legitur, μεθ' ἡμέραν, tanquā vnica dictio μεθημέραν, fit inde Adiectiuum, ὁ μεθημερινὸς, diurnus, ἡ μεθημερινά, Accuſatiuus pluralis, τὰς μεθημερινάς.

Φροντίδας) ἡ φροντὶς, τῆς φροντίδος, τὰς φροντίδας.

Παραλαβοῦσαι) λαμβάνω, ſecūdus Aoriſt. Act. ἔλαβον, Participium ὁ λαβὼν, ἡ λαβοῦσα, Compoſitum, παραλαβοῦσα, à παραλαμβάνω, Plurale, αἱ παραλαβοῦσαι.

Αὐταῖς) Dat. plur. ab αὐτὴ Pronomine relatiuo: quod nō ſolùm ſignificat ipſum, ſed etiam capitur pro eodem αὐταῖς φαντασίαις, eiſdem phantaſiis.

Φαντασίαις) φαίνω, Fut. φανῶ, Prætér. πέφαγκα, Paſſiuum, πέφαμμαι, πέφανσαι, πέφανται, Verbale φαντὸς: vnde verbum φαντάζομαι. finge vocem actiuam φαντάζω, Futurum φαντάσω, Præteritū Actiuū, πεφάντακα, Paſsiuū πεφάντασμαι, ſecunda perſona, πεφάντασαι. vnde nomē Verbale, ἡ φαντασία, pag. 84, ver. 27. Secūdæ declinat. Datiuus pluralis, ταῖς φαντασίαις.

Ἐξαπατῶσι) ἀπατάω, fallo, tertia pluralis, ἀπατάουσι, Craſis, ἀπατῶσι, Compoſitum ἐξαπατάω, ἐξαπατῶσι.

Τούτων δὲ φυγὴ μία, ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τοῦ κόσμου παντός. Κόσμου δὲ ἀναχώρησις, οὐ τὸ ἔξω αὐτοῦ γενέσθαι σωματικῶς, ἀλλὰ τῆς πρὸς τὸ σῶμα συμπαθείας τὴν ψυχὴν ἀπορρῆξαι,

ξαι, καὶ γενέσθαι ἄπολιν, ἄνοικον, ἀνίδιον, ἀφιλαίτερον, ἀκτή-μονα, ἄβιον, ἀπράγμονα, ἀσυνάλλακτον, ἀμαθῆ τῶν ἀνθρω-πίνων διδαγμάτων, ἕτοιμον ὑποδέξασθαι τῇ καρδίᾳ τὰς ἐκ τῆς θείας διδασκαλίας ἐγγινομένας διατυπώσεις.

CLIN. Horum autem fuga vna, ſeparatio à mundo vniuerſo. Mundi verò ſeceſſus, non extra ipſum fieri corporaliter, ſed cum corpore conſenſu animum abrumpere, & fieri extorrem, ſine domo, carentem proprio, neſcium ſodalitatis, inopem, ſine facultatibus, vacātem negotiis, alienum à contractibus, rudem humanarum diſciplinarum, paratum admittere corde ex diuina doctrina ingenitas informationes.

BVD. *Quarum rerum vna demum cautio eſt, ſi ab omni ſe mundo abdicauerit, qui hanc vitare moleſtiam inſtituerit. Eſt verò ſeceſſus à mundo, non extra mundum eſſe corpore, cæterùm à conſenſu corporis mutuáque affectione animum abrumpere, non ciuem eſſe, nō domum poßidere, non familiam, nihil proprium habere, non ſodalitatis officia, non amicitiæ colere, prædia nulla, nullas facultates habere, negotiis vacare, iurugentium contractus, humanáſq; diſciplinas non noſſe: ita ſe comparare, cor vt humanum aptum ſit admittere diſciplinam ex diuinis monumentis informatam.*

Τούτων) Genitiuus pluralis Demonſtratiui Neutri generis τοῦτο, Maſculinum οὗτος, Fœmininum αὕτη, pag. 76, verſu 29.

Φυγὴ) φεύγω, fugio, ſecundus Aoriſtus ἔφυγον, Verbale nomen ἡ φυγὴ, fuga. vide ſuprà, pag. 59, ver. 29, in φυλακὴ.

Μία) εἷς, vnus, pag. 12, ver. 30, Fœmininū μία, vna.

Χωρισμὸς) χωρίζω, ſeparo, Futurum χωρίσω, Præteritum Actiuum κεχώρικα, Paſsiuū κεχώρισμαι, Verbale ὁ χωρισμὸς, pag. 84, verſu 30.

Κόσμου) ὁ κόσμος, mundus, Genitiuus τοῦ κόσμου.

Παντὸς) ὁ πᾶς, τοῦ παντὸς, quintæ Declinationis.

Ἀναχω

Ἀναχώρησις) χωρέω, Futurum χωρήσω, Præteritū Actiuum κεχώρηκα, Paſsiuum κεχώρημαι, κεχώρησαι. Verbale χώρησις, pag. 84, ver. 27. Compoſitum ἀναχώρησις, ſeceſſus, ab ἀναχωρέω ſecedo.

Τὸ ἔξω αὐτοῦ γενέσθαι) Articulus τὸ afficit orationē quæ cōſtat ex Infinitiuo, id nēpe extra mūdū eſſe.

Ἔξω αὐτοῦ) Aduerbium cum Genitiuo. quibuſdam Latinorum Prępoſitionibus reſpondent Gręcorum Aduerbia.

Γενέσθαι) γίγνομαι, ſecundus Aoriſtus medius ἐγενόμην, pag. 170, ver. 8. Infinitiuus γενέσθαι, vt τυπέσθαι ab ἐτυπόμην.

Σωματικῶς) τὸ σῶμα, corpus, τοῦ σώματος, inde Adiectiuum σωματικὸς, corporalis, Genitiuus pluralis τῶν σωματικῶν, à quo Aduerbium σωματικῶς, migrante ν in σ, pag. 80, verſu 5.

Πρὸς τὸ σῶμα συμπαθείας) ſcripſimus ſuprà pag. 14, verſu 22. in voce ὁμοιότητος, cuiuſmodi dictionibus addatur Præpoſitio πρός. Budæus vertit συμπάθειαν πρὸς τὸ σῶμα, corporis conſenſum & mutuam affectionem.

Συμπαθείας) πάσχω, patior, ſecundus Aoriſt. ἔπαθον à πήθω, vnde Nomina ἀπαθὴς, ὀλιγοπαθὴς, &c. per α & θ. ſic à Cōpoſito συμπάσχω, id eſt, condoleſco, & alienis incommodis afficior ſiue tangor, fit συμπαθὴς, qui eiuſdem eſt affectus. vnde Subſtātiuum ἡ συμπάθεια, quaſi dicas condolentia, naturalis ille conſenſus animi cum corpore.

Ἀποῤῥῆξαι) ῥήγνυμι, frango, rumpo, Futurum ῥήξω, pag. 114, ver. 30. Aoriſtus pri. ἔῤῥηξα, Infinitiu. ῥῆξαι, Compoſitum ἀποῤῥῆξαι, abrumpere, ab ἀποῤῥήγνυμι

per geminum ϱϱ,pag.114,verſu 21.

Ἄπολιν) ἡ πόλις,ciuitas,vnde ἄπολις,extorris, qui ciuitate deſtituitur aut caret,qui non eſt ciuis.

Magnus hoc loco catalogus eorũ quæ fiunt per α,particulã priuatiuã,quæ quidẽ Budæus non eadẽ ſemper voce reddidit,licet compoſitionis ratio ſit vna in omnibus:ideóq; vt in cæteris, ita & in iſtis iuuabimur copia,vt nobis obuia ſint quæcunque ſcitè & commodè priuationem ſignificant:deinde cõminiſcamur apta verba,quibus negationem tribuamus, ἄπολιν γενέσθαι vertit,non eſſe ciuem, ἄοικον non poſsidere domum, nõ familiam:quæ quidem multis aliis verbis & rectè verti poſſunt, ἄπολιν γενέσθαι,ciuitatem ignorare,ciuitate carere,ciuitate deſtitutum eſſe:& item alio & alio pacto, vtcunq; commodum erit negationem explicare.

Ἄοικον) Quoties α præfigitur Vocalibus,ſolet interſeri ν, ἄξιος,dignus, ἀνάξιος,indignus. verùm id non eſt perpetuum, vt ἄεργος, ἄυπνος, ἀόρατος, ἄοκνος, ἄωρος, ἄωτος: ſic ab οἶκος, domus, adiectiuũ formatur ἄοικος,qui domo caret.

Ἀνίδιον) ἴδιος,proprius,priuatus: ἀνίδιος, qui nihil habet propriũ quod ſibi peculiariter vendicet.

Ἀφιλέταιρον) ἑταῖρος,ſodalis,amicus, φιλέταιρος, ſodalium ſtudioſus,& amicitiam colens, ἀφιλέταιρος,qui ſodalitatis & amicitiæ officia non colit.

Ἀκτήμονα) κτάομαι,acquiro,poſsideo, ἀκτήμων, inops,qui prædia non habet.Multa in μων deducuntur à Futuro vocis Actiuæ, μνάομαι, reminiſcor. Futurum Actiuum eſſet μνήσω, inde μνήμων, memor: ſic à κτάομαι,Futurum Actiuum κτήσω, vnde

ſi rece

ſi receptum eſſet, diceretur κτήμων, opulentus, qui multa poſsidet: hinc ἀκτήμων, qui poſſeſsionibus deſtitutus eſt, Genitiuus ἀκτήμονος, Accuſatiuus τὸν ἀκτήμονα.

Ἄβιον) βίος, vita, victus, & facultates quibus vita ſuſtinetur, quæq; ad vſum vitæ pertinẽt: hinc ἄβιος iis dicitur, qui iis rebus caret.

Ἀπράγμονα) πρᾶγμα, res: capitur pro negotio & moleſtia, vt παρέχειν πράγματα, faceſſere, negotiũ. hinc fit ἀπράγμων, qui nec aliis exhibet negotium, nec ipſe libẽter negotiis inuoluitur, τοῦ ἀπράγμονος.

Ἀσυνάλλακτον) ἀλλάττω, inde συναλλάττω, contraho, paciſcor, ineo contractus & conuenta, tertia Perſona Præteriti Paſs. συνήλλακται, Verbale συνάλλακτος, pag. 84, ver. 30. vnde ἀσυνάλλακτος, vt δυσκάθεκτος à κατέχω, ſup. pag. 57, verſu 2.

Ἀμαθῆ) μανθάνω, diſco, ſec. Aoriſtus ἔμαθον ab inuſitato μαθέω. hinc ἀμαθής, Genit. ἀμαθέος primæ Decl. Contract. τὸν ἀμαθέα, craſis ἀμαθῆ, id eſt, rudẽ, neſcium, indoctum. Crebrò verò Genit. habẽt iſta Adiectiua, quæ fiunt ex particulis α, ευ, δυς, quorum exempla ſunt paſsim obuia.

Ἀνθρωπίνων) ἄνθρωπος, homo, ἀνθρώπινος, humanus.

Διδαγμάτων) διδάσκω, à διδάχω facit Præteritum. Paſs. δεδίδαγμαι, Verbale τὸ δίδαγμα, pag. 84, verſu 30. τοῦ διδάγματος τῶν διδαγμάτων.

Ὑποδέξασθαι) δέχομαι, Futurum δέξομαι, Aoriſt. primus ἐδεξάμην, Infinitiuus δέξασθαι, Compoſitum ὑποδέξασθαι.

Καρδίᾳ Datiuus à Nominatiuo ἡ καρδία ſecundæ Declinationis.

Θείας) ὁ θεὸς, Deus, inde ὁ θεῖος, diuinus.

Διδασκαλίας) Genitiuus à Nominatiuo ἡ διδασκαλία à διδάσκαλος.

Ἐγγινομένας) γίνομαι, Participium γινόμενος, ἡ γινομένη, τὰς γινομένας. Compoſitum ἐγγινομένας ab ἐγγίνομαι, intus generor, innaſcor, quaſi intus fio.

Διατυπώσεις) à Nomine τύπος, fit verbum τυπόω, Futurum τυπώσω, Præt. Actiuum τετύπωκα, Paſſiuum τετύπωμαι, τετύπωσαι. vnde Verbale ἡ τύπωσις, pag. 84, ver. 27. τῆς τυπώσεως, Accuſatiuus pluralis τὰς τυπώσεις, craſis τυπώσεις, Compoſitum διατυπώσεις, à verbo διατυπόω.

Ἑτοιμασία δὲ καρδίας, ἡ ἀπομάθησις τῆς ἐκ πονηρᾶς συνηθείας προκατασχόντων αὐτὴν διδαγμάτων.

CLEN. Præparatio verò cordis, obliuio ex praua cõſuetudine antè occupantium ipſum doctrinarum.

BVD. *Eſt autem huiuſcemodi cordis comparatio, quum ea doctrina dediſcuntur, quæ praua conſuetudine ſedem in ipſo occupauerunt.*

Ἑτοιμασία) ἑτοιμάζω, Futurum ἑτοιμάσω, Præteritum Actiuum ἡτοίμακα, Paſsiuum ἡτοίμασμαι, ἡτοίμασαι: vnde ἡ ἑτοιμασία Verbale.

Ἀπομάθησις) μανθάνω, Tempora ſumit à μαθέω, Futurum μαθήσω, Præteritum Actiuum μεμάθηκα, Paſsiuum μεμάθημαι, μεμάθησαι. vnde ἡ μάθησις: inde ἀπομάθησις, ab ἀπομανθάνω.

Συνηθείας) συνήθης, conſuetus, ἡ συνήθεια, conſuetudo, τῆς συνηθείας, ſup. pag. 55, ver. 28. in ἀληθείᾳ.

Προκατασχόντων) ἔχω, ſecundus Aoriſtus ἔσχον à verbo σχέω, pag. 110, verſu 6. Participium σχὼν, σχόντος, τῶν σχόντων. Compoſitum autem κατασχὼν à κατέχω: inde προκατασχὼν à προκατέχω, id eſt,

prius

prius occupo. Præpoſitio πρὸ in Compoſitis quandoque præcedens tempus indicat, vt apud Latinos præ in verbo præuerto & conſimilibus.

Οὔτε γὰρ ἐν κηρῷ γράψαι δυνατὸν, μὴ καταλεάναντα τοὺς ἐναποκειμένους χαρακτῆρας, οὔτε ψυχῇ δόγματα θεῖα παραθέσθαι, μὴ τὰς ἐκ τοῦ ἔθους προλήψεις αὐτῆς ἐξελόντα.

Neque enim in cera ſcribere poſsibile, non delentem inſitos characteres, neque animæ placita diuina accommodare, non ex conſuetudine anticipatas opiniones ex ea eximentem. CLEN.

Nam neque in tabulis cereis ſcribere poſsis, niſi prius literas induxeris, quæ antè ſcriptæ fuerunt, neq; animæ prius diuina placita accommodaris, quàm anticipatas opiniones ab ea exemeris. BVD.

Κηρῷ) Datiuus à Nominatiuo ὁ κηρὸς cera, tertiæ Declinationis.

Γράψαι) γράφω, ſcribo, Aoriſtus primus ἔγραψα, Infinitiuus γράψαι.

Δυνατὸν) δύναμαι, poſſum, verbum Depones ſecundæ Coniugationis in μι, vt ἵσαμαι. finge vocem Actiuam δύνημι, Futurum δυνήσω, Præteritū Actiuum δεδύνηκα, Paſsiuum δεδύναμαι per α. quia ſemper penultima Præteriti Paſsiui verborum in μι eſt breuis, pag. 47, ver. 26. tertia perſona δεδύναται, Verbale ὁ δυνατὸς, ἡ δυνατὴ, τὸ δυνατὸν, poſsibilis, poſsibile.

Καταλεάναντα) λεαίνω, & inde καταλεαίνω, deleo. Futurum λεανῶ, Aoriſtus primus ἐλέανα, Participiū λεάνας, λεάναντος, τὸν λεάναντα, καταλεάναντα. Poſuit Budæus hoc loco verbum Inducere, cuius vſus eſt propriè, quum de opere tectorio fit ſermo: & pro abolere capitur. Suetonius, Amplisſimis verbis collaudatum in integrum reſtituit, inducto priori de-

 creto.

creto. Et alio loco, Multa & deleta & inducta, & ſuperſcripta inerant. Siquidem illito chartis atramẽto, tanquam delentur quæ prius ſcripta fuerãt. Vide Commentar. Budæi in verbo ἐμπλάττω. Cæterùm μὴ καταλείψαντα τοὺς χαρακτῆρας, vertit, Niſi prius literas induxeris. Nam Participia ſignificationis præteritæ quũ nõ ſint Latinis à verbo Actiuo, neceſſe eſt vt vtamur verbo Præteriti tẽporis, niſi prius induxeris, vel, vbi non induxeris: aut capiamus Participiũ Præteriti Paſsiui, & orationem Actiuam commutemus in Paſsiuam, καταλείψαντα τοὺς χαρακτῆρας, inductis literis, ſiue deletis characteribus.

Ἐναποκειμένους) κεῖμαι, iaceo: pag. 101, verſu 27. Compoſitum ἀπόκειμαι, hinc ἐναπόκειμαι, Participiũ ὁ ἐναποκείμενος.

Χαρακτῆρας) χαράττω, ſculpo, imprimo, tertia perſona Præteriti Paſsiui κεχάρακται: vnde ὁ χαρακτὴρ Verbale, pag. 84, ver. 30.

Δόγματα) τὸ δόγμα, Verbale à δοκέω, aut potius inuſitato themate δόκω, Præteritum Paſsiuum δέδογμαι: hinc δόγμα, pag. 84, ver. 30.

Παραθέσθαι) θέσθαι ſecundus Aoriſtus medius Infinitiui à τίθεμαι, pag. 64. ver. 7, παρατίθεμαι, παραθέσθαι.

Ἔθους) τὸ ἔθος, τοῦ ἔθεος, Craſis ἔθους, vt τείχους.

Προλήψεις) λαμβάνω, Futurum λήψω à λήβω, Præteritum Actiuum λέληφα, Paſsiuum λέλημμαι, λέληψαι, Verbale ἡ λῆψις, pag. 84, ver. 27, τῆς λήψεως, Accuſatiuus Pluralis, τὰς λήψεας, λήψεις per Craſin: ſic πρόληψις, τὰς προλήψεας, Craſis προλήψεις, à Compoſito

poſitο προλαμβάνω.

Ἐξελόντα) ἐξαιρέω, eximo, ſimplex αἱρέω, ſecundus Aoriſtus capitur ab ἕλω, & eſt εἷλον, Participium ἑλὼν, ἑλόντος, Compoſitum ἐξελὼν, ἐξελόντος, Accuſatiuus τὸν ἐξελόντα.

Πρὸς δὴ τοῦτο μέγιστον ὄφελος ἡμῖν ἡ ἐρημία παρέχεται, κατευνάζουσα ἡμῶν τὰ πάθη, καὶ σχολὴν διδοῦσα τῷ λόγῳ, παντελῶς αὐτὰ τῆς ψυχῆς ἐκτεμεῖν.

...d verò hoc maximam vtilitatem nobis ſolitudo ...t, conſopiens noſtras perturbationes, & otium ...ationi, omnino ipſas ex anima elidendi. CLEN.

...d id autem aſſequendum ſolitudo grande operapretium ad... ...te quæ perturbationes animi conſopire ſolita ſit, ſpa... deinde indulgere, vi ratiocinationis ipſas ſtirpitus ex elidendi. BVD.

...ὸς δὴ τοῦτο) ad id autem: dictionem Aſſequen...n explicandi gratia poſuit, quomodo ſolet Ci...co vſurpare Præpoſitionem Ad, vt commodum ...ubaudiatur Gerundium.

Μέγιστον) Superlatiuus à μέγας, pag. 84, ver. 3.

Ὄφελος) vtilitas, nomen Neutrum, vt τεῖχος.

Κατευνάζουσα) εὐνὴ, cubile, εὐνάζω, ſopio, Compoſitum κατευνάζω, Participiũ κατευνάζων, ἡ κατευνάζουσα, vtpote quæ conſopire ſolita ſit. Sæpius Imperfectum reddunt per Solet aut Conſueuit.

Διδοῦσα) Participium præſens Fœmininum à δίδωμι, pag. 68, ver. 26.

Ἐκτεμεῖν) τέμνω, ſecundus Aoriſtus ἔτεμον, pagin. 115, ver. 31. Infinitiuus τεμεῖν: ſic ἐκτέμνω, ἐκτεμεῖν.

Ὥς γὰρ τὰ θηρία διακαταγώνιστά ἐστι καταψηχθέντα, οὕτως ἐπιθυμίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ φόβοι, καὶ λῦπαι, τὰ ἰοβόλα τῆς ψυχῆς κακὰ, κατευνασθέντα διὰ τῆς ἡσυχίας, καὶ μὴ ἐξαγριαι-

creto. Et alio loco, Multa & deleta & inducta, & ſuperſcripta inerant. Siquidem illito chartis atramẽto, tanquam delentur quæ prius ſcripta fuerãt. Vide Commentar. Budæi in verbo ἐμπλάττω. Cæterùm μὴ καταλείψαντα τοὺς χαρακτῆρας, vertit, Niſi prius literas induxeris. Nam Participia ſignificationis præteritæ quũ nõ ſint Latinis à verbo Actiuo, neceſſe eſt vt vtamur verbo Præteriti tẽporis, niſi prius induxeris, vel, vbi non induxeris: aut capiamus Participiũ Præteriti Paſsiui, & orationem Actiuam commutemus in Paſsiuam, καταλείψαντα τοὺς χαρακτῆρας, inductis literis, ſiue deletis characteribus.

Ἐναποκειμένους) κεῖμαι, iaceo: pag. 101, verſu 27. Compoſitum ἀπόκειμαι, hinc ἐναπόκειμαι, Participiũ ὁ ἐναποκείμενος.

Χαρακτῆρας) χαράττω, ſculpo, imprimo, tertia perſona Præteriti Paſsiui κεχάρακται: vnde ὁ χαρακτὴρ Verbale, pag. 84, ver. 30.

Δόγματα) τὸ δόγμα, Verbale à δοκέω, aut potius inuſitato themate δόκω, Præteritum Paſsiuum δέδογμαι: hinc δόγμα, pag. 84, ver. 30.

Παραθέσθαι) θέσθαι ſecundus Aoriſtus medius Infinitiui à τίθεμαι, pag. 64. ver. 7, παρατίθεμαι, παραθέσθαι.

Ἔθους) τὸ ἔθος, τοῦ ἔθεος, Craſis ἔθους, vt τείχους.

Προλήψεις) λαμβάνω, Futurum λήψω à λήβω, Præteritum Actiuum λέληφα, Paſsiuum λέλημμαι, λέληψαι, Verbale ἡ λῆψις, pag. 84, ver. 27, τῆς λήψεως, Accuſatiuus Pluralis, τὰς λήψεας, λήψεις per Craſin: ſic πρόληψις, τὰς προλήψεας, Craſis προλήψεις, à Compoſito

poſitō προλαμβάνω.

Ἐξελόντα) ἐξαιρέω, eximo, ſimplex αἱρέω, ſecundus Aoriſtus capitur ab ἕλω, & eſt εἷλον, Participium ἑλὼν, ἑλόντος; Compoſitum ἐξελὼν, ἐξελόντος, Accuſatiuus τὸν ἐξελόντα.

Πρὸς δὴ τοῦτο μέγιστον ὄφελος ἡμῖν ἡ ἐρημία παρέχει, κατευνάζουσα ἡμῶν τὰ πάθη, καὶ σχολὴν διδοῦσα τῷ λόγῳ, παντελῶς αὐτὰ τῆς ψυχῆς ἐκτεμεῖν.

Ad verò hoc maximam vtilitatem nobis ſolitudo præbet, cònſopiens noſtras perturbationes, & otium dans rationi, omnino ipſas ex anima elidendi. CLEN.

Ad id autem aſſequendum ſolitudo grande operæpretium adfert, vtpote quæ perturbationes animi conſopire ſolita ſit, ſpatiúmque deinde indulgere, vi ratiocinationis ipſas ſtirpitus ex anima elidendi. BVD.

Πρὸς δὴ τοῦτο) ad id autem: dictionem Aſſequendum explicandi gratia poſuit, quomodo ſolet Cicero vſurpare Præpoſitionem Ad, vt commodum ſubaudiatur Gerundium.

Μέγιστον) Superlatiuus à μέγας, pag. 84, ver. 3.

Ὄφελος) vtilitas, nomen Neutrum, vt τεῖχος.

Κατευνάζουσα) εὐνὴ, cubile, εὐνάζω, ſopio, Compoſitum κατευνάζω, Participiū κατευνάζων, ἡ κατευνάζουσα, vtpote quæ conſopire ſolita ſit. Sæpius Imperfectum reddunt per Solet aut Conſueuit.

Διδοῦσα) Participium præſens Fœmininum à δίδωμι, pag. 68, ver. 26.

Ἐκτεμεῖν) τέμνω, ſecundus Aoriſtus ἔτεμον, pagin. 115, ver. 31. Infinitiuus τεμεῖν: ſic ἐκτέμνω, ἐκτεμεῖν.

Ὥσπερ γὰρ τὰ θηρία δυσκαταγώνιστά ἐστι καταψηχθέντα, οὕτως ἐπιθυμίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ φόβοι, καὶ λῦπαι, τὰ ἰοβόλα τῆς ψυχῆς κακὰ, κατευνασθέντα διὰ τῆς ἡσυχίας, καὶ μὴ ἐξαγριαι-

νόμενα ὑπὸ συνεχεῖ ἐρεθισμῷ, εὐκαταγωνιστότερα τῇ δυνάμει τοῦ λόγου γίνεται).

CLEN. Vt enim feræ faciles ſuperatu ſunt permulſæ, ſic concupiſcentiæ, & iræ, & pauores, & mœrores, venefica animæ mala, conſopita per quietem, & non exaſperata aſsiduo irritamento, ſuperabiliora vi rationis fiunt.

BVD. *Vt autem feræ beſtiæ blanda manu permulſæ, leni certamine ſuperantur: ita libidines, pauores, mærores, animæ venefica mala, conſuetudine conſopita, nec perpetuo irritamento efferata, eluctabiliora deinde vi rationis fiunt.*

Εὐκαταγώνιστα) ἀγωνίζομαι, tertia perſona præteriti ἠγώνισται, Verbale ἀγωνιστός: pag. 84, ver. 30. Compoſitum καταγώνιστος, ſuperabilis, à καταγωνίζομαι, vinco, ſupero, εὐκαταγώνιστος, qui facilè vincitur. Nam εὖ in compoſitis ſignificat facile, procliue, pronũ, bonum. vide ſup. pag. 57, ver. 5, in δυσκάθεκτα.

Ἐστι) verbũ Singulare iungitur Nomina. plurali Neut. generis θηρία more Attico, pag. 121, ver. 22.

Καταψηχθέντα) ψήχω, Futurum ψήξω, Præteritum ἔψηχα, Paſsiuum ἔψηγμαι, ἔψηξαι, ἔψηκται, Aoriſtus primus ἐψήχθην, Participium ὁ ψηχθεὶς, τὸ ψηχθὲν, τοῦ ψηχθέντος, Plurale τὰ ψηχθέντα, Compoſitum καταψηχθέντα, à καταψήχω.

Ὀργαὶ) iræ. Non hoc eſt in Budæi verſione, nec eodem ordine recenſet vt habent Græca: verùm ſcribarum & typographorum incuria, multa in huiuſmodi & omittere ſolet, & confundere.

Ἰοβόλα) ἰὸς, venenum, ἰοβόλος, venenoſus, quaſi venena iaculans: à βάλλω, iacio. & monuimus in voce συμβόλαια, ſup. pagi. 60, verſu 25. verbalia verbi βάλλω efferri per ο, ἰοβόλος, vt ἑκηβόλος, procul iaculans, Apollinis epitheton.

Καλευνασθέντα) εὐνάζω, Futurũ εὐνάσω, Præteritũ actiuũ εὔνακα, Paſsiuũ εὔνασμαι, εὔνασαι, εὔνασται, Aoriſtus primus εὐνάσθην, pag. 35, ver. 13. Participium ὁ εὐνασθεὶς, τὸ εὐνασθὲν, τοῦ εὐνασθέντος, Plurale τὰ εὐνασθέντα, Compoſitũ καλευνασθέντα, à καλευνάζω, ſopio.

Ἐξαγριαινόμενα) ἄγριος, ferox, agreſtis: inde ἀγριαίνω, ἀγριαίνομαι, Participium ἀγριαινόμενος, Compoſitum ἐξαγριαίνομαι, ἐξαγριαινόμενος, Neutrum plurale ἐξαγριαινόμενα, efferata: tamen eſt præſentis temporis: vide de hoc ſuprà pag. 53, ver. 14.

Συνεχεῖ) ὁ συνεχὴς, primę declinationis Contractorum, τοῦ συνεχέος, τῷ συνεχέϊ, Craſis συνεχεῖ.

Ἐρεθισμῷ) ὁ ἐρεθισμὸς, Verbale ab ἐρεθίζω, factum à prima perſona Præteriti paſsiui, pag. 84, ver. 25.

Εὐκαταστωνιστότερα) Cõparatiuus ab εὐκαταστώνιστος.

Δυνάμει) ἡ δύναμις, primæ Declinationis Cõtractorum τῆς δυνάμεως, τῇ δυνάμεϊ, Craſis δυνάμει.

Γίνεται) tertia perſona à γίνομαι, fio. Eſt rurſum verbum ſingulare cum Nominatiuo plurali ἰοβόλα κακὰ, pag. 121, ver. 22.

Ἔστω τοίνυν τὸ χωρίον τοιοῦτον, οἷόνπερ ἐστὶ καὶ τὸ ἡμέτερον, ἐπιμιξίας ἀνθρώπων ἀπηλλαγμένον, ὡς μὴ ὑπὸ μηδενὸς τῶν ἔξωθεν τὸ συνεχὲς διὰ ἀσκήσεως διακόπτεσθαι· ἄσκησις δὲ εὐσεβείας τὴν ψυχὴν τρέφει τοῖς θείοις διανοήμασι.

Sit igitur locus talis, qualis eſt & noſter, congreſſu hominum liber, vt ne à nullo externorum aſsiduitas meditationis interpelletur: meditatio autem pietatis animam nutrit diuinis cogitationibus. CLEN.

Eſto igitur locus aliquis huiuſcemodi, qualis hic noſter, ita ab hominum congreſſu liber, vt à nullo extraneorum irrumpente aſsidua interpelletur meditatio: pietatis enim meditatio animam diuinis cogitationibus alit. BVD.

Ἔστω) Imperatiuus ab εἰμὶ, ſum, pag. 98, ver. 18.

Οἷόνπερ ἐστι) περ adiectio eſt ſyllabica, ὥσπερ προς, ſic οἷόνπερ pro οἷον. ἐστι accẽtũ remittit vt Encliticũ.

Καὶ τὸ ἡμέτερον) καὶ multis locis tanquã abundat.

Ἐπιμιξίας) μίγνυμι, miſceo, Fut. μίξω à μίγω, Præterit. Actiuum μέμιχα, Paſs. μέμιγμαι, μέμιξαι: ſic ab ἐπιμίγνυμι, id eſt, commercium habeo, fit ἐπιμέμιξαι: vnde nomen Verbale ἐπιμιξία, commercium, pag. 84, ver. 27.

Ἀπηλλαγμένον) ἀλλάττω, Futurum ἀλλάξω, Præteritum Actiuum ἤλλαχα, Paſsiuum ἤλλαγμαι, Participium ἠλλαγμένος, Compoſitum ἀπηλλαγμένος, ab ἀπαλλάττομαι, diſcedo, liber ſum. regit hoc verbum Genitiuum ἐπιμιξίας.

Ὡς) Infinitiuo iungitur: id quod imitatur Horatius, Vt melius quicquid erit pati, pro, vt patiaris.

Μὴ ὑπὸ μηδενὸς) Attici geminata gaudent negatione: vide Commentarios Budæi, μηδενὸς Genitiuus à μηδεὶς. pag. 13, ver. 1.

Τῶν ἔξωθεν) ὁ ἔξωθεν, externus. Aduerbiũ aduentu Articulorũ tanquã Adiectiuũ eſt, pag. 125, ver. 12.

Τὸ συνεχὲς τῆς ἀσκήσεως) aſsiduũ meditationis, id eſt, aſsiduitatẽ. Nuſquã non obuia ſunt Adiectiua Neutra Subſtantiuè capta, ὁ καὶ ἡ συνεχὴς, τὸ συνεχές.

Ἀσκήσεως) Genitiuus à Nominatiuo ἡ ἄσκησις, ſecundæ Declinationis Contractorum. Eſt Verbale ab ἀσκέω, Futurum ἀσκήσω, Præteritum Actiuum ἤσκηκα, Paſsiuum ἤσκημαι, ἤσκησαι: hinc ἡ ἄσκησις, pag. 84, ver. 27.

Διακόπτεσθαι) κόπτω, διακόπτω, διακόπτομαι, interturbor, interpellor, Infinitiuus διακόπτεσθαι.

Εὐσεβ

Εὐσεβείας) Genitiuus à Nominatiuo ἡ εὐσέβεια, ab Adiectiuo εὐσεβής.

Τρέφει) τρέφω, τρέφεις, τρέφει, nutrio, alo.

Διανοήμασι) Datiuus Pluralis à διανόημα, ſuprà pagina 23, verſu 2.

Τί οὖν μακαριώτερον τοῦ τὴν ἀγγέλων χορείαν ἐν γῇ μιμεῖσθαι; εὐθὺ μὲν ἀρχομένης ἡμέρας εἰς εὐχὰς ὁρμῶντα, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς γεραίρειν τὸν κτίσαντα; εἶτα ἡλίου καθαρῶς διαλάμψαντος ἐπ' ἔργα τραπόμενον, πανταχοῦ αὐτῷ τῆς εὐχῆς συμπαρούσης, καὶ τοῖς ὕμνοις ὥσπερ ἅλατι παραρτύειν τὰς ἐργασίας; τὸ γὰρ ἱλαρὸν καὶ ἄλυπον τῆς ψυχῆς κατάστημα, αἱ τῶν ὕμνων παρηγορίαι χαρίζονται.

Quid igitur beatius Angelorum concentum in terra imitari? ſtatim quidem incipiente die in preces exurgentem, & hymnis, & canticis venerari Creantem? deinde Sole pure reſplendente, ad opera conuerſum, vbique ipſi precatione præſente, & hymnis tanquam ſale condire actiones? Nam hilarem & alacrem animæ ſtatum hymnorum cohortationes largiuntur. CLEN.

Ecquid igitur beatius, quàm hominem in terra concentum Angelorum imitari? ineunte ſtatim die in orationes ire in hymnis & canticis Creatorem venerari? exinde Sole iam diluceſcente conuerti ad opera, nuſquam ſine oratione? deniq; canticis tanquam ſale condire actiones? Siquidem hilarem alacrémque animæ æquabilitatem hymnica cohortamenta conferunt. BVD.

Μακαριώτερον) Comparatiuus à μακάριος.

Ἀγγέλων χορείαν) ὁ ἄγγελος tertiæ Declinationis, ἡ χορεία ſecundæ.

Μιμεῖσθαι) μιμέομαι primę Coniugationis Circũflexorũ. Infinitiuus μιμέεσθαι, Craſis μιμεῖσθαι. Eſt autem hoc loco Infinitiuus cũ caſu, ſumptus loco nominis Genitiui caſus, qui pẽdeat à Cõparatiuo, ideóq;

ideóq; adeſt Articul⁹ afficiés hãc orationẽ μιμεῖσθαι τὴν ἀγγέλων χορείαν, hoc modo, τί μακαριώτερον τοῦ μιμεῖσθαι τὴν ἀγγέλων χορείαν; quid beatius ipſo imitari Angelorum concentum? quid beatius hac re, nempe imitari, &c. aut, quid beatius quàm imitari Angelorum concentum?

Ἀρχομένης ἡμέρας) tempus ponitur in Genit. ἄρχομαι, incipio, participium ἀρχόμενος, ἡ ἀρχομένη, τῆς ἀρχομένης.

Εἰς εὐχὰς) in preces, ἡ εὐχὴ, Secũdę decli. τὰς εὐχάς.

Ὁρμῶντα) ὁρμάω. Particip. ὁρμάων. Craſis ὁρμῶν, τοῦ ὁρμῶντος, τὸν ὁρμῶντα, cuius verbi ſignificatum vide in ὁρμῶν τινα, ſup. pag. 18, ver. 18. Interpres Infinitiuo reddidit Ire, quum potuiſſet relinquere participium, & dicere euntem.

Ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς γεραίρειν) ὁ ὕμνος, Tertiæ declinat. Datiuus pluralis τοῖς ὕμνοις. ἡ ᾠδὴ Secundæ declinationis, Datiuus pluralis ταῖς ᾠδαῖς.

Γεραίρειν) Infinitiuus à γεραίρω.

Κτίσαντα) κτίζω, creo. Fut. κτίσω, Aoriſtus primus ἔκτισα. Participium ὁ κτίσας, τοῦ κτίσαντος, τὸν κτίσαντα, eum qui creauit. de hoc vide ſup. pag. 14, in fine, in τοὺς τεκόντας.

Καθαρῶς) ὁ καθαρὸς, purus τῶν καθαρῶν, & cõuerſo ν in σ, fit Aduerbium καθαρῶς, purè, pag. 80, ver. 5.

Διαλάμψαντος) λάμπω, Futurum λάμψω. Aoriſtus primus ἔλαμψα, Participium ὁ λάμψας, τοῦ λάμψαντος, Compoſitum διαλάμψαντος, à διαλάμπω. Cæterùm Genitiui Græcis abſolutè ponuntur pagina 121, ver. 25.

Ἐπ' ἔργα) Apoſtrophos eſt ἐπὶ ἔργα, pag. 5, ver. 17.

Τραπόμε

Τραπόμενον) τρέπω, Aoriſtus ſecundus ἔτραπον, Medius ἐτραπόμην, Participium τραπόμενος.

Συμπαρούσης) εἰμὶ, ſum, Participium ὢν, οὖσα, ὄν, Compoſitũ παρὼν, ἡ παροῦσα, τῆς παρούσης: deinde additur & altera Præpoſitio, σὺν, συμπαροῦσα, συμπαρούσης. Verba verò ipſa ſunt πάρειμι, & συμπάρειμι.

Ἅλατι) τὸ ἅλας, ſal, τοῦ ἅλατος, τῷ ἅλατι.

Παραρτύειν) ἀρτύω, παραρτύω, condio. Sæpe quidẽ Præpoſitio nihil addit ſignificationi ſimplicis: tamen παρὰ ſic multis locis accipitur, vt ſignificet obiter quid fieri, & dum aliud agimus, παραρτύειν τὰς ἐργασίας τοῖς ὕμνοις, quaſi dicat, dum opus facimus, obiter hymnos decantare.

Ἐργασίας) ἐργάζομαι, Præteritum εἴργασμαι, εἴργασαι: vnde Verbale ἡ ἐργασία, pag. 84, ver. 27. Secundæ declinationis. Accuſatiuus pluralis, ἐργασίας.

Ἄλυπον) λύπη, dolor: inde Adiectiuum ἄλυπος, dolore carens, ſine triſtitia, iucundus.

Κατάστημα) ſtatum, habitum, Verbale à καθίστημι, id eſt, conſtituo, pag, 84, ver. 23. quod etiam ſignificat componere, pacatum & tranquillũ reddere. vnde Interpres κατάστημα vertit æquabilitatem. Simplex eſt ἵστημι, Futurum, στήσω, Præteritũ actiuum ἕστακα, pro ἕστηκα, Paſ. ἕσταμαι. Verbale στῆμα, ſic à compoſito καθίστημι, fit κατάστημα per η, quaſi deduceretur non à Præterito paſsiuo Verbi in μι, ſed Rerbi circunflexi, στάω, Futurum στήσω, Præteritum actiuum ἕστηκα, Paſs, ἕστημαι: vnde τὸ στῆμα. ſic à καταστάω, fit κατάστημα. de iſtiuſmodi vide notata in Inſtitutionibus, pag. 110, in verbo ἔχω, ver. 14.

Παρηγορίαι) ἀγορὰ, concio, locus ipſe, & ipſa oratio.

tio. Quæ hinc deducũtur mutant α in η, κατηγορία, ἀλληγορία, προσηγορία: ſic παρηγορία, Plurale αἱ παρηγορίαι.

Χαίρον)) tertia pluralis, à verbo χαίρομαι.

Ἡσυχία οὖν ἀρχὴ καθάρσεως τῆς ψυχῆς, μήτε γλώττης λαλούσης τὰ τῶν ἀνθρώπων, μήτε ὀφθαλμῶν εὐχροίας σωμάτων καὶ συμμετρίας περισκοπέντων, μήτε ἀκοῆς τὸν τόνον τῆς ψυχῆς ἐκλυούσης, ἐν ἀκροάσει μελῶν πρὸς ἡδονὴν πεποιημένων, μήτε ῥήμασιν εὐτραπέλων καὶ γελοιαστῶν ἀνθρώπων· ὃ μάλιστα λύειν τῆς ψυχῆς τὸν τόνον πέφυκε.

CLEN. Quies ergo principiũ expiationis animæ, neque lingua loquente res hominum, neque oculis nitidos colores corporum & proportiones circunſpicientibus, neque auditu vigorem animi diſſoluente, in auſcultatione carminum ad voluptatem ſactorum, neque verbis ſcurrilium & ridiculorum hominum: quod maximè frangere animi intentionem natum eſt.

BVD. *Quietus igitur ſtatus animæ expiationis auſpicatus eſt, quũ nec lingua loquitur quæ ad homines pertinent, nec oculi colorum nitores circunſpiciunt in corporibus, nec concinnè accommodatas membrorum proportiones: quum nec aures animæ intentionẽ elangueſcere faciunt, auſcultandis ipſa modulamentis diſtentæ, ad voluptatem ciendam accommodatis, nec facetorum hominum ridiculis aut ſcurrilibus dictis: quæ res maximè comparata eſt frangendæ animæ intentioni.*

Ἀρχὴ) principium, & origo: nam Verbum ἄρχειν etiam ſignificat originem eſſe & autorem.

Καθάρσεως) ἡ κάθαρσις, Verbale à ſecunda perſona Præteriti paſsiui κεκάθαρσαι, pag. 87, verſu 27, à καθαίρω, purgo.

Λαλούσης) λαλέω, loquor, Participium λαλῶν, ἡ λαλοῦσα.

Τὰ τῶν ἀνθρώπων) res hominũ, aut ea quæ ad homines

mines pertinẽt.In articulo enim neutro,dum iun-gitur Genitiuo,ſubaudiendum eſt id quod maxi-mè conuenit,τὰ τῶν φίλων κοινὰ, res amicorum ſunt communes,aut bona amicorũ, ſiue facultates eo-rum,& quæcunque ad ipſos pertinent.

Εὐχροίας)χροιὰ,color, εὔχροια, bonus color, Se-cundæ declinationis.

Σωμάτων)τὸ σῶμα,τοῦ σώματος,τῶν σωμάτων.

Συμμετρίας)μέτρον,menſura,modus,mediocritas, inde ἡ συμμετρία,Secũdę declinationis,ſymmetria, proportio.

Περισκοπούντων)σκοπέω, Participium σκοπέων, τοῦ σκοπέοντος,Craſis σκοποῦντος,τῶν σκοπούντων:inde περι-σκοπούντων,à περισκοπέω.

Ἀκοῆς)ἀκούω,audio,ſecundus Aoriſtus eſſet ἤκοον: inde nomẽ Verbale,ἡ ἀκοὴ,τῆς ἀκοῆς,per ο penultimã.

Τόνον)τείνω,tendo, inde ὁ τόνος, tonus, conten-tio,vigor.

Ἐκλυούσης)λύω,ἐκλύω,Partici.ἐκλύων, ἡ ἐκλύουσα, τῆς ἐκλυούσης.eſt autem ἐκλύω,diſſoluo,& viribus deſti-tuo,pro quo interpres,facio elangueſcere.

Ἀκροάσει)ἀκροάομαι,audio,Verbale,ἡ ἀκρόασις,fa-ctum à ſecunda perſona Præteriti paſsiui,pag.84. verſu 27.τῆς ἀκροάσεως,Secundæ declinationis con-tractorum,Datiuus,τῇ ἀκροάσεϊ,Craſis ἀκροάσει.

Μελῶν)τὸ μέλος,carmen,canticum,τοῦ μέλεος, τῶν μελέων,Craſis μελῶν, Primæ declinationis con-tractorum.

Πεποιημένων) à ποιέω,facio, Paſsiuum, ποιέομαι, Præteritum,πεποίημαι,Participium πεποιημένος.

Ῥήμασιν)ῥάω,inuſitatum verbũ,id eſt, dico, Fut.

ῥήσω,

ῥύσω, Præteritum Actiuum ἔῤῥηκα, Paſsiuũ, ἔῤῥημαι, Verbale, τὸ ῥῆμα, τοῦ ῥήματος, τῷ ῥήματι, Datiuus pluralis τοῖς ῥήμασι. additur ν, ob vocalem ſequentem, ῥήμασιν εὐτραπέλων, pag. 22, ver. 20.

Εὐτραπέλων) τρέπω, verto: inde τραπελὸς, mutabilis per α, pag. 26, ver. 21. ſiquidem ſecundus Aoriſtus effertur per illam vocalẽ, ἔτραπον, hinc εὐτράπελος, comis, facetus: quam vocẽ Baſilius in malam partem accipit, ſequutus Apoſtolum Paulũ in Epiſtola ad Epheſios capite quinto, vbi ſumit εὐτραπελίαν pro ſcurrilitate, quæ Chriſtianos non deceat.

Γελοιαστῶν) γελοιάζω, riſum moueo, tertia perſona Præteriti paſs. γεγελοίασται, Verbale γελοιαστὴς, pag. 84. ver. 30, τοῦ γελοιαστοῦ, primæ Declinat. Genitiuus pluralis, τῶν γελοιαστῶν.

Ὃ) quod, ſiue quæ res, nempe ſcurrilia dicta, eſt articulus ſubiunctiuus neutri generis.

Μάλιστα] maximè, Superlatiuus aduerbialis.

Λύειν) λύω, ſoluo, Infinitiuus λύειν, ſoluere.

Πέφυκε) φύω, Futurum, φύσω, Præteritum πέφυκα, πέφυκας, πέφυκε, id eſt, natura cõparatum eſt, ſiue natum eſt, quemadmodum dixit Ouidius, At rubus & ſentes tantummodò lædere natæ: id eſt, quæ ex naturæ pronitate & aptitudine ſolent lædere.

Νοῦς μὲν γὰρ μὴ σκεδαννύμενος ἐπὶ τὰ ἔξω, μηδὲ ὑπὸ τῶν αἰσθητηρίων ἐπὶ τὸν κόσμον διαχεόμενος, ἐπάνεισι μὲν πρὸς ἑαυτὸν, διὰ ἑαυτοῦ δὲ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἔννοιαν ἀναβαίνει.

CLEN. Mens quidem enim non diſperſa ad externa, neque à ſenſoriis in mundum diffuſa, redit quidem ad ſeipſam: per ſeipſam verò ad Dei notionem aſcendit.

BVD. *Quippe mens nec extroſus diſsipata, nec in mundum per ſenſoria*

ſoria diffuſa, ad ſeſe ipſa redit, móxque ſuopte nutu ad Dei notionem euadit.

Μὲν γὰρ) vertes aptiſsimè, ſiquidem nos ruditati conſulentes, diximus, quidem enim.

Σκεδαννύμενος) Participium à σκεδάννυμαι.

Ἐπὶ τὰ ἔξω) ad ea quæ foris ſunt: eſt Articulus iunctus Aduerbio, vt τὰ ἄνω, τὰ κάτω, ſup. pagina 51, in fine.

Αἰσθητηρίων) αἰσθάνομαι, ſentio, tempora capit ab αἰσθέομαι pag. 104, verſu 18. finge vocem actiuam αἰσθέω, Futurum αἰσθήσω, Præteritũ actiuũ, ᾔσθηκα, Paſsiu. ᾔσθημαι, ᾔσθησαι, ᾔσθηται. vnde ablato incremento, hoc eſt redeunte η in αι, & vltimam vertendo in τήριον, fit nomen Verbale, pag. 84, ver. 30. τὸ αἰσθητήριον, ſenſorium & ſedes ſenſuum.

Διαχεόμενος) Participium à διαχέομαι, à διαχέω, à χέω.

Ἐπάνεισι) εἶμι, εἶς, εἶσι, eo, is, it, pag. 99, ver. 17. ἄνειμι Compoſitum: deinde ἐπάνειμι, ἐπάνεις, ἐπάνεισι, duæ ſunt Præpoſitiones, ἐπὶ & ἀνά.

Δι' ἑαυτοῦ) διὰ ἑαυτοῦ, Apoſtrophos eſt.

Ἔννοιαν) νοέω, intelligo, νόος, mens. Hinc multa fiunt ſubſtantiua præſidio Præpoſitionum, quorum omnium penultima eſt diphthongus, ἡ ἐπίνοια, πρόνοια, ὑπόνοια: ſic ἔννοια, notio, ab ἐννοέω, conſidero, intelligo.

Ἀναβαίνει) βαίνω, eo, vado, ἀναβαίνω, aſcendo, euado.

Κἀκείνῳ γὰρ κάλλει περιλαμπόμενός τε καὶ ἐλλαμπόμενος καὶ αὐτῆς φύσεως λήθην λαμβάνει, μήτε πρὸς τροφῆς φροντίδα, μήτε πρὸς περιβολαίων μέριμναν, τὴν ψυχὴν καθελκόμενος.

CLEN. Et illo decore circunluſtrataque & illuſtrata, etiam ipſius naturę obliuionem capit, neq; ad cibi curam, neq; ad veſtimentorum ſolicitudinem animum detrahens.

BVD. *Quo fit vt illo decore illuſtratus vndiq; intellectus, atq; supernè illuminatus, natura quoq; ipſius obliuione capiatur, nec ad cibi iam curam demittat animam, nec ad amictus anxietatem.*

Κἀκείνῳ) Craſis pro καὶ ἐκείνῳ, pag. 98, ver. 3.

Κάλλει) Craſis è Datiuo κάλλεϊ, Nominatiuus τὸ κάλλος, τοῦ κάλλεος, primæ declinationis cõtractorũ.

Περιλαμπόμενός τε καὶ ἐλλαμπόμενος) Harum particularũ eſt ordo, vt τε pręcedat, καὶ ſequatur: apud Latinos autẽ in proſa Coniunctio Que ſecundum obtinet locum: at in carmine Græcorũ more Que præcedere poteſt:-Molẽq; & montes, inſuper altos Impoſuit, regẽmq; dedit. Eſt autem particula τε ex Encliticis, & accentum remittit, pag. 121, ver. 1.

Περιλαμπόμενος) Participium à περιλάμπομαι, à περιλάμπω, id eſt, vndiq; illuſtro, ſplẽdore & lumine circunfundo & colluſtro. Simplex eſt λάμπω.

Ἐλλαμπόμενος) Participium ab ἐλλάμπομαι, id eſt, diuinitus doceor & illuminor, à Præpoſit. ἐν & λάμπομαι: ſed migrat ν in λ, propter λ ſequens, pag. 115, ver. 21. in συῤῥήγνυσθαι.

Φύσεως) φύω, ſecunda perſona Præteriti paſsiui, πέφυσαι: vnde Verbale ἡ φύσις. pag. 84, ver. 27. τῆς φύσεως, Secundæ declinationis contractorum.

Λήθην) ἡ λήθη, Secũdę declinatiõis. obliuio, lethe. à λήθω, lateo, pro quo tamen vſurpatũ eſt λανθάνω.

Λαμβάνει) accipit, à λαμβάνω.

Τροφῆς) τρέφω, nutrio, ἡ τροφὴ, eſca, cibus, Secundæ declinationis.

Περὶ

Περιβολαίων) βάλλω: inde περιβάλλω, induo, περιβολὴ, veſtis, τὸ περιβόλαιον, idem. Tertiæ declinationis, de hoc vide ſup. pag. 60, ver. 25. in συμβόλαια.

Μέριμναν) Accuſatiuus eſt ab ἡ μέριμνα, Secundę declinationis.

Καθελκόμενος) ἕλκω, traho, καθέλκω, deorſum traho, à κατὰ Præpoſitione. Paſs. καθέλκομαι, Participium καθελκόμενος, éſtq; Paſsiuorum more dictum, καθελκόμενος τὴν ψυχὴν, detractus animã, per Synecdochen, id eſt, habens animam detractam, vt fractus membra, pag. 124, ver. 8. aut Verbum paſsiuum capitur Actiuè καθελκόμενος, detrahens & demittẽs, id quod Atticis creberrimum eſt.

Ἀλλὰ σχολὴν ἀπὸ τῶν γηΐνων φροντίδων ἄγων, τὴν πᾶσαν αὐτοῦ σπουδὴν, ἐπὶ τὴν κτῆσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν μετατίθησι, πῶς μὲν κατορθωθῇ αὐτῷ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία, πῶς δὲ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ φρόνησις, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ, ὅσαι ταῖς γενικαῖς ταύταις ὑποδιαιρούμεναι, καθηκόντως ἕκαστα ἐπιτελεῖν τῶν κατὰ τὸν βίον ὑποβάλλουσι τῷ σπουδαίῳ.

Sed otium à terrenis curis agens, omne ſuum ſtudium ad acquiſitionem æternorum bonorum traducit, quomodo quidem rectè præſtetur ipſi temperantia & fortitudo: quomodo verò iuſtitia & prudentia, & reliquæ virtutes, quotquot ſub generales has diſtributæ, decenter ſingula exequi in vita admonent ſtudioſum. CLEN.

Quippe qui à terrenarum rerum cura immunis & feriatus, omne ſuum ſtudium ad ea bona traducat, quæ magno certamine quæruntur: id enim aſſequi conatur, quo numeros omnes fortitudinis temperantiæq; impleat, quo iuſtitiam, prudentiam, cæteráſq; virtutes abſolutè excolat, aliáſq; inſuper, quæ ſub hæc genera diſtributæ, virum ſtudioſum commonefaciunt, vt cuncta officiosè exequatur, ad vitam rectè atq; ordine inſtituendam. BVD.

Γηΐνων) γῆ, terra ὁ γήϊνος, terrenus.

Ἄγων) Participium ab ἄγω: at ἀγὼν, Nomen, id eſt, certamen.

Πᾶσαν) ὁ πᾶς, ἡ πᾶσα, Accuſat. τὴν πᾶσαν.

Κτῆσιν) κτάομαι, acquiro, Futurum κτήσομαι, Præteritum κέκτημαι, κέκτησαι, Verbale ἡ κτῆσις, pag. 84. ver. 27. ſecundæ Declinat. Contractorum.

Αἰωνίων ἀγαθῶν) hanc lectionem ſequuti, vertimus Aeternorum bonorum. Budæus Aldino vſus exemplari, ἀγωνίων ἀγαθῶν interpretatus eſt, Bona quæ magno certamine quæruntur. ab ἀγὼν, id eſt, certamen, fit ἀγώνιος, quaſi dicas, in certamine poſitus, & de quo certatur.

Μεταθῆσι) τίθημι, τίθης, τίθησι, pag. 60, ver. 22. Compoſitum μετατίθημι, muto, transfero, traduco.

Κατορθωθῇ) ὀρθὸς, rectus, ὀρθόω, dirigo, erigo. Sunt verò plurima Verba tertiæ Coniugationis Circunflexorum, quæ formantur à Nominibus in ος, δίκαιος, δικαιόω: κακὸς, κακόω: ἄργυρος, ἀργυρόω, &c. ſic ὀρθὸς, ὀρθόω: vnde κατορθόω, Futurum ὀρθώσω, Præterit. Actiuum ὤρθωκα, Paſsiu. ὤρθωμαι, ὤρθωσαι, ὤρθωται, Aoriſtus primus, ὠρθώθην, Subiunctiuus ἐὰν ὀρθωθῶ, ὀρθωθῇς, ὀρθωθῇ, Compoſitum κατορθωθῇ, à Verbo κατορθόω, id eſt, rectè & cum virtute aliquid gero. à quo Verbale κατόρθωμα, officium, res benè geſta & cum virtute.

Κατορθωθῇ αὐτῷ) rectè geratur ipſi, id eſt, ab ipſo. Græci Paſsiuis tribuunt Datiuum, qui exponitur per Genitiuum intercedente Præpoſitione ὑπὸ, vt πεποίηται μοι τοῦτο, pro ὑπ' ἐμοῦ. Sic Cicero, Etſi mihi nullo modo probantur, id eſt, à me. & ita

in reliquis quæ apud Latinos Græcorum imitatione dicta ſunt. Interpres vim huius Verbi κατορθωθῇ reddidit, verſa oratione Paſsiua in Actiuam, numeros omnes impleat, pro numeris omnibus impleatur, & abſolutè præſtetur.

Σωφροσύνη) Ab Adiectiui nominis caſu in ος, ſiue Nominatiuo, ſiue Genitiuo, proficiſcuntur Subſtãtiua in ύνη, δίκαιος, iuſtus, δικαιοσύνη, iuſtitia. ſed quoties deducuntur à communibus in ων, quorum Genitiuus in ονος, duæ tollũtur literæ ο & ν per ſyncopen, ὁ καὶ ἡ ἐλεήμων, miſericos, τοῦ καὶ τῆς ἐλεήμονος: vnde ἡ ἐλεημοσύνη, miſericordia, eleemoſyna, pro ἐλεημονοσύνη. ſic σώφρων, temperans, τοῦ σώφρονος, σωφροσύνη, pro σωφρονοσύνη, &c.

Ἀνδρία) ἀνήρ, vir, Genitiuus ἀνδρὸς, pag. 12, ver. 3. hinc ἀνδρεία, vt ab ἄπειρος, ἀπειρία, ſup. pag. 35, ver. 17, & ſup. pag. 47, ver. 1, in voce πρὸς σωτηρίαν.

Φρόνησις) φρονέω, φρονήσω, πεφρόνηκα, πεφρόνημαι, πεφρόνησαι: vnde ἡ φρόνησις, Verbale, pa. 84, ver. 27.

Λοιπαὶ) λείπω, linquo, ε in ο, λοιπὸς, reliquus.

Γενικαῖς) γένος, genus, ὁ γενικὸς, generalis.

Ὑποδιαιρούμεναι) αἱρέω, διαιρέω, diuido, ſeparo, διαιρέομαι, Participium διαιρεόμενος, craſis διαιρούμενος, à Præpoſitione διά: deinde præfigitur ὑπὸ altera Præpoſitio, ὑποδιαιρέω, Partic. paſs. præſentis Tẽporis ὑποδιαιρούμενος, quod hîc ponitur cum Datiuo ταῖς γενικαῖς ταύταις. propter Præpoſitionẽ ὑπό. Exemplaria non Participium habebant ὑποδιαιρούμεναι, ſed Verbum ὑποδιαιροῦνται, id quod non perinde quadrat: ideóque repoſuimus Participium, maximè freti Budæi verſione, qui Participio vſus

eſt diſtributæ, non autem Verbo, diſtribuuntur.

Καθηκόντως)ἥκω, inde καθήκω, & καθήκει, decet, conuenit, & καθῆκον Participium neutri Generis, id eſt, officium quod conuenit, τοῦ καθήκοντος, τῶν καθηκόντων, ν in σ conuerſo, pag. 80, ver. 5. Aduerbium καρηκόντως, officioſè, vt decet.

Ἐπιτελεῖν)τελέω, ἐπιτελέω, exequor, perago, Infinitiuus ἐπιτελέειν, craſis ἐπιτελεῖν.

Τῶν κατὰ τὸν βίον)eorum quæ ad vitam pertinent, quæ in vita gerenda ſunt. Verùm anteà ſatis dictũ eſt de Articulo, qui afficit Prępoſitionem cũ Caſu, ſup. pag. 20. ver. 23.

Ὑποβάλλουσι)βάλλω, ὑποβάλλω, ſuggero, admoneo.

Μεγίστη δὲ ὁδὸς πρὸς τὴν τοῦ καθήκοντος εὕρεσιν καὶ ἡ μελέτη τῶν θεοπνεύστων γραφῶν.

CLEN. Maxima porrò via ad officij inuentionem, & meditatio diuinitus inſpiratarum ſcripturarum.

BVD. *Maxima porrò viarum ad veri inueſtigationem ferentium, meditatio eſt ſcripturarum diuinitus inſpiratarum.*

Μεγίστη)μέγας, magnus, μέγιστος, maximus, pag. 84, ver. 3.

Καθήκοντος)τὸ καθῆκον, officiũ paulò antè diximus.

Εὕρεσιν)εὑρίσκω, inuenio. Tẽpora capit ab εὑρέω, Futurum εὑρήσω, Præteritum Actiuum εὕρηκα, Paſſiuum εὕρημαι, εὕρηται: vnde eſſet Verbale ἡ εὕρησις per η, vt ποιέω, πεποίηται, ποίησις: ſcribitur tamen εὕρεσις, per ε, tanquam à Præterito Paſsiuo Verborum in μι, cuius penultima ſemper eſt breuis, pag. 74, ver. 26, finge verbum in μι εὕρημι, Præteritum Paſsiu. εὕρεμαι, εὕρεσαι, vnde ἡ εὕρεσις. vide de hoc pag. 110, ver. 15. in verbo ἔχω. Quãquam & alioqui

in Ver

in Verbalibus iſtis, non perpetuò penultima vocalis eſt eadem, quæ in Verbis. à σπείρω Præteritũ Paſſiuum eſt ἔσπαρμαι per α, tamen Verbale ſcribitur per ε, τὸ σπέρμα, non autem σπάρμα.

Θεοπνεύστων) πνέω, Futurum πνεύσω, Præteritum Actiuum πέπνευκα, Paſ. πέπνευμαι. vnde τὸ πνεῦμα, tertia perſona πέπνευσαι, hinc πνευστὸς, à quo θεόπνευστος, à Deo inſpiratus, qua voce Paulus vtitur Epiſtola poſteriore ad Timotheum, capite tertio, πᾶσα, inquiens, γραφὴ θεόπνευστος, omnis Scriptura diuinitus inſpirata. Licet autẽ Verbalia illa in τος, facta ex tertia perſona, ſyllabam vltimã acuant, tamen quoties aduenit compoſitio ex nomine, aut particulis α, ευ, δυς, & cõſimilibus, ſolet Accentus retrahi in antepenultimã, ληπτὸς, θεόληπτος: δαμαστὸς, ἀδάμαστος: γνωστὸς, εὔγνωστος: κινητὸς, δυσκίνητος: ſic diceretur πνευστὸς, nõ πνεῦστος, tamẽ θεόπνευστος, nõ θεοπνευστός. Quòd autem ſcribimus πνεῦμα ſine σ, & θεόπνευστος per σ, id pendet ex autorum vſu. Nam quemadmodũ in ſexta Coniugatione, Præteritum Paſſiuũ partim aſciſcit σ ante μαι, partim nõ aſciſcit, pag. 34, ver. 23. ita obſeruandũ eſt quid apud autores obtineat, qui eiuſdem quoque verbi vnã perſonam efferunt per σ, & ſimiliter illinc deducta Verbalia, quum contrà cæterarum perſonarum Verbalia ſine σ formentur: de quibus in vniuerſum nõ eſt præcipiendũ, niſi vt ſcriptorum veſtigiis inſiſtamus. vnde vt Grãmaticorũ Canones profecti ſunt, ita & quicquid à legitima ratione videtur deflectere, illorum autoritate & vſu nititur.

Γραφῶν) ἡ γραφὴ, ſcriptura à Verbo γράφω, ſcribo.

Ἐν ταύταις γὰρ καὶ αἱ τῶν πράξεων ὑποθῆκαι εὑρίσκονται, καὶ οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι, παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἔμψυχοι τῆς κατὰ τὸν θεὸν πολιτείας πρὸς μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται.

CLEN. In his enim & actionum præcepta reperiuntur, & vitæ beatorum virorum perſcriptæ traditæ, tanquam imagines quædam animatæ ſecundũ Deum conuerſationis, imitationi bonorum operum proponuntur.

BVD. *Quandoquidem in his quum rerum agendarum præcepta reperiuntur, tum beatorum hominum vita memoriæ prodita ac perſcripta, tanquam ſimulacra quædam animata propoſita ſunt vitæ ad normam diuinam inſtitutæ, iis quidem qui bonorum operum exemplaria imitari cupiunt.*

Ταύταις) Datiuus pluralis Fœminini Demonſtratiui αὕτη, pag. 76, ver. 31.

Πράξεων) πράττω, πράξω, πέπραχα, πέπραγμαι, πέπραξαι, Verbale ἡ πρᾶξις, pag. 84, ver. 27, τῆς πράξεως, τῶν πράξεων.

Ὑποθῆκαι) ὑποτίθεμαι, admoneo, do conſilium: ὑποθήκη, conſilium, præceptum. Et quemadmodũ à Simplici τίθημι vel τίθεμαι dicitur θήκη: ſic & à Compoſitis eiuſdem formæ Nomina ἀποθήκη, ἐπιθήκη, ὑποθήκη, &c.

Ἀνδρῶν) Genitiuus pluralis ab ἀνήρ, τοῦ ἀνδρός.

Ἀνάγραπτοι) γράφω, ſcribo, ἀναγράφω, in acta refero, perſcribo, literis prodo, publico per ſcripturã. Futurum γράψω, Præteritum Actiuum γέγραφα, Paſsiuum γέγραμμαι, γέγραψαι, γέγραπται. Verbale γραπτὸς, pagin. 84, verſu 30. Compoſitum ἀνάγραπτος. Accentu in antepenulti. retracto. vide quæ notauimus de hoc ſuprà pag. 87, verſu 5, in voce θεοπνεύστων.

Παρα

Παραδεδομένοι) Δίδωμι, Præteritum paſsiuum δέδομαι, pag. 67. ver. 16. Participium δεδομένος. Compoſitum παραδεδομένος à παραδίδωμι,

Οἷον) οἷος, qualis, Neutrum οἷον aduerbiaſcit, id eſt, qualiter, velut, tanquam, ſup. pag. 52, ver. 9. in πυκνά.

Εἰκόνες τινὲς ἔμψυχοι) ἡ εἰκὼν, τῆς εἰκόνος, αἱ εἰκόνες. Adiectiuum ἔμψυχοι, Communis generis, pagina 81, verſu 7.

Ἔμψυχοι) ψυχὴ, animus, anima, ἔμψυχος, animatus, ex Præpoſitione ἐν: ſuprà pagina 43, verſu 3, in ἔνοικα πάθη.

Τῆς κατὰ θεὸν πολιτείας) vitæ ad normam diuinam inſtitutæ: ſic interpres habet expreſſa vi Articuli per Participium. de hoc ſup. pag. 20, ver. 13. in Τὸν μεθ' ἡμῶν βίον.

Πολιτείας) πόλις, ciuitas, πολίτης, ciuis, πολιτεύομαι, in republica viuo, πολιτεία, reſpublica, & vitæ ratio, ſiue viuendi inſtitutum, genus traducendæ vitæ.

Μιμήματι) μιμέομαι, imitor, Præterit. μεμίμημαι, Verbale nomē τὸ μίμημα, imitatio, pag. 84, ver. 25, τοῦ μιμήματος, τῷ μιμήματι, id eſt, imitationi, quaſi dicat ad imitationem & ad imitandum proponuntur. ita quidem habent exemplaria, non tamen videtur alienum, ſi legas τῷ μιμητῇ, id eſt, imitatori. ad quam lectionem valde accedit verſio Budæi, Iis quidem, inquit, qui bonorum operum exemplaria imitari cupiunt: niſi quòd numerum mutauit. eſt autem μιμητῇ à Nominatiuo ὁ μιμητής, primæ Declinationis Verbale, factum à tertia perſo-

na Præteriti paſsiui, μεμίμηνται, pag. 84, ver. 30.

Πρόκειται) κεῖμαι, pag. 101, ver. 27. tertia perſona pluralis κεῖνται, Compoſitum πρόκειται à πρόκειμαι.

Καὶ τοίνυν περὶ ὅπερ ἂν ἕκαστος ἐνδεῶς ἔχοντος ἑαυτοῦ αἰσθάνηται, ἐκείνῳ προσδιατρίβων οἷον ἀπό τινος κοινοῦ ἰατρείου, τὸ πρόσφορον εὑρίσκεται ἀρρωστήματι φάρμακον.

CLEN. Et igitur in quocunque vnuſquiſque indigenter habentem ſeipſum ſenſerit, illi immorans, tanquam ab aliqua communi officina medicinæ, aptum inuenit infirmitati pharmacum.

BVD. *Proinde in qua re quiſq; noſtrûm ſenſerit ſe eo quod oportet deſici, in illo aßiduè incumbens, tanquam ab officina quadam medicinæ appoſitum ſuæ infirmitati medicamentum inuenire poterit.*

Ἐνδεῶς) δέομαι, indigeo, ἐνδεὴς, indigens. τοῦ ἐνδεέος, τῶν ἐνδεέων, & per craſin ἐνδεῶν: à quo Aduerbium migrante ν in σ, pag. 80, ver. 5. ἐνδεῶς, indigenter, ſi ita loqui liceat.

Ἐνδεῶς ἔχοντος) plurimus vſus eſt Verbi ἔχω, cum Aduerbiis καλῶς ἔχω, bene habeo: κακῶς ἔχω, malè valeo. ſic hoc loco ἐνδεῶς ἔχω, indigenter habeo, id eſt, indigeo. eſt autem ἔχοντος, Genitiuus Participij præſentis ἔχων.

Αἰσθάνηται) Subiunct. vt τύπτηται, ab αἰσθάνομαι, ſentio. ponuntur autem Verba ſentiendi cum Genitiuo, pag. 122, ver. 12. αἰσθάνηται ἑαυτοῦ ἐνδεῶς ἔχοντος, ſentiat ſeipſum indigenter habentem, hoc eſt, ſentiat ſe indigere & deſici.

Προσδιατρίβων) τρίβω, διατρίβω, προσδιατρίβω, immoror, verſor cum aliquo, regit Datiuum propter Præpoſitionem πρὸς, pag. 125, ver. 17. inde Participium προσδιατρίβων.

Ἰατρείας) ἰάομαι, medeor, Futurũ ἰάσομαι, Præteritum ἴαμαι, ἴασαι, ἴαται. vnde ἴατρον, pag. 84, ver. 30, præmiũ medici, & τὸ ἰατρεῖον, officina medicorũ τῆς ἰατρείας.

Πρόσφορον) φέρω, προσφέρω, adfero, πρόσφορος, qui aptè & commodè adfertur, adhibetur, id eſt, aptus, appoſitus.

Ἀῤῥωστήματι) ῥώννυμι, pagina 115, verſu 3. valeo & ſanus ſum. Tempora ſumuntur à ῥώω, Futurum ῥώσω, Præterit. Actiuum ἔῤῥωκα, Paſsiu. ἔῤῥωμαι, ἔῤῥωσαι, ἔῤῥωται, Verbale ῥωτός, & adiectione literæ σ, eſt ῥωστός: deinde per α priuatiuam particulam ἄῤῥωστος, infirmus, per geminum ρρ. nam vt ratione Augmenti geminatur ρρ, ῥίπτω, ἔῤῥιπτον, pagina 90, verſu 25. & ratione Præpoſitionis ῥέω, ἐπιῤῥέω, pagina 114, verſu 22. ſic etiam aduentu particulæ priuatiuæ, ῥητός, ἄῤῥητος, & hoc loco ῥωστὸς, ἄῤῥωστος. Ab ἄῤῥωστος fit Verbum ἀῤῥωστέω, ſum infirmus, Futurum ἀῤῥωστήσω, Præteritum Actiuum ἠῤῥώστηκα, Paſsiuum ἠῤῥώστημαι: vnde ablato incremento fit Verbale τὸ ἀῤῥώστημα, pagina 84, verſu 30. τοῦ ἀῤῥωστήματος, τῷ ἀῤῥωστήματι, id eſt, infirmitati.

Καὶ ὁ μὲν ἐραστὴς τῆς σωφροσύνης, τὴν περὶ τοῦ Ἰωσὴφ ἱστορίαν συνεχῶς ἀνελίττεται, καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς σωφρονικὰς ἐκδιδάσκεται πράξεις, εὑρίσκων αὐτὸν οὐ μόνον ἐγκρατῶς πρὸς ἡδονὰς ἔχοντα, ἀλλὰ καὶ ἑκτικῶς πρὸς ἀρετὴν διακείμενον.

Et quidem amator temperãtiæ, de Ioſeph hiſtoriam CLEN.
aſsiduè euoluit, & ab eo temperantiæ plenas perdocetur actiones, reperiens ipſum non ſolùm temperanter erga voluptates affectum eſſe, verùm etiam habitualiter ad virtutem diſpoſitum.

Ac tem

BVD. *Ac temperantiæ quidem homo cupidus, hiſtoriam Ioſephi aßidua lectione euoluat: ab ea enim edidicerit actiones temperantiæ plenas, quum compererit eum ad habitum virtutis prouectum eſſe, nedum voluptariis in rebus continentia præditum.*

Ἐραςὴς) ἐράω, amo, ἐράσω, ἤρακα, ἤρασμαι, ἠράσαι, ἤραςαι: vnde nomen Verbale ὁ ἐραςὴς, pagina 84, verſu 30.

Ἀνελίσσει) ἑλίσσω, ἀνελίσσω. Suſpicor Baſilium ſcripſiſſe Subiunctiuum ἀνελίσσῃ, idq; ſecutum eſſe Budæum: quippe qui vertat euoluat, non euoluit.

Παρ᾽ αὐτοῦ) παρὰ αὐτοῦ, Apoſtrophos eſt.

Σωφρονικὰς) σώφρων, Genitiuus σώφρονος: inde ὁ σωφρονικὸς, ad temperãtiam pertinens, ἡ σωφρονικὴ, τὰς σωφρονικάς.

Ἐκδιδάσκεται) διδάσκω, ἐκδιδάσκω, Paſsiuum ἐκδιδάσκομαι, vnum regit Accuſatiuum tanquam Paſſiuum eorum verborum, quæ Grammatici vocant vehementiſsimæ tranſitionis.

Πράξεις) ἡ πρᾶξις, τῆς πράξεως, Accuſatiuus pluralis τὰς πράξεας, πράξεις. Verbale eſt à πράττω, πράξω, πέπραχα, πέπραγμαι, πέπραξαι. vnde ἡ πρᾶξις ſecundæ Declin. Contractorum.

Ἐγκρατῶς) κρατέω, teneo. Compoſitum ex ἐν Præpoſitione ἐγκρατέω, quia ν ante κ vertitur in γ, pag. 5, verſu 24. inde nomen Adiectiuum ἐγκρατὴς primæ Declinationis Contractorum, id eſt, continens, Genitiuus ἐγκρατέος, τοῦ ἐγκρατέων, craſis ἐγκρατῶν, Aduerbium ἐγκρατῶς, continenter, conuerſo ν in σ, pag. 80, ver. 5. quod Aduerbium ponitur cum ἔχω, ἐγκρατῶς ἔχω πρὸς ἡδονὰς, cõtinenter habeo in voluptate, hoc eſt, cõtinẽs ſum, aut, vt vertit Interpres,

continen

continentia prędirus ſum in rebus voluptariis. Vide de hoc ſup. pag. 90, ver. 17, in ἐνδεῶς ἔχοντος.

Ἑκτικῶς) ἔχω, habeo, Futurum ἕξω per aſpirationem, pag. 110, ver. 6. Præteritũ Actiuum εἶχα, Paſſiuum εἶγμαι, εἶξαι. vnde Verbale ἕξις, pag. 84, verſu 27. habitus & aſſuefactio, tertia perſona εἶκται. vnde Verbale foret ἑκτὸς, à quo Deriuatiuum ἑκτικῶς, id eſt, ſi dicere licet, habitualis, τῶ ἑκτικῶν, & ν in σ conuerſo Aduerbium ἑκτικῶς, habitualiter.

Ἑκτικῶς πρὸς ἀρετὴν διακείμενον) κεῖμαι, pag. 101, ver. 27. Compoſitum διάκειμαι, diſponor, affectus ſum. quod Verbum eleganter Aduerbiis iungitur, ἑκτικῶς διάκειμαι, habitualiter affectus ſum, pro quo Interpres, ad habitum virtutis prouectũ eſſe: à διάκειμαι, Participium διακείμενος, Accuſatiuus τὸν διακείμενον.

Ἀνδρείαν δὲ παιδεύεται παρὰ τοῦ Ἰὼβ, ὃς οὐ μόνον πρὸς τὰ ἐναντία τοῦ βίου μεταπεσόντος αὐτῷ, πένης ἐκ πλουσίου, καὶ ἄπαις ἀπὸ καλλίπαιδος, ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ γενόμενος, διέμεινεν ὁ αὐτὸς, ἀταπείνωτον πανταχοῦ τὸ τῆς ψυχῆς φρόνημα διασώζων· ἀλλ' οὔτε τῶν φίλων τῶν εἰς παραμυθίαν ἡκόντων, ἐπεμβαινόντων αὐτῷ, καὶ συνεπιτεινόντων τὰ ἀλγεινὰ παρωξύνθη.

Fortitudinem verò eruditur ab Iob, qui non tantùm in contraria vita cedente ipſi, pauper ex diuite, & orbus ex pulchræ prolis parente, in vno temporis momento factus, permanſit idem, minimè humiles vbique animi ſpiritus retinens: ſed neque amicis ad conſolationem venientibus, inſultantibus ipſi, & ſimul augentibus ærumnas, irritatus eſt. CLEN.

At verò in fortitudine inſtituetur lector ex hiſtoria Iobi, qui vita in contrarium ipſi cedente, ac prorſus immutata, egẽs ex beato, orbus BVD.

to, orbus ex pulchra prolis parente, vnius diecula momento factus, non idem modò ſuíque ſimilimus manſit, celſos animi ſpiritus ad extremum vſque retinens: ſed ne amicis quidem eius qui ad conſolandum eum venerant, tandem ipſi inſultantibus, dolores eius exacerbando, iracundè irritatus eſt.

Παιδεύεται) παῖς, Genitiuus παιδός, inde Verbum παιδεύω, erudio, inſtituo. Paſsiuum παιδεύομαι. hîc ponitur cum Accuſatiuo, vt ſuprà dictum eſt in ἐκδιδάσκεται). pag. 92, ver. 15.

Μεταπεσόντος) πίπτω, cado, ſecundus Aoriſtus ἔπεσον, pag. 113, ver. 27, Participiũ, πεσών, πεσόντος, Compoſitum μεταπίπτω, μεταπεσὼν, μεταπεσόντος. Eſt autem μεταπίπτειν, in deteriorem partem mutari, & ad aliam vitæ conditionẽ tranſire: id quod expertus eſt Iob, è diuite redactus ad inopiam.

Καλλίπαιδος) κάλλος, pulchritudo, καλλίπαις, pulchrę prolis parens, τοῦ καλλίπαιδος. Nam fermè Compoſita retinent Declinat. ſimplicium. Et licet dicamus φιλόπαις per ο, tamen καλλίπαις per iota, vt & reliqua quæ fiunt à κάλλος, veluti καλλίνικος, καλλίπυργος, &c.

Ῥοπῇ) ῥέπω, inclino, vergo, ῥοπὴ, momentum.

Γενόμενος) Participium ſecundi Aoriſti medij ἐγενόμην, à Verbo γίνομαι, pag, 107, ver. 8.

Διέμεινεν) μένω, Futurum μενῶ, Aoriſtus primus ἔμεινα, ἔμεινας, ἔμεινε: διαμένω, διέμεινε, & ob ſequentem vocalem additur ν, διέμεινεν ὁ αὐτὸς, pagina 22, verſu 21.

Ἀταπείνωτον) ταπεινὸς, humilis, abiectus: inde Verbum ταπεινόω, Futurum ταπεινώσω, Præteritum actiuum τεταπείνωκα, Paſsiuum τεταπείνωμαι, τεταπείνωσαι, τεταπείνωται, Verbale ταπεινωτός, pag. 84, ver. 30.

abiectus:

abiectus: inde ἀταπείνωτος, celſus, minimè abiectus.

Φρόνημα) φρονέω, φρονήσω, πεφρόνηκα, πεφρόνημαι, Verbale τὸ φρόνημα, pag. 84, ver. 25. quod Latini vocant ſenſum & ſpiritus pluraliter.

Διασώζων) σώζω. διασώζω, Participium διασώζων.

Ἀλλ᾽ οὔτε) Apoſtrophos eſt ἀλλὰ οὔτε.

Παραμυθίαν) μῦθος verbum, μυθέω, μυθέομαι, παραμυθέομαι, conſolor, ἡ παραμυθία, conſolatio.

Ἡκόντων) ἥκω, venio, Participium ἥκων, ἥκοντος, τῶν ἡκόντων. aut eſt ſecundi Aoriſti, ὁ ἡκὼν, τοῦ ἡκόντος, τῶν ἡκόντων.

Ἐπεμβαινόντων) βαίνω, ἐμβαίνω, ἐπεμβαίνω, ἐπεμβαίνων, ἐπεμβαίνοντος, τῶν ἐπεμβαινόντων, regit datiuum propter Præpoſitionem ἐπί.

Συνεπιτεινόντων) τείνω, ἐπιτείνω, συνεπιτείνω, ſimul & pariter exacerbo & intendo.

Τὰ ἀλγεινὰ) ἄλγος, dolor, deriuatiuum ὁ ἀλγεινὸς, Neutrū plurale τὰ ἀλγεινὰ, caſus diuerſi & ærūnæ.

Παρηξύνθη) ὀξὺς, acutus, ὀξύνω, exacuo, irrito. Ab Adiectiuis in υς, fiunt Verba in ύνω, βραδὺς, βραδύνω: ἡδὺς, ἡδύνω: ſic ὀξὺς, ὀξύνω, Futurum ὀξυνῶ, Præteritum Actiuum ὤξυγκα, Paſsiuum, ὤξυμμαι, ὤξυνσαι, ὤξυνται, Aoriſtus primus ὠξύνθην, & Compoſitū παρωξύνθην, θης, θη, à παροξύνω.

Πάλιν σκοπῶν τις, πῶς ἂν πρᾶος ἐν τῷ αὐτῷ καὶ μεγαλόθυμος γένοιτο. ὥστε τῷ μὲν θυμῷ κατὰ τῆς ἁμαρτίας κεχρῆσθαι, τῇ δὲ πραότητι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὑρήσει τὸν Δαβὶδ γενναῖον μὲν ἐν τοῖς κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθήμασι, πρᾶον δὲ καὶ ἀκίνητον ἐν ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἀντιδόσεσι.

Rurſum reputans aliquis, quomodo clemens in eodē & magnanimus fiat, vt quidem animo contra peccatū vtatur, CLEN.

vtatur,ſed clementia erga homines:inuenies Dauid,generoſum quidem in circa bellum facinoribus,clementē autem & immotum in inimicorum vltionibus.

BVD. *Rurſus aliquis reputans,quomodo magnanimus idem & clemens eſſe poßit,ita vt animo quidem obſirmato aduerſus peccatum,clementia verò vtatur erga homines:illic Dauidem inueniet, generoſum in bellicis facinoribus,clementem & placidum in inimicis vlciſcendis.*

Σκοπῶν)σκοπέω,craſis σκοπῶ, Participiū σκοπῶν.

Ἐν τ᾽ ἀυτῷ)in eodem,id eſt,pariter. Attici Neutrum Pronominis ἀυτὸς efferunt vnà cum Articulo,dicentes τ᾽ αὐτὸν,quaſi τὸ αὐτὸν per apoſtrophū, Datiuus τ᾽ ἀυτῷ.

Μεγαλόθυμος)fit à μεγάλος, magnus & θυμὸς, animus.

Γένοιτο)γίνομαι, ſecundus Aoriſtus medius ἐγενόμην,pagina 107, ver. 8. Optatiuus γενοίμην, γένοιο, γένοιτο.

Ὥστε κεχρῆσθαι)ὥστε gaudet Infinitiuo,vt ὡς,ſuprà pag.74,ver.15.

Κατὰ τῆς ἁμαρτίας)contra peccatum. κατὰ cum Genitiuo in malam partem capitur, & perniciem ſignificat.

Κεχρῆσθαι)χράομαι,χρήσομαι,κέχρημαι,κέχρησαι,κέχρηται, ſecunda perſona pluralis κέχρησθε, aſſumpto σ,pag.33,ver.29. vnde fit Infinitiuus κεχρῆσθαι, Accentu in penultimam tracto,de quo pagina 38, verſu 18.

Πραότητι)ὁ πρᾶος:inde ἡ πραότης,τῆς πραότητος.

Εὑρήσει)εὑρίσκω Tempora ſumit ab εὑρέω, Futurum εὑρήσω.

Γενναῖον)γέννα,ſtirps:inde γενναῖος,generoſus.

Ἄνδρα

Ἀνδραγαθήμασι) ab ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir, viri, & ἀγαθὸς, bonus, præſtans, fit verbum ἀνδραγαθέω, virum me præſto, fortem & ſtrenuum me præbeo. Futurum ἀνδραγαθήσω. Præteritum Actiuum ἠνδραγάθηκα, Paſsiuum ἠνδραγάθημαι, Verbale τὸ ἀνδραγάθημα, pag. 84, ver. 25. virile facinus & factum generoſi animi, τοῦ ἀνδραγαθήματος, τῷ ἀνδραγαθήματι, τοῖς ἀνδραγαθήμασι.

Ἀκίνητον) κινέω, κινήσω, κεκίνηκα, κεκίνημαι, κεκίνησαι, κεκίνηται, Verbale κινητὸς, pag. 84, ver. 30. vnde ἀκίνητος, immotus, immobilis, id eſt, placidus & clemens.

Ἀντιδόσεσι) δίδωμι, δώσω, δέδωκα, δέδωμαι, δέδωσαι, Verbale ἡ δόσις, pag. 84, ver. 27. τῆς δόσεως, τῇ δόσει ταῖς δόσεσι. Compoſitum ἀντιδόσεσι, ab ἀντίδοσις, retributio, ab ἀντιδίδωμι, retribuo.

Τοιοῦτος ἦν καὶ Μωσῆς, μεγάλῳ μὲν τῷ θυμῷ κατὰ τῶν εἰς θεὸν ἐξαμαρτανόντων διανιστάμενος· πραεία δὲ τῇ ψυχῇ τὰς καθ' ἑαυτοῦ διαβολὰς ὑποφέρων.

Talis erat & Moſes, magna quidem ira cõtra Deum peccantes inſurgens: miti autem animo contra ſeipſum calumnias ſuſtinens. CLEN.

Talis erat Moſes, ingenti ille quidem ira in illos inſurgens, qui in Deum peccauerant: ſed miti animo perferens illos, qui ſibi obtrectauerant. BVD.

Ἦν) Imperfect. ab εἰμὶ, ſum, pag. 98, ver. 18.

Ἐξαμαρτανόντων) ἁμαρτάνω, Participium ἁμαρτάνων τοῦ ἁμαρτάνοντος, τῶν ἁμαρτανόντων. Compoſitum ἐξαμαρτανόντων ab ἐξαμαρτάνω.

Διανιστάμενος) ἵστημι, Paſsiuum ἵσταμαι Compoſitum ἀνίσταμαι, deinde διανίσταμαι, Participium διανιστάμενος.

Πραέια) ὁ πρᾶος, mitis, Fœmin. autem ἡ πραέια, τῆς πραέιας, τῇ πραέιᾳ, fit à Nomine non admodum vſitato πραὺς: vnde & verbũ πραΰνω, vt ab Adiectiuo ὀξὺς, Fœmininum ὀξεῖα, Verbum ὀξύνω.

Καθ᾽ ἑαυτοῦ) κατὰ ἑαυτοῦ, Apoſtrophos eſt.

Διαβολὰς) διαβάλλω calumnior, vnde διαβολὴ per ο. de hoc ſup. pag. 60. ver. 25. in συμβόλαια.

Ὑποφέρων) φέρω, ὑποφέρω, Participium, ὑποφέρων.

Καὶ πανταχοῦ ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἀπὸ εἰκόνων εἰκόνα γράφωσι, πυκνὰ πρὸς τὸ παράδειγμα ἀποβλέποντες, τὸν ἐκεῖθεν χαρακτῆρα πρὸς τὸ ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλοτέχνημα· οὕτω δεῖ καὶ τὸν ἐσπουδακότα ἐχοντ᾽ ἐν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέλειον, οἱονεὶ πρὸς ἀγάλματά τινα κινούμενα καὶ ἔμπρακτα, τοὺς βίους τῶν ἁγίων ἀποβλέπειν, καὶ τὸ ἐκείνων ἀγαθὸν οἰκεῖον ποιεῖσθαι διὰ μιμήσεως.

CLEN. Et vbique, quemadmodum pictores, quando ex imaginibus imaginem pingunt, identidem ad exemplar reſpicientes, inde characterem ad ſuum ipſorum ſtudent transferre opificium: ita oportet & ſtudentem ſeipſum omnibus partibus virtutis efficere perfectum, tanquam ad ſimulacra quædam mota & affectuoſa, vitas ſanctorum reſpicere, & illorum bonum ſuum facere per imitationem.

BVD. *Quemadmodum autem pictores, quum imaginem ex imagine pingunt, exemplar identidem reſpectantes, liniamenta eius transferre conantur magno ſtudio ad ſuum opificium: ita qui ſeſe meditatur omnibus numeris virtutis abſolutum reddere, veluti ſimulacra quædam ſpirantia & actuoſa, ſanctorum vitas reſpicere oportet, probáq; opera illorum ſua imitando facere.*

Ζωγράφοι) ζωγράφος, pictor, à ζῶον & γράφω.

Γράφωσι) Subiunctiuus, vt τύπτωσι.

Παράδειγμα) δεικνύω, tempora ſumit à δείκω

pagina

pagina 107, verſu 22. Futurum δείξω, Præteritum Actiuum δέδειχα, Paſsiuum δέδειγμαι, Compoſitum παραδεικνύω, παραδέδειγμαι, Verbale τὸ παράδειγμα, exemplar.

Τὸν ἐκεῖθεν χαρακτῆρα) vim articuli poſiti cum Aduerbio ſic poſsis explicare, Inde petitam aut deſumptam formam, pro quo Budæus dixit, Liniamenta eius.

Μεταθεῖναι) τίθημι, ſecundi Aoriſti Infinitiuus θεῖναι, pagina 61, verſu 28. Compoſitum μετατίθημι, μεταθεῖναι.

Φιλοτέχνημα) φιλοτεχνέω, opificiis excolendis ſtudeo, à φίλος & τέχνη. Verbale τὸ φιλοτέχνημα, à Præterito paſsiuo.

Ἐσπουδακότα) σπουδάζω, ἐσπούδακα. Participiũ ἐσπουδακὼς τοῦ ἐσπουδακότος, τὸν ἐσπουδακότα.

Πᾶσι) Datiuus pluralis à πᾶς, παντός.

Μέρεσι) τὸ μέρος, τοῦ μέρεος, τῷ μέρει, τοῖς μέρεσι.

Ἀπεργάσεσθαι) ἐργάζομαι, Futurum ἐργάσομαι, Infinitiuus ἐργάσεσθαι, Compoſitum ἀπεργάσεσθαι, ab ἀπεργάζομαι.

Τέλειον) τέλος, finis, ὁ τέλειος, perfectus.

Οἱονεὶ) tanquã, idẽ quod οἷον, vt ὥσπερ & ὡσπερεί.

Ἀγάλματα) ἀγάλλω, Futurum ἀγαλῶ, Præteritum Actiuum ἤγαλκα, Paſsiuum ἤγαλμαι, Verbale τὸ ἄγαλμα, τοῦ ἀγάλματος.

Κινούμενα) κινέω, Paſsiuum κινέομαι, Craſis κινοῦμαι, Participium κινούμενος, τὰ κινούμενα, quæ mouentur, id eſt, viua.

Ἔμπρακτα) πράττω, πράξω, πέπραχα, πέπραγμαι, πέπραξαι, πέπρακται, Verbale πρακτός, pag. 84, ver. 30.

deinde additur Præpoſitio ἐν, ἐμπρακτ@,qua voce Gregorius Nazanzenus eleganter vſus eſt in laudibus Athanaſij, οὕτω γὰρ, inquit ἀμφότερα συνηρμόσατο, καὶ εἰς ἓν ἤγαγε, καὶ πρᾶξιν ἡσύχιον, καὶ ἡσυχίαν ἔμπρακτον: ſic enim vtraq; coaptauit, atq; in vnum adduxit, actionem quietam, & quietem actuoſam.

Οἰκεῖον) οἶκος, domus, οἰκεῖος, domeſticus.

Ποιεῖσθαι) ποιέομαι, Infinitiuus ποιέεσθαι, Craſis ποιεῖσθαι. ſumitur vox Paſsiua in ſignificatione Actiua.

Μιμήσεως) μιμέομαι, ſecunda perſona Præteriti paſsiui μεμίμησαι: vnde Verbale ἡ μίμησις, τῆς μιμήσεως, pag. 84, ver. 27. Hoc loco multas voces trãſmiſimus, partim quòd priùs ſint excuſſæ, partim etiã quòd inſpecto Lexico facile fuerit ipſum thema reperire: cuiuſmodi ſunt εἰκόνων, Genitiuus pluralis ab εἰκών. πυκνὰ à πυκνός. ἀποβλέποντες Participiũ ab ἀποβλέπω. cuius Simplex βλέπω. χαρακτῆρα ab ὁ χαρακτὴρ, de quo ſuprà. σπουδάζουσι, tertia perſona pluralis à σπουδάζω. ἀρετῆς Genitiuus ab ἀρετή. τινα à Nominatiuo τί. βίους ab ὁ βίος. ἁγίων ab ὁ ἅγιος. ἀποβλέπειν Infinitiuus ab ἀποβλέπω. & cætera quæ parui ſunt momenti. Quapropter iſtiuſmodi poſthac, aut in totum omittemus, aut leui tantùm brachio, ſicut modò fecimus, ſimul omnia perſtringemus, quæ ad eundem locum pertinebunt.

Εὐχαὶ πάλιν τὰς ἀναγνώσεις διαδεχόμεναι, νεαρωτέραν τὴν ψυχὴν καὶ ἀκμαιοτέραν πρὸς θεὸν πόθῳ κεκινημένην παραλαμβάνουσιν.

CLEN. Orationes rurſum lectionibus ſuccedentes, recentiorem animam & vegetiorem ad Deum deſiderio motam accipiunt.

Iam verò orationes lectionibus ſuccedentes, recentiorem animã vegetioremq; accipiunt, vtpote deſiderio Dei iam flagrantem. B V D.

Ἀναγνώσεις) γινώσκω tempora ſumit à γνόω, Futurũ γνώσω, Præteritum Actiuum ἔγνωκα, Paſsiuum ἔγνωμαι, ἔγνωσαι, Verbale eſt ἡ γνῶσις, τῆς γνώσεως, pag. 84, verſu 27. Accuſatiuus pluralis τὰς γνώσεας, & per Craſin γνώσεις, Cõpoſitũ ἀναγνώσεις, Nominatiuus ἡ ἀνάγνωσις, lectio ab ἀναγινώσκω, lego.

Νεαρωτέραν) νέος, inde νεαρὸς, vt λίπος, λιπαρὸς, πῖνος, πιναρὸς, ῥύπος, ῥυπαρὸς, &c. Comparatiuus ὁ νεαρώτερος, ἡ νεαρωτέρα, τὴν νεαρωτέραν.

Ἀκμαιοτέραν) à Subſtantiuis in α vel η fiunt Adiectiua in αῖος, βία, βιαῖος, γέννα, γενναῖος, ἀκμὴ, ἀκμαῖος, Comparatiuus ὁ ἀκμαιότερος, ἡ ἀκμαιοτέρα, τὴν ἀκμαιοτέραν.

Κεκινημένην) κινέω, κινήσω, κεκίνηκα, κεκίνημαι, Participium ὁ κεκινημένος, ἡ κεκινημένη, τὴν κεκινημένην,

Reliqua facilia ſunt. εὐχαὶ, Nominatiuus pluralis ab ἡ εὐχή. πάλιν Aduerbium eſt. διαδεχόμεναι, à διαδέχομαι, Participium διαδεχόμενος, ἡ διαδεχομένη, Plurale αἱ διαδεχόμεναι, ſimplex Verbum eſt δέχομαι. ψυχὴν Accuſatiuus ab ἡ ψυχή. πρὸς Præpoſitio poſita hîc cum accuſatiuo θεὸν, cuius Nominatiuus ὁ θεός. Πόθῳ, Datiuus ab ὁ πόθος, deſiderium. παραλαμβάνουσιν tertia perſona eſt pluralis numeri à παραλαμβάνω, Simplex λαμβάνω: additur autem ν in παραλαμβάνουσιν, de quo pag. 22, ver. 21, in Inſtitutionibus Grammaticis

Εὐχὴ δέ γε καλὴ, ἡ ἐναργῆ ἐμποιοῦσα τοῦ θεοῦ ἔννοιαν τῇ ψυχῇ. καὶ τοῦτό ἐστι τοῦ θεοῦ ἐνοίκησις, τὸ διὰ τῆς μνήμης ἔχειν ἐνιδρυμένον ἐν ἑαυτῷ τὸν θεόν.

CLEN. Oratio verò bona, manifeſtam ingenerans Dei notionem animo. & hoc eſt Dei inhabitatio, in memoria habere inſidentem in ſeipſo Deum.

BVD. *Atqui eſt oratio illa bona, quæ compertam Dei notionem in animo ingenerat. Eſt verò Dei inhabitatio, inſidentem intus Deũ memoria complecti.*

Δέγε) δὲ, verò, autem, at, cæterùm, porrò, veruntamen, vt loco quadrat. additur γε adiectio ſyllabica, δέγε, vt apud Latinos qui, in alioqui, atqui.

Ἐναργῆ) ὁ καὶ ἡ ἐναργής, τοῦ καὶ τῆς ἐναργέος, τὸν καὶ τὴν ἐναργέα, Craſis ἐναργῆ, primæ Declinationis Contractorum.

Ἐμποιοῦσα) Participium Fœmin. ἐμποιέω.

Ἐνοίκησις) οἰκέω, ἐνοικέω, ἐνοικήσω, ἐνῴκηκα, ἐνῴκημαι, ἐνῴκησαι, Verbale ablato incremento ἐνοίκησις, pagi. 84, ver. 27.

Ἐνιδρυμένον) ἱδρύω, Futurum ἱδρύσω, Præteritum Actiuum ἵδρυκα, Paſsiuum ἵδρυμαι, Participiũ ἱδρυμένος, Accuſatiuus τὸ ἱδρυμένον, Compoſitum ἐνιδρυμένον. quòd ſi legatur ἐνιδρύμενον, accentu in antepenultima, erit Participiũ præſentis temporis, à paſſiuo Verbi in μι: nam ab ἱδρύω fit ἵδρυμι, Paſsi. ἵδρυμαι, Compoſitum ἐνίδρυμαι, Participiũ ἐνιδρύμενος, id eſt, inſidens.

Οὕτω γινόμεθα ναὸς θεοῦ, ὅταν μὴ φροντίσι γηΐναις τὸ συνεχὲς τῆς μνήμης διακόπτηται, μὴ δὲ τοῖς ἀπροσδοκήτοις πάθεσιν ὁ νοῦς ἐκταράττηται· ἀλλὰ πάντα ἀποφυγὼν ὁ φιλόθεος, ἐπὶ θεὸν ἀναχωρῇ, ἐξελαύνων τὰ προκαλούμενα ἡμᾶς εἰς ἀκρασίας πάθη, καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ἄγουσιν ἐπιτηδεύμασιν ἐνδιατρίβῃ.

CLEN. Ita efficimur templum Dei, quando non curis terrenis aſsiduitas memoriæ interrumpitur, neque improuiſis per

uiſis perturbationibus mens turbatur:ſed omnia effugiens amans Dei,ad Deum ſecedit,expellens prouocantes nos in intemperantias affectus, & ad virtutem ducentibus ſtudiis immoratur. CLEN.

Hácque nos ratione templum Dei efficimur,quando nec terrenis curis perpetuus tenor memoriæ interpellatur,nec improuiſis perturbationibus intellectus tumultuatur:ſed hæc omnia effugiens vir amore Dei præditus,ad Deum ipſe ſecedit:tum affectus foras quatiens,qui ad intemperantiam prouocant:tum in ijs ſtudijs libenter verſans quæ ad virtutem ducunt. BVD.

Ἀπροσδοκήτοις)δοκέω,per ε,Compoſitum προσδοκάω,per α,vt contrà συλάω per α,ἱεροσυλέω per ε.Igitur προσδοκάω,expecto,Futurum προσδοκήσω, Præteritum Actiuum προσδεδόκηκα,Paſsiuū προσδεδόκημαι,προσδεδόκησαι,προσδεδόκηται,Verbale προσδόκητος.inde ἀπροσδόκητος,inexpectatus.

Ἀποφυγὼν)φεύγω, ſecundus Aoriſtus ἔφυγον, pag. 26,ver.22, Participium φυγὼν,Compoſitum ἀποφυγὼν,ab ἀποφεύγω.

Φιλόθεος)amans Dei,à φίλος & θεὸς,vt φιλάνθρωπος,humanus,amans hominum,à φίλος,& ἄνθρωπος.

Ἀναχωρῇ) χωρέω, ἀναχωρέω, Subiunctiuus tertiæ perſonæ,ἐὰν ἀναχωρέῃ,Craſis ἀναχωρῇ,vt ποιῇ.

Προκαλούμενα)καλέω, καλέομαι, Craſis καλοῦμαι, προκαλοῦμαι,Participium προκαλούμενος.

Ἀκρασίας)κεράννυμι,tempora ſumit à κεράω,Futurum κεράσω,& elidendo ε,dicitur κράσω, Præteritū Actiuū κέκρακα, Paſsiuum κέκραμαι,κέκρασαι: vnde Verbale per α priuatiuum,ἡ ἀκρασία, intemperantia.Accuſatiuus pluralis τὰς ἀκρασίας.

Ἐπιτηδεύμασιν)Datiuus pluralis à nomine τὸ

ἐπιτήδευμα,quod eſt Verbale à Præterito paſs.verbi ἐπιτηδεύω.

Ἐνδιατρίβῃ) τρίβω, διατρίβω, ἐνδιατρίβω. Subiunctiuus tertiæ perſonæ eſt ἐνδιατρίβῃ.

Καὶ πρῶτόν γε πάντων σπουδάζειν προσήκει, περὶ τὴν τοῦ λόγου χρῆσιν μὴ ἀμαθῶς ἔχειν, ἀλλ᾽ ἐρωτᾶν μὲν ἀφιλονείκως, ἀποκρίνεσθαι δὲ ἀφιλοτίμως, μὴ διακόπτοντα τὸν προσδιαλεγόμενον, ὅταν χρήσιμον λέγῃ, μὴ δὲ ἐπιθυμοῦντα τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐπιδεικτικῶς παρεμβάλλειν, μέτρα ὁρίζοντα λόγῳ καὶ ἀκοῇ.

CLEN. Et primùm quidem omnium,ſtudere conuenit,circa ſermonis vſum non imperitè habere: ſed percunctari quidem citra contentionem,reſpondere autem ſine affectatione,non interpellantem diſſerentem, quando vtile dicit,neque deſiderantem ſuum ſermonē oſtentando interſerere,modos ſtatuentem ſermoni & auſcultationi.

BVD. *Atque in primis quidem magno ſtudio id comparandum habemus,ſcitè vt ſermocinari poßimus,vt nec contentioſius percunctemur,nec affectatiùs reſpondeamus: vt diſſerenti non obloquamur,nec interfari atque interpellare geſtiamus abſurda oſtentatione,faſtúmque præ ſe ferente: vt modum teneamus, & ſermocinandi & auſcultandi.*

Πρῶτόν γε πάντων) γε Encliticum eſt. πρῶτον Superlatiuus Aduerbialis cum Genitiuo, vt nos primo omnium.

Χρῆσιν) ἡ χρῆσις, Verbale à Præterito Verbi χράομαι, vtor.

Ἀμαθῶς) Aduerbium ab Adiectiuo ἀμαθὴς, de quo ſuprà.

Ἀμαθῶς ἔχειν) Aduerbium cum ἔχω,ſumpto Neutraliter,pro eo quod eſt affectus ſum, ἀμαθῶς ἔχω, imperitè habeo,id eſt,imperitus,& indoctus ſum: ſic ἐνδεῶς ἔχω,ſup.pag.90,ver.18.

Ἐρωτᾷν) Infinitiuus ab ἐρωτάω.

Ἀφιλονείκως) νεῖκος, contentio, φιλόνεικος, contentioſus ἀφιλόνεικος, minimè contentioſus, Aduerbium ἀφιλονείκως.

Ἀφιλοτίμως) τιμὴ, honor, φιλότιμος, ambitioſus. & etiam qui magno ſtudio & affectatè rem quampiam efficere nititur, ἀφιλότιμος, minimè affectatus, ἀφιλοτίμως Aduerbium, pag. 80, ver. 5.

Χρήσιμον) à ſecunda perſona Præteriti paſsiui Verbalia fiunt in ιμος: à χράομαι, κέχρησαι: inde χρήσιμος.

Ἐπιθυμοῦντα) θυμὸς θυμέω, ἐπιθυμέω, Partic. ἐπιθυμέων, ἐπιθυμέοντος, τὸ ἐπιθυμέοντα, Craſis ἐπιθυμοῦντα.

Ἐπιδεικτικῶς) δεικνύω, Futurum δείξω à δείκω, Præteritum Actiuum δέδειχα, Paſsiuum δέδειγμαι, δέδειξαι, δέδεικται. Verbale δεικτὸς, pag. 84, ver. 30. inde δεικτικός, Compoſitum ἐπιδεικτικὸς, & Aduerbium ἐπιδεικτικῶς, à Verbo ἐπιδεικνύω.

Μανθάνειν δὲ ἀνεπαισχύντως, καὶ διδάσκειν ἀνεπιφθόνως, καὶ εἴ τι παρ' ἑτέρου δεδίδακται, μὴ ἐπικρύπτειν, ὥσπερ αἱ φαῦλαι τῶν γυναικῶν, αἱ τὰ νόθα ὑποβαλλόμεναι· ἀλλὰ κηρύσσειν εὐγνωμόνως τὸν πατέρα τοῦ λόγου.

Diſcere autem ſine pudore, & docere ſine inuidia, & ſi quid ab alio doctum eſt, non occultare, quemadmodum improbæ mulierum, notha ſupponentes: ſed prædicare gratè patrem ſermonis. CLEN.

Neque verò ad diſcendum verecundum eſſe oportet, nec ad docendum malignum, quod ab alio tute didiceris, nequaquam clàm habendum: cuiuſmodi facere mulieres improbæ ſolent, quæ ex aliis ipſæ quæſitos liberos viris ſuis tollendos ſubiiciunt, patrem ementientes: autorem verò ipſum prodere grata commemoratione decet, verúmque ipſius ſcientiæ parentem. BVD.

g 5 Μανθ

Μανθάνειν) Quatuor ſunt infinitiui in hac oratiõe qui pendent ab Impersonali priùs poſito προσήκει.

Ἀνεπαισχύντως) αἰσχύνομαι, erubeſco, Præteritũ ᾔσχυμμαι, ᾔσχυνσαι, ᾔσχυνται, Verbale αἰσχυντὸς, pag. 84, ver. 30. Cõpoſitum ἐπαίσχυντος ab ἐπαισχύνομαι: deinde per α priuatiuam particulã, ἀνεπαίσχυντος, Aduer. ἀνεπαισχύντως. additur autem litera ν, propterea quòd ἐπαίσχυντος incipitur à vocali.

Ἀνεπιφθόνως) φθόνος, inuidia, ἐπίφθονος, inuidus, & per α priuatiuam ἀνεπίφθονος, minimè inuidẽs.

Δεδίδακται) tertia perſona Præteriti paſsiui à διδάχω: nam ab hoc themate ſumit ſua Tempora διδάσκω, doceo.

Φαῦλαι τῶν γυναικῶν) improbæ mulierum, hoc eſt, improbæ mulieres. Quoduis Adiectiuum Genitiuo iungi poteſt tanquam Partitiuum, vt Grammatici vocant, pag. 122, ver. 19.

Εὐγνωμόνως) γνώμη, animus, voluntas, εὐγνώμων, gratus, τοῦ εὐγνώμονος, τῶν εὐγνωμόνων, Aduerbiũ εὐγνωμόνως, grato & candido animo.

Τόνος δὲ φωνῆς ὁ μέσος προτιμητέος, ὡς μήτε διαφεύγειν τὴν ἀκοὴν ὑπὸ σμικρότητος, μήτε φορτικὸν εἶναι τῷ μεγέθει τῆς διατάσεως.

CLEN. Intentio porrò vocis mediocris præferenda, vt neque effugiat aurem præ exilitate, neque odioſa ſit magnitudine contentionis.

BVD. *Vocis porrò intentio mediocritate temperanda eſt, vt nec exilior fallat aures, nec contentior odioſa radat offenſione.*

Προτιμητέος) τιμάω, τιμήσω, τετίμηκα, τετίμημαι, τετίμησαι, τετίμηται, Verbale τιμητέος. Compoſitum προτιμητέος à προτιμάω, eligo, probo, præfero.

Σμικρ

Σμικρότητ@) μικρὸς vel σμικρὸς: nã plurima ſunt apud Græcos διττολογούμενα, id eſt, quæ duobus modis efferuntur, vt ſcripſimus pag. 111, ver. 7, in verbo θέλω. à σμικρὸς fit ἡ σμικρότης, τῆς σμικρότητ@.

Φορτικὸν) ὁ φόρτος, onus φορτικὸς, oneroſus, moleſt⁹.

Εἶναι) eſſe, ab εἰμὶ, ſum, pag. 98, ver. 18.

Μεγέθει) craſis ex μεγέθεϊ, Datiuus à Nominatiuo τὸ μέγεθ@.

Διατάσεως) τείνω, τενῶ, τέτακα, τέταμαι, τέτασαι, Verbale ἡ τάσις, Compoſitum διάτασις, τῆς διατάσεως, à διατείνω.

Προεξετάσαντα δὲ ἐν ἑαυτῷ τὸ ῥηθησόμενον, οὕτω δημοσιεύειν τὸν λόγον, εὐπροσήγορον ἐν ταῖς ἐντεύξεσι, γλυκὺν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, οὐ διὰ τῆς εὐτραπελίας τὸ ἡδὺ θηρώμενον· ἀλλὰ διὰ τῆς εὐμενοῦς παρακλήσεως τὸ προσηνὲς ἔχοντα, πανταχοῦ τὸ τραχὺ, κἂν ἐπιτιμῆσαι δέοι, ἀπωθούμενον.

Prius expendentem autem in ſeipſo dicendum, ita publicare ſermonem, comiter appellantem in congreſſibus, ſuauem in conuerſationibus, non per ſcurrilitatem voluptatem venantem: ſed per beneuolam adhortationem, manſuetudinem habentem, vbique aſperitatem, etiam ſi obiurgare oporteat, reiicientem. CLEN.

Expendendum prius quid dicturus ſis, atq; ita demum edẽdum & promulgandũ. At verò in congreſſibus comiter appellare oportet, atq; in conſuetudine ſuauem ſe præbere: non etiam voluptatem facetoſis ſermonibus aucupari: adhortationum verò benignitate, clementiæ ac manſuetudinis opinio colligenda eſt. Nuſquam acerbum ſe præbere conuenit, etiam ſi obiurgatione opus ſit. BVD.

Προεξετάσαντα) ἐτάζω, Fut. ἐτάσω, Aoriſt prim. ἤτασα, Participium ἐτάσας, Compoſitum ἐξετάσας: deinde προεξετάσας à προεξετάζω.

Ῥηθησόμενον) Inuſitatum ῥάω, dico, ῥήσω, ἔρρηκα, ἔρρημαι,

ἔῤῥημαι, ἔῤῥησαι, ἔῤῥηται, ἐῤῥήθην, ῥηθήσομαι, ῥηθησόμενος, Participium primi Futuri paſsiui.

Οὕτω δημοσιεύειν) ſubaudi δεῖ, oportet, aut προσήκει, conuenit, quod antè præceſsit. Cæterùm οὕτω cum infinitiuo pulchrè ponitur poſt aliquod Participium, vt hoc loco.

Δημοσιεύειν) δῆμος, populus, δημόσιος, publicus δημοσιεύω, publicum reddo & euulgo. Cæterùm illa in εύω, partim Actiuè, partim Neutraliter vſurpantur: quædam vtroque modo, quædam in voce tantùm paſsiua.

Εὐπροσήγορον, γλυκὺν, &c.) Hi omnes Accuſatiui referendi ſunt ad Infinitiuum orationis præcedentis, Oportet quenq;, vbi priùs expenderit quid ſit dicendum, ita demum proferre ſermonem, ipſum, inquã, εὐπροσήγορον, hoc eſt, comiter appellantẽ, ſimúlq; γλυκὺν, id eſt, ſuauẽ: & ita in cæteris Accuſatiuis, quaſi ſubaudiatur Participiũ Verbi Subſtantiui, nempe ὄντα, id eſt, exiſtẽtem, vt ita loquamur, id quod vt melius percipiatur, mutemus orationis faciẽ, & pro infinitiuo collocemus Modũ finitum, pro Accuſatiuo Nominatiuũ, hoc pacto, Oportet vt vbi quid dicendum ſit, expenderit, ita demũ ſermonem proferat: ipſe, inquã, ſimul exiſtens comis in congreſſu, ſuauis in conſuetudine, &c. Eſt enim hîc oratio in longum producta, multitudine Accuſatiuorum, qui in diuerſis membris poſiti, tamen ad eandem pertinent periodum: id quod Interpres mutauit, conuerſis membris in clauſulas: ideóq; ſingulis fermè Verbum oportet, addidit, aut aliud conſimilis ſignificationis.

Εὐπρο

Ευπροσήγορον) ab ἀγορὰ fit προσηγορέω, ſaluto, appello, & προσήγορος: vnde εὐπροσήγορος, qui nō grauatim ſalutat.

Ἐντεύξεσι) ἡ ἔντευξις, colloquium, congreſſus, Verbale ab ἐντυγχάνω, pag. 84, ver. 27. Simplex τυγχάνω, quod tempora ſumit à τεύχω.

Γλυκιὺ) Accuſatiuus ab ὁ γλυκὺς, τοῦ γλυκέος.

Ὁμιλίαις) Nominatiuus eſt ἡ ὁμιλία à Nomine ὅμιλος.

Ἡδὺ) ὁ ἡδὺς, ſuauis, τὸ ἡδὺ, ſuaue, & ſuauitas Subſtantiuè.

Θηρώμενον) θὴρ, θηρὸς, fera, θήρα, venatio, θηράω, & θηράομαι, venor, aucupor, craſis θηρῶμαι, Participium θηρώμενος.

Εὐμενοῦς) μένος, animus, δυσμενὴς, inimicus, maleuolus: εὐμενὴς, beneuolus, amicus, Genitiuus εὐμενέος, craſis autem εὐμενοῦς primæ Declinationis Contractorum.

Παρακλήσεως) καλέω, Futurum καλέσω aut καλήσω, pag. 57, ver. 7. Præteritum Actiuū κέκληκα, per ſyncopen pro κεκάληκα, Paſsiuum, κέκλημαι, κέκλησαι, Verbale ἡ κλῆσις, pag. 84, ver. 27. Cōpoſitum ἡ παράκλησις, τῆς παρακλήσεως, à παρακαλέομαι.

Προσηνὲς) αἶνος, laus, inde Adiectiuū ἀπηνὴς, ſæuus, immitis, crudelis, quaſi ἀπὸ vel ἄπωθεν αἴνου, id eſt, procul à laude: nihil enim magis inuiſum populo quàm crudelitas. Ex αἶνος autem eliditur iota, & α migrat in η. contrarium eſt προσηνὴς, mitis, manſuetus, placidus. Nam in huiuſmodi compoſitionibus, ἀπὸ & πρὸς ſæpenumero contraria ſunt, vt ἀπόθετος, reiectus, πρόσθετος, aſcitus. Igitur à

προ

προσηνὴς Neutrum eſt τὸ προσηνὲς, captum Subſtantiuè pro manſuetudine.

Τὸ προσηνὲς ἔχοντα) Interpres τὸ προσηνὲς ἔχειν interpretatur manſuetudinis opinionem colligere. Nam ἔχειν nõ tantùm ſignificat habere, ſed etiam præbere & præſtare, quaſi dicat Baſilius, benigna adhortatione præbendam & præſtandam eſſe morum manſuetudinem & clementiam.

Τὸ τραχὺ) aſperum, id eſt, aſperitatem, à Maſculino ὁ τραχύς.

Κἂν) per craſin, pro καὶ ἄν. vide pag. 98, ver. 3.

Ἐπιτιμῆσαι) τιμὴ, inde τιμάω, Futurum τιμήσω, Aoriſtus primus ἐτίμησα, Infinitiuus τιμῆσαι, inde ἐπιτιμῆσαι ab ἐπιτιμάω, increpo.

Δέοι) δεῖ, oportet, per craſin à δέει Optatiuus autem δέοι citra craſin effertur, nec dices δοῖ pro δέοι.

Ἀπωθούμενον) ὠθέω, Compoſitum ἀπωθέω, & Deponentaliter ἀπωθέομαι, craſis ἀπωθοῦμαι, repello, reiicio.

Προκαταλαβὼν γὰρ ἑαυτὸν διὰ ταπεινοφροσύνης, οὕτως εὐπαράδεκτος ἔσῃ τῷ δεομένῳ τῆς θεραπείας.

CLEN. Præoccupans enim teipſum per humilitatem, ita facilè acceptus eris indigenti curatione.

BVD. *Ita enim maximè caſtigando acceptus eris, ſi infra faſtigium tuum deſcendens id feceris.*

Προκαταλαβὼν) λαμβάνω Tempora ſumit à λήβω. ſecundus Aoriſtus ἔλαβον, Participium λαβών, Compoſitum καταλαβὼν à καταλαμβάνω, id eſt, occupo, complector, inuado, & etiam idem quod reũ perago: quaſi dicat Baſilius, Si priùs ipſe te per modeſtiam tãquam reum iudicaueris, nec te immunem

à culpa

à culpa duxeris: ſed velut communem miſeriam apud alterum miſeratus fueris, faciliùs admittetur adhortatio tua, quippe qui non videaris alterũ arrogãter increpare, ſed communem caſum dolere.

A καταλαμβάνω fit προκαταλαμβάνω, præoccupo, Aoriſtus ſecundus προκαταλαβών. Cæterùm haud ſcio, num Budæus legerit προκαταλαβὼν, an potius προκαταβαλὼν, id eſt, priùs deiiciẽs: ſiquidem vertit, infra faſtigium tuum deſcendens, tanquam à Verbo καταβάλλω, deiicio, demitto: vnde & καταβεβλημένος, abiectus, de quo poſteà.

Ἑαυτὸν) teipſum: nam etiam eſt ſecundæ perſonæ, pag. 81, ver. 25.

Ταπεινοφροσύνης) ταπεινὸς, humilis, ταπεινόφρων, modeſtus, humilia de ſe ſentiens, τοῦ ταπεινόφρονος: inde ἡ ταπεινοφροσύνη, modeſtia animi, per ſyncopen, pro ταπεινοφρονοσύνη, ſup. pagin. 85, verſu 6, in σωφροσύνη.

Εὐπαράδεκτος) δέχομαι, δέξομαι, δέδεγμαι, δέδεξαι, δέδεκται. Verbale δεκτός. Compoſitum παράδεκτος à παραδέχομαι: inde ὁ εὐπαράδεκτος, qui facilè ſuſcipitur & admittitur.

Πολλάκις δὲ χρήσιμος ἡμῖν καὶ ὁ τοῦ προφήτου τρόπος, τῆς ἐπιπλήξεως, ὃς τῷ Δαβὶδ ἁμαρτόντι, οὐ παρ᾽ ἑαυτοῦ ἐπήγαγε τὸν ὅρον τῆς καταδίκης, ἀλλ᾽ ὑποβολῇ προσώπου χρησάμενος, αὐτὸν ἐκεῖνον ἐκάθισε τοῦ ἰδίου κριτὴν ἁμαρτήματος, ὥστε αὐτὸν παρ᾽ ἑαυτοῦ προεξενεγκόντα τὴν κρίσιν, μηδὲν ἔτι μέμφεσθαι τὸν ἐξελέγξαντα.

Plerunque verò vtilis nobis & Prophetæ modus increpationis, qui Dauid peccanti non à ſemetipſo impegit modum damnationis: ſed ſuppoſitione perſonę vſus, CLEN.

ipſum

ipſum illum conſtituit proprij iudicem peccati, adeò vt ipſe aduerſus ſemetipſum pronuntians iudicium, nihil iam ſuccenſeret increpanti.

BVD. *Plerunq; verò conducibilis nobis erit ea increpandi ratio, quam Propheta ſecutus eſt, qui peccati reo Dauidi, non à ſemetipſo impegit damnationis modum: ſed accerſita perſona vtens, iudicem illum ipſum in proprio crimine æſtimando conſtituit: adeò præiudicio in ſeſe facto, nihil ille deinde habuit, quod ſuccẽſeret increpãti.*

Πολλάκις) πολλὸς, multus, πολλάκις, ſæpius: δέκα, decem, δεκάκις, decies: ἑπτὰ, ſeptẽ, ἑπτάκις, ſepties: πέντε, quinque, πεντάκις: ἓξ, ſex, ἑξάκις: & ita in cæteris.

Προφήτου) φημὶ, dico, πρόφημι, prædico, cõiugationem eius vide pag. 102, verſu 14. Tempora ſumuntur à φάω, φήσω, πέφηκα, πέφημαι, πέφησαι, πέφηται: inde Compoſitum προπέφηται, Verbale ὁ προφήτης, propheta, pag. 84, verſu 30. τοῦ προφήτου, primæ Declinationis.

Ἐπιπλήξεως) πλήττω, πλήξω, πέπληχα, πέπληγμαι, πέπληξαι: vnde ἡ πλῆξις, pag. 84, verſu 27. Compoſitum ἐπίπληξις, τῆς ἐπιπλήξεως, à Verbo ἐπιπλήττω, increpo.

Δαβὶδ) Hiſtoria eſt ſecundi Regum cap. 12.

Ἁμαρτόντι) ἁμαρτάνω, pecco, Tempora ſumit ab ἁμαρτέω, pag. 104, ver. 21. Futurum ἁμαρτήσω. Aoriſtus primus, ἡμάρτησα, Aoriſtus ſecundus ἥμαρτον: de cuius formatione pag. 94, ver. 11. Participium, ὁ ἁμαρτὼν, τοῦ ἁμαρτόντος, τῷ ἁμαρτόντι.

Ἐπήγαγε] ἄγω, ſecundus Aoriſtus ἦγον, Atticè ἤγαγον, pag. 163. verſu 24. Compoſitum ἐπάγω, ſecundus Aoriſtus ἐπῆγον, & Atticè ἐπήγαγον, ἐπήγαγες, ἐπήγαγε.

Κατα

Καταδίκης) ἡ δίκη, inde καταδίκη, ſupplicium, condemnatio.

Ὑποβολῆ) ὑποβάλλομαι, propono, & tanquam fingo. inde Verbale ἡ ὑποβολὴ, ſuppoſitio, & tanquam fictio.

Χρησάμενος) χράομαι, Futurũ χρήσομαι, Aoriſtus primus medius ἐχρησάμην, Participiũ χρησάμενος.

Ἐκάθισε) ab ἕω ſedeo, fit ἵζω, Pleonaſmo literæ ζ. Solet autem propter Pleonaſmum conuerti ε in ι, τέκω τίκτω, ῥέπω, ῥίπτω, μέμνω, μίμνω: ſic ab ἕω fit ἵζω: inde compoſitum ex præpoſitione κατὰ quod magis receptum eſt, καθίζω, Futurum καθίσω, Aoriſtus pri. ἐκάθισα, ἐκάθισας, ἐκάθισε: fitq́; augmentum ante Præpoſitionem, quòd compoſitum nihil addat ad ſignificationem, pag. 91. ver. 25. Eſt autem καθίζω, interdum Neutrum, id eſt, ſedeo, interdum Actiuum, id eſt, colloco, conſtituo, & ſedere facio. hoc loco capitur Actiuè.

Κριτὴν) κρίνω, iudico, Futurum κρινῶ, Præteritum Actiuum κέκρικα, Paſsiuum κέκριμαι, κέκρισαι, κέκριται, Verbale ὁ κριτὴς, iudex, pag. 84, ver. 30.

Ἁμαρτήματος) ἁμαρτάνω, Futurum ἁμαρτήσω, ab ἁμαρτέω, Prçteritum Actiuum ἡμάρτηκα, Paſsiuum ἡμάρτημαι, Verbale nomen τὸ ἁμάρτημα, τοῦ ἁμαρτήματος, pag. 84. ver. 25.

Ὥστε) ponitur cum Infinitiuo, nempe μέμφεσθαι, ſup. pag. 74. ver. 16.

Προεξενεγκόντα) φέρω, ſecundus Aoriſtus ἤνεγκον ab ἐνέγκω, Participium ὁ ἐνεγκὼν, τοῦ ἐνεγκόντος, τὸν ἐνεγκόντα, Compoſitum ἐξενεγκὼν ab ἐκφέρω: deinde προεξενεγκὼν à προεκφέρω, id eſt, priùs effero & pronuntio.

Κρίσιν) ἡ κρίσις, τῆς κρίσεως, Verbale à κρίνω.

Ἐξελέγξαντα) ἐλέγχω, Futurum ἐλέγξω, Aoriſtus primus ἤλεγξα, Participium ἐλέγξας, Compoſitum ἐξελέγξας ab ἐξελέγχω.

Ἕπεται δὲ τῷ ταπεινῷ καὶ καταβεβλημένῳ φρονήματι, ὄμμα ςυγνὸν καὶ εἰς γῆν συννενευκὸς, σχῆμα ἠμελημένον, κόμη αὐχμηρὰ, ἐσθὴς ῥυπῶσα, ὥστε ἃ ποιοῦσιν οἱ πενθοῦντες κατ' ἐπιτήδευσιν, ταῦτα ἐκ τοῦ αὐτομάτου ἡμῖν ἐπιφαίνεσθαι.

CLEN. Comitatur autem humiles atq; abiectos animos oculus triſtis, & in terram innuens, habitus neglectus, coma ſqualida, veſtis ſordida: ita vt quæ faciunt lugentes ſecundum ſtudium, ea ex ſpontaneo in nobis appareant.

BVD. *Et conſentaneus quidem fuerit ſummiſſis atq; abiectis animis, triſtis oculus atq; deorſum vergens, habitus neglectus, ſqualida coma, veſtis ſordida: adeò quæ lugentes conſultò meditatóq; faciunt, ea ſuapte animi ſponte in nobis, & veluti habitu temerario extitiſſe videri debent.*

Ἕπεται) ἕπομαι, ſequor, comes ſum, Datiuo iũgitur.

Καταβεβλημένῳ) βάλλω, Futurum βαλῶ, Præteritum Actiuum βέβληκα, pag. 106, ver. 25. Paſsiuum βέβλημαι, Participium βεβλημένος, Compoſitum καταβεβλημένος, abiectus, à καταβάλλω, deiicio, demitto.

Ὄμμα) ὄπτομαι, Præteritum paſsiuum ὦμμαι. Verbale τὸ ὄμμα.

Στυγνὸν) Multa nomina fiunt ad Aoriſto ſecundo, eiúſq; ſeruant penultimam & characteriſticon, πείθω, ἔπιθον, πιθανός. ſic à ςύζω, Futurum ςύξω, Aoriſtus ſecundus ἔςυγον, Nomen ςυγανὸς: ſed per Syncopen ςυγνὸς, triſtis.

Συννενευκὸς) νεύω, νεύσω, νένευκα, Participium ὁ νενευκὼς,

νευκὼς, Neutrum τὸ νενευκὸς, Compoſitum συννενευκὸς, à συννεύω.

Σχῆμα) ἔχω quædam tempora ſumit à σχέω, σχήσω, ἔσχηκα, ἔσχημαι, Verbale τὸ σχῆμα.

Ἠμελημένον) ἀμελέω, Futurum ἀμελήσω, Præteritum Actiuum ἠμέληκα, Paſsiuum ἠμέλημαι, Participium ἠμελημένος.

Αὐχμηρὰ) αὐχμὴ, ſqualor, inde Adiectiuum αὐχμηρός.

Ἐσθὴς) ἕω, induo, Futurum ἕσω, Præteritum Actiuum εἶκα, Paſsiuum εἷσμαι, εἷσαι, εἷσται: vnde ἑςὸς Verbale. Vt autem ab ἀργὸς fit ἀργὴς ἀργῆτος, & à γυμνὸς, γυμνὴς, γυμνῆτος, ſic ab ἑςὸς fieret ἑςὴς ἑςῆτος: ſed tenuis τ migrat in aſpiratam θ, quod penſatur prima ſyllaba, vbi vertitur ἑ aſpiratum in ἐ tenue, dicimúſq; ἡ ἐσθὴς, τῆς ἐσθῆτος, veſtis.

Ῥυπῶσα) Participium Fœmininum à ῥυπάω, vt βοάω, βοῶσα.

Κατ' ἐπιτήδευσιν) ſecundum ſtudium, id eſt, ſtudiò, conſultò.

Ἀπιτήδευσιν) ἡ ἐπιτήδευσις, Verbale ab ἐπιτηδεύω, pag. 84. ver. 27.

Αὐτομάτου) obſoletum eſt Verbum μάω, id eſt, promptus ſum: vnde μεμαὼς, pag. 74. ver. 11. finge Verbum in μι, μίμημι Futurum μήσω, Præteritum Actiuum μέμηκα, Paſsiuũ μέμαμαι, μέμασαι, μέμαται, Verbale ματὸς, pag. 84. ver. 30. quaſi dicas, prõptus, inde αὐτόματος, vltroneus, ſpontaneus, ſuapte natura promptus, nec aliunde adhibita cura aſcitus. ἐκ τοῦ αὐτομάτου fiunt quæ ſua ſponte eueniunt, quaſi per ſe, nulla extrinſecus aduocata cauſa.

χιτὼν διὰ ζώνης προσεσταλμένος τῷ σώματι· τὸ μέντοι ζῶσμα μήτε ἄνω τῶν λαγόνων, γυναικῶδες γάρ· μήτε χαῦνον, ὥστε διαῤῥεῖν τὸν χιτῶνα, βλακικὸν γάρ.

CLEN. Tunica per ſingulum aſtricta corpori: veruntamen cinctus neque ſupra ilia, muliebre enim: neque laxus vt diffluat tunica, deſidioſum enim.

BVD. *Tunica cinctu appreſſa ſit corpori & aſtricta. Cinctus neque muliebrem in modum ilia exuperet, neque prælaxus fluxam tunicam efficiat.*

Προσεσταλμένος) στέλλω, στελῶ, ἔσταλκα, ἔσταλμαι, Participium ἐσταλμένος, Compoſitũ προσεσταλμένος à προστέλλω, ſuccingo, aſtringo, ſcribitúrque per vnicum σ.

Ζῶσμα) ζωννύω, cingo, Futurum ζώσω, Præteritum Actiuum ἔζωκα, Paſsiuum ἔζωσμαι, Verbale τὸ ζῶσμα.

Λαγόνων,) ὁ λαγὼν, τοῦ λαγόνος, id eſt, ilia.

Γυναικῶδες) ἡ γυνή, τῆς γυναικός: inde ὁ καὶ ἡ γυναικώδης, hic & hæc muliebris, τὸ γυναικῶδες.

Διαῤῥεῖν) ῥέω, Infinitiuus ῥέειν, Craſis ῥεῖν, Compoſitum διαῤῥεῖν à διαῤῥέω, per geminum ῤῥ, pagina 114, verſu 3.

Βλακικὸν) ὁ βλάξ, τοῦ βλακὸς, mollis: vnde ὁ βλακικὸς, mollis & piger, & qui torpore deſidet, pro quo poſuimus nomen Deſidioſum, vt numero Græcorum reſponderemus.

Καὶ τὸ βάδισμα μήτε νωθρὸν, ὡς ἔκλυσιν τῆς ψυχῆς κατηγορεῖν, μὴ δ' αὖ σφοδρὸν καὶ σεσοβημένον, ὡς ἐμπλήκτους αὐτῆς τὰς ὁρμὰς ὑποφαίνειν.

CLEN. Et inceſſus neque ſegnis, vt diſſolutionem animi declaret, neque rurſus vehemens & incitatus, vt conſternatos ipſius impetus ſignificet.

Inceſſus

Digitized by Google

Inceſſus eſto nec ſegnis, ne animum diſſolutum declaret, nec rurſus vehemens inſolentérque incitatus, ne conſternatos impetus animi ſignificet. BVD.

Βάδισμα) βαδίζω, Futurum βαδίσω, Præteritum Actiuum βεβάδικα, Paſsiuum βεβάδισμαι, Verbale τὸ βάδισμα, pag. 84, ver. 25.

Ἔκλυσιν) λύω, Futurum λύσω, Præteritum Actiuũ λέλυκα, Paſsiuum λέλυμαι, λέλυσαι, Verbale ἡ λύσις, pag 84, ver. 27, Compoſitum ἔκλυσις, ab ἐκλύω.

Κατηγορεῖν) ab ἀγορὰ fit Verbum κατηγορέω, mutatione α in η. Infinitiuus κατηγορέειν, Craſis κατηγορεῖν. Quòd verbum non ſolùm ſignificat accuſare, ſed etiam demonſtrare, declarare, vt arguo apud Latinos, Degeneres animos timor arguit, id eſt, demonſtrat, oſtendit.

Σεσοβημένον) σοβέω, σοβήσω, σεσόβηκα, σεσόβημαι, Participium σεσοβημένος, turbulentus, & concitatus, à Verbo σοβέομαι, turbulenter ingredior, & obuium quenque ſubmoueo, & protrudo.

Ἐμπλήκτους) πλήττω, πλήξω, πέπληχα, πέπληγμαι, πέπληξαι, πέπληκται, Verbale ὁ πληκτὸς, & cum ἐν Præpoſitione ἔμπληκτος.

Cæterùm in hac Epiſtolæ parte geminũ eſt ὡς, id eſt, vt: & tamen Budęus vtroque loco poſuit ne: proptereà quòd in huiuſmodi orationibus idem efficere ſolet negatio quod & affirmatio.

Σκοπὸς ἐσθῆτος εἷς, κάλυμμα εἶναι σαρκὸς, πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος αὔταρκες.

Scopus veſtis vnus, operimentum eſſe carnis, contra hyemen & æſtatem ſufficiens. CLEN.

Vnum modò ſit veſtitus propoſitum, operimentum vt exiſtat, ab æſtus frigoriſq; iniuria corpus aſſerere, aptum & idoneum. BVD.

Κάλυμμα) καλύπ]ω, καλύψω, κεκάλυφα, κεκάλυμμαι, Verbale τὸ κάλυμμα.

Σαρκὸς) ἡ σὰρξ, τῆς σαρκὸς, caro, carnis.

Αὔταρκες) ἀρκέω, ſufficio, αὐτὸς, ipſe: hinc ὁ καὶ ἡ αὐτάρκης, qui ipſe ſibi ſufficit, ſufficiēs, externis adminiculis non indigens, ſed ſua ipſius ſorte contentus. Neutrum τὸ αὔταρκες, accentu in antepenultima, vt dictum de Vocatiuo ὦ Δημόσθενες, à Nominatiuo ὁ Δημοσθένης, pag. 120, ver. 10.

Μήτε δὲ ἐν χρώματι τὸ ἀνθηρὸν διωκέσθω, μήτε ἐν τῇ κατασκευῇ τὸ λεπ]ὸν καὶ μαλακόν. τὸ γὰρ τὰς ἐν ἐσθῆτι διχροίας περισκοπεῖν, ἴσον ἐστὶ γυναικείῳ καλλωπισμῷ, ὃν ἐκεῖναι ἐπιτηδεύουσιν, ἀλλοτρίῳ ἄνθει παρειὰς καὶ τρίχας ἑαυτῶν κα]αβάπ]ουσαι.

CLEN. Neque verò in colore amœnitas exquiratur, neque in ſtructura tenue & molle. Nam in veſte nitidos colores circunſpicere, æquale eſt muliebri ornamento, quod illæ affectant, extraneo flore malas & crines ſuos ipſarum intingentes.

BVD. *Colorum amœnitates ne exquirantur, nec opificiorum deliciæ prætenues ac molliculæ. Etenim in veſte pigmentorum lautitias conſectari, perinde eſt atque ſi muliebrem comptum nobis accommodemus, quem magno illæ ſtudio ſibi aptare ſolent, accerſitis lenocinijs crines maláſque inficientes.*

Χρώματι) χρόω, vel χρώω obſoletum Verbum. Futurum χρώσω, Præteritum Actiuum κέχρωκα, Paſsiuū κέχρωμαι, Verbale τὸ χρῶμα, color, τοῦ χρώμα]ος, τῷ χρώματι. Vt autem thema reperiamus tametſi obſoletum, præſtat ſurſum aſcendere hoc pacto: χρώματι Datiuus eſt, Genitiuus autem χρώμα]ος, Nominatiuus τὸ χρῶμα. Neutra verò in μα ſunt Nomina Verbalia, quæ deducuntur à prima perſona

ſona Præteriti paſsiui ablato incremento, & conuerſo μαι in μα: fit igitur χρῶμα à κέχρωμαι, quod formatur ab Actiuo Præteriti κέχρωκα: erit ergo Futurũ χρώσω. Præſens nec tertiæ poteſt eſſe Coniugationis, nec quartæ: illic enim Præteritum paſſiuum aſſumit σ ante μαι, pag. 32, ver. 28, vt à πέθω, πέσω, πέπεισμαι, à φράζω, φράσω, πέφρασμαι. qua lege diceretur τὸ χρῶσμα, à Præterito κέχρωσμαι. Erit igitur Præſens ſextæ Coniugationis χρώω: nam in hac Coniugatione non omnia ſumunt σ ante μαι: aut erit Præſens χρόω, & per Craſin χρῶ, in tertia Circunflexorum. In Coniugationibus autem Circunflexorum, quando penultima Præteriti Actiui eſt longa, non aſſumitur σ, vt ſcripſimus in Inſtitutionibus, pag. 58, ver. 10. dicitúrque χρῶμα per ω, non χρόμα per ο. Præteritum igitur Paſsiuũ vnde hoc Verbale proficiſcitur, eſt κέχρωμαι per ω. quòd ſi ſcriberetur per ο paruum, diceretur κέχροσμαι, & inde Verbale τὸ χρόσμα, interiecta litera σ.

Ἀνθηρὸν) ἄνθος, flos, ἀνθηρὸς, floridus, iucundus, amœnus. τὸ ἀνθηρὸν, amœnum, Subſtantiuè amœnitas.

Διωκέσθω) διώκω, perſequor, ſector, ſtudiosè affecto, Paſsiuum διώκομαι, Imperatiuus δίωκε, διωκέσθω.

Καταςκευῇ) Datiuus à καταςκευή, Simplex ἡ σκευή.

Λεπτὸν) λέπω, decortico, Futurum λέψω, Præteritum λέλεφα, Paſsiuum λέλεμμαι, λέλεψαι, λέλεπται, Verbale λεπτὸς, pag. 84, ver. 30, tenuis, minutus, quaſi decorticatus.

Λεπτὸν καὶ μαλακὸν) vtrunque Adiectiuum & in

Genere Neutro capitur hîc Subſtantiuè.

Ἶσον) ἶσος, æqualis. Interdum iota eſt breue, tum ſcribitur ἴσος accentu acuto: interdum producitur, & ſcribimus ἶσος circunflexè: quia longa ante breuem finalem circunflectitur, vt ἑςῶτος, pagina 116, ver. 3.

Γυναικείῳ) ἡ γύναιξ, τῆς γυναικὸς: inde fit Adiectiuum in ειος, ὁ γυναικεῖος, muliebris.

Καλλωπισμῷ) κάλλος, pulchritudo, ὤψ, ὠπὸς, facies, hinc Verbũ καλλωπίζω, excolo, accuratè orno. Futurum καλλωπίσω, Præteritum Actiuum κεκαλλώπικα, Paſsiuum κεκαλλώπισμαι, Verbale ὁ καλλωπισμὸς, ſecundæ Declinationis, pag. 84, ver. 25.

Ἀλλοτρίῳ) ἄλλος, alius, ἀλλότριος, alienus, aſcititius,

Ἄνθει) τὸ ἄνθος, τοῦ ἄνθεος, τῷ ἄνθεϊ, Craſis ἄνθει.

Τρίχας) ἡ θρὶξ, τῆς τριχὸς per τ, pag. 11, ver. 26. Accuſatiuus pluralis τὰς τρίχας, accentu in priore ſyllaba. pag. 116, ver. 31.

Ἀλλὰ μὴν καὶ παχύτητος οὕτως ἔχειν ὁ χιτὼν ὀφείλει, ὡς μὴ δεῖσθαι κοινωνοῦ πρὸς τὸ θάλπειν τὸν ἐνδυόμενον.

CLEN. Atqui & craſsitudine ſic habere tunica debet, vt ne indigeat ſocio ad fouendum indutum.

BVD. *Tunica ſit eouſque craſſa, vt alio opus non ſit integumento ad calefaciendum corpus ea contectum.*

Ἀλλὰ μὴν) at verò, enimuerò, atqui.

Παχύτητος) ὁ παχὺς, craſſus: inde Subſtantiuum ἡ παχύτης, τῆς παχύτητος, craſsitudo.

Παχύτητος οὕτως ἔχειν) eleganter Genitiuus additur, quoties ἔχω ponitur cum Aduerbiis. Lucianus, ὡς ἕκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχεν. In cuiuſmodi orationibus ſubaudias ἕνεκα vel χάριν, quæ crebrò in Geni

in Genitiuis intelliguntur, γένους οὕτως εἶχε, tali erat genere, id eſt, ſic ſe habebat, quod ad genus attinet. παχύτητος οὕτως ἔχειν ὀφείλει, quantum ad craſsitudinem pertinet, ſic ſe habere debet.

Δεῖσθαι) craſis ex Infinitiuo δέεσθαι, à δέομαι, indigeo.

Πρὸς τὸ θάλπειν) ad fouendum, vel calefaciẽdum. Eſt infinitiuus pro Gerundio, ſup. pag. 18, ver. 6, in πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι.

Ἐνδυόμενον) δύω, ἐνδύω, ἐνδύομαι, induor, Participium præſentis tẽporis ὁ ἐνδυόμενος, qui induitur.

Ὑπόδημα δὲ τὸ εὐτελὲς μὲν κατὰ τὴν ἀξίαν, ἀνενδεῶς δὲ τὴν χρείαν ἀποπληροῦν.

Calciarium verò vile quidem ſecundum dignitatem, citra indigentiam autem neceſsitatem implens. CLEN.

Calciarium eſt o pretio quidem illud vili, ſed quod vicem ſuam implere poſsit. BVD.

Ὑπόδημα) δέω, δήσω, δέδηκα, δέδημαι: ſic ab ὑποδέω, ὑποδέδημαι: vnde Verbale τὸ ὑπόδημα. Subaudiendum autem hoc loco verbum Subſtantiuum ſit vel eſto, vt etiam anteà.

Εὐτελὲς) τέλος interdum impenſa & ſumptus, πολυτελὴς, ſumptuoſus: ſic εὐτελὴς, vilis, & facilè parabilis impenſæ.

Ἀνενδεῶς) ἐνδεῶς, indigenter, vt ſic loquamur, & per α priuatiuum ἀνενδεῶς, citra indigentiam.

Ἀποπληροῦν) πλήρης, plenus, πληρόω, impleo, Partic. ὁ πληρόων, τὸ πληρόον, Craſis πληροῦν, Compoſitum ἀποπληροῦν, à verbo ἀποπληρόω.

Καὶ ἁπαξαπλῶς, ὡς ἐν τῷ ἐνδύμασι ἡγεῖσθαι προσήκει τὸ χρειῶδες, οὕτω καὶ ἐν τροφῇ ἄρτος ἐκπληρώσει τὴν χρείαν, καὶ ὕδωρ θεραπεύσει τὴν δίψαν τῷ ὑγιαίνοντι, καὶ

ὅσα ἐκ σπερμάτων παροψήματα, πρὸς τὰς ἀναγκαίας χρείας τὴν ἰσχὺν τῷ σώματι δύναται διασώσασθαι.

CLEN. Et ſemel in vniuerſum, vt in indumento præire conuenit vtile: ſic & in cibo panis explebit indigentiam, & aqua ſedabit ſitim ſano, & quæ ex leguminibus opſonia, ad neceſſarios vſus robur corpori poſſunt conſeruare.

BVD. *Et vt ſemel omnia vno verbo complectar, vt in veſte comparanda, rationem in primis conſtare oportet vtilitatis: ita in cibo panis vſus expleuerit id quod opus eſt ad alimentum: aqua potus ſedauerit ſitim homini integræ valetudinis: quibus accedent ea pulmenta quæ ex leguminibus ad vſus tantùm neceſſarios facta, tuenda ſunt integræ corporis firmitati.*

Ἅπαξ ἁπλῶς) ἅπαξ, ſemel, ἁπλῶς, ſimpliciter, denique, & ſummatim: quæ duo aduerbia ſimul iunguntur, vt etiã dicitur ἅπαξάπας, id eſt, vniuerſus.

Ἐνδύματι) δύω, ἐνδύω, ἐνδύσω, ἐνδέδυκα, ἐνδέδυμαι, Verbale τὸ ἔνδυμα, τοῦ ἐνδύματος, τῷ ἐνδύματι.

Ἡγεῖσθαι) ἡγέομαι, Infinitiuus ἡγέεσθαι, Craſis ἡγεῖσθαι, id eſt, præire, & tanquam primas partes obtinere.

Χρειῶδες) χρεία, vſus, ὁ καὶ ἡ χρειώδης, vtilis, χρειῶδες, vtile. Subſtantiuè capitur pro vtilitate.

Τροφῆς) τρέφω. nutrio, ἡ τροφή, alimentum, cibus, ſuprà.

Ἐκπληρώσει) πληρόω, Futurum πληρώσω, Compoſitum ἐκπληρώσω. forſitan ſcribendum hîc ἐκπληρώσῃ, & pòſt θεραπεύσῃ, in Subiunctiuo: nam Budæus vertit expleuerit & ſedauerit. quanquam & Latini indicatiuum quandoq; ſic vſurpare ſolent, Valebis pro valeas.

Σπερμάτων) σπείρω, Futurum σπερῶ, Præterit. Actiu. ἔσπαρκα, Paſsiuum ἔσπαρμαι, Verbale τὸ

σπέρμα

σπέρμα, τοῦ σπέρματος, per ε, vt etiam τὸ τέλμα à τέλω, τὸ τέρμα à τείρω.

Παρωψήματα) ὀψάω, ὀψήσω, ὤψηκα, ὤψημαι, Comp. παρώψημαι, Verbale τὸ παρόψημα, τοῦ παροψήματος, pag. 84, ver. 25.

Ἀναγκαίας) ἡ ἀνάγκη, neceſsitas, ὁ ἀναγκαῖος, neceſſarius, vt ab ἀκμὴ, ἀκμαῖος, à βία, βιαῖος, ſup. pagina 101, verſu 12.

Ἰσχὺν) ἡ ἰσχὺς, τῆς ἰσχύος, τὴν ἰσχὺν, pag, 14, ver. 20.

Σώματι) τὸ σῶμα, τοῦ σώματος, τῷ σώματι. Plato dictum putat σῶμα, quaſi σῆμα, id eſt, ſepulcrum, quòd corpus ſit tâquam ſepulcrum animæ. Quanuis autem non ſtatim occurrant vocum themata, non tamen protinus à rimando ſuperſedebimus: præſertim vbi aliqua deducendi ſpes affulſerit: verbi gratia, Neutra quæ in μα deſinunt, à Præterito paſsiuo deducũtur, & Verbalia ſunt. fingamus igitur thema, à cuius ſignificatione Nomen ipſum non multùm abludat: σώω idem eſt quod ὑγιαίνω, ſanus ſum, & valeo: vnde legitimè formari poſsit τὸ σῶμα, vt priùs χρῶμα à χρώω. non tamen vſitatum eſt σώω, ſed σώζω, quemadmodum nec χρώω, ſed χρώζω, quæ dicta ſunt per Pleonaſmum literæ ζ, cuiuſmodi plurima ſunt ſextæ Coniugationis aut interuentu ζ, Quartæ, ἕω, ἕζω, δικάω, δικάζω. &c. ſic à χρώω, & σώω, fiunt χρώζω & σώζω, quæ magis vſitata ſunt. nam crebrò obſoleta ſunt primitiua & recepta ex illis deducta, τίκτω verſatur in vſu, non τέκω primarium.

Δύναται) tertia perſona Verbi δύναμαι, ſecundæ Coniugationis in μι: eſt autem Deponẽs verbum.

Διασώ

Διασώσασθαι) σώζω, Futurum σώσω, Aoriſt. primus ἔσωσα, Medius ἐσωσάμην, Infinitiuus σώσασθαι, Compoſitum autem διασώσασθαι, à verbo διασώζομαι.

Ἐσθίειν δὲ μὴ λυσσώδη γαστριμαργίαν ἐμφαίνοντα, ἀλλὰ πανταχοῦ τὸ εὐσταθὲς καὶ πρᾶον καὶ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκρατὲς διασώζοντα· μηδὲ τότε τὸν νοῦν ἀργὸν ἐν τῇ περὶ θεοῦ ἐννοίᾳ ἔχοντα, ἀλλ' αὐτὴν τῶν βρωμάτων τὴν φύσιν, καὶ τὴν τοῦ ὑποδεχομένου σώματος κατασκευήν, ἀφορμὴν ποιεῖσθαι δοξολογίας. πῶς ποικίλα εἴδη τροφῶν τῇ ἰδιότητι τῶν σωμάτων ἁρμόζοντα, παρὰ τοῦ πάντα οἰκονομοῦντος ἐπινενόηται.

CLEN. Edere autem non rabidam guloſitatem oſtendentem, ſed vbique conſtans & manſuetum & circa voluptates continens ſeruantem: neque tunc mentem otioſam in de Deo cogitatione habentem, ſed ipſam alimentorum naturam, & ſuſcipientis, corporis ſtructuram, occaſionem facere glorificationis. quomodo varia genera ciborum proprietati corporum congruentia ab omnia moderante excogitata ſunt.

BVD. *Inter epulandum hoc cauere conuenit, ne belluantium ſpeciem præbeamus, ſed & conſtantiam & manſuetudinem vbiq; retineamus, atq; in percipiendis voluptatibus æquabilem continentiam: ne tum quidem porrò ita animis eſſe feriatis nos oportet, vt commentatione rerum diuinarum vacemus. Quippe qui alimentorum naturam, corporiſq; aliti opificium argumentum habeamus, diuinas laudes exordiendi, vtiq; quum in mentem nobis venit, quomodo varia cibi genera corporum qualitati accommodata, ab eo ſint inuenta, qui omnia moderatur & regit.*

Λυσσώδη) λύσσα, rabies, ὁ καὶ ἡ λυσσώδης, rabidus, τοῦ καὶ τῆς λυσσώδεος, τὸν καὶ τὴν λυσσώδεα, Craſis λυσσώδη.

Γαστριμαργίαν) γαστήρ, venter, μάργος, edax, γαστριμαργία, guloſitas.

Ἐμφαί

Ἐμφαίνοντα) φαίνω, ἐμφαίνω, Participium ἐμφαίνων.

Εὐϛαθὲς) ἵϛημι, tertia perſona Præteriti paſsi. eſt ἕϛαται, Verbale ϛατὸς, à quo ὁ καὶ ἡ δυϛαθὴς, τὸ δυϛαθὲς. migrat autem τ in θ, vt etiam fit in ἐσθὴς, ſuprà pag. 115, ver. 10.

Βρωμάτων) βρώσκω, tempora ſumit à βρόω, βρώσω, βέβρωκα, βέβρωμαι, Verbale τὸ βρῶμα, τοῦ βρώματος.

Φύσιν) ἡ φύσις, τῆς φύσεως, Verbale à φύω.

Δοξολογίας) δόξα, gloria, λόγος, ſermo. inde δοξολογία, laus, & verbum δοξολογέω glorifico.

Εἴδη) τὸ εἶδος, τοῦ εἴδεος, τὰ εἴδεα, Craſis εἴδη.

Τροφῶν) τροφὴ, Genitiuus pluralis τῶν τροφῶν.

Ἰδιότητι) ἡ ἰδιότης, τῆς ἰδιότητος, τῇ ἰδιότητι, ab ἴδιος.

Οἰκονομοῦντος) οἶκος, domus, familia, νόμος, lex: hinc οἰκόνομος, qui rebus domeſticis tanquam lex eſt, toti gubernãdæ familiæ præfectus: & Verbum οἰκονομέω, guberno, diſpenſo, Participium, ὁ οἰκονομέων, τοῦ οἰκονομέοντος, Craſis οἰκονομοῦντος, vt ποιέοντος, ποιοῦντος, à ποιέων.

Ἐπινενόηται) νοέω, νοήσω, νενόηκα, νενόημαι, νενόησαι, νενόηται, Compoſitum ἐπινενόηται, ab ἐπινοέω.

Εὐχαὶ πρὸ τροφῆς ἀξίως γινέσθωσαν τῶν τοῦ θεοῦ παροχῶν, ὧντε νῦν δίδωσι, καὶ ὧν πρὸς τὸ μέλλον ἐταμιεύσατο. εὐχαὶ μετὰ τροφὴν, εὐχαριστίαν τῶν διδομένων ἔχουσαι, καὶ αἴτησιν τῶν ἐπηγγελμένων.

Orationes ante cibum dignæ fiant Dei donis, quæq; nunc dat, & quæ in poſterum repoſuit. Orationes poſt cibum, gratiarum actionem datorum habentes, & flagitationem promiſſorum. CLEN.

Porrò autem orationes antequam cibum ſumimus, pro dignitate diuinarum benignitatum ineundæ ſunt: quum earum quæ in præſenti nobis diuinitus conferuntur, tum verò earum quæ in poſterum BVD.

ſterum eiſdem recondita ſunt. Iam à corporum curatione rurſus orationes gratiarum actionem exequantur, iam acceptorum ergò, atq; eò amplius eorum flagitationem, quæ Deus nobis pollicitus eſt.

Ἀξίως) ἄξιος, dignus, Genitiuo iungitur: ſic & Aduerbium ἀξίως τῶν παροχῶν: quemadmodū ad Romanos capite vltimo, ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ, ἀξίως τῶν ἁγίων, vt eam ſuſcipiatis in Domino, dignè ſanctis, id eſt, ita vt ſanctos decet. Ad eundē modum Latini, Viuere naturæ ſic conuenienter oportet.

Γενέσθωσαν) γίνομαι, ſecundus Aoriſtus Medius ἐγενόμην, pag. 107, ver. 8, Imperatiuus γενοῦ, γενέσθω, Plurale γενέσθωσαν.

Παροχῶν) ἔχω, παρέχω, prębeo, ἡ παροχή, quicquid largimur & conferimus: vertitur ε in ο, vt dictum prius in τρέπω, τρόπος, ſup pag. 21, ver. 20, Genitiuus pluralis τῶν παροχῶν.

Ὧντε) ὧν, Relatiuum eſt Antecedentis παροχῶν Græci verò Relatiuum ponūt in eodem caſu cum Antecedente, ἀξίως τῶν παροχῶν, ὧν δίδωσι, pro ἃς δίδωσι, pag. 125, ver. 3.

Μέλλων) futurum, ſiue venturum, eſt Participiū Neutri generis, præſentis temporis, à Verbo μέλλω, vnde Græcis Futurum tempus dicitur μέλλων.

Ἐταμιεύσατο) ταμιεύω, Futurum ταμιεύσω, Aoriſtus primus Actiuus ἐταμίευσα, Medius ἐταμιευσάμην, ἐταμιεύσω, ἐταμιεύσατο, id eſt, condidit, & ſepoſuit.

Εὐχαριστίαν) χάρις, gratia, beneficium, χαρίζομαι, gratiam confero. finge vocem Actiuam χαρίζω, χαρίσω, κεχάρικα, κεχάρισμαι, κεχάρισαι, κεχάρισται,

Verbale

Verbale χαειςὸς,& addita particula ευ fit εὐχάειςος: vnde εὐχαειςέω,gratias ago,& Nomen εὐχαειςία,gratiarum actio.

Δεδομένων) δίδωμι,Præteritum paſsiuū δέδομαι, pag.69,ver.8.vnde Participium ὁ δεδομένος, ἡ δεδομένη,τὸ δεδομένον.

Αἴτησιν) αἰτέω,αἰτήσω,ᾔτηκα,ᾔτημαι,ᾔτησαι, Verbale ἡ αἴτησις,τῆς αἰτήσεως,τὴν αἴτησιν.

Ἐπηγγελμένων) ἀγγέλλω,Futurum ἀγγελῶ,Præteritum Actiuum ἤγγελκα, Paſsiuum ἤγγελμαι. Participium,ἠγγελμένος, Compoſitum ἐπηγγελμένος ab ἐπαγγέλλω.

Ὥρα μία τροφῆς ἀποτεταγμένη, ἡ αὐτὴ κατὰ περίοδον ἀπαντῶσα, ὡς ἐκ τῶν εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν τοῦ ἡμερονυκτίου μόλις εἶναι ταύτην τὴν προσαναλισκομένην τῷ σώματι. τὰς δὲ λοιπὰς ἐν τῇ κατὰ νοῦν ἐργασίᾳ ἀπασχολεῖσθαι τὸν ἀσκητήν.

Hora vna cibi conſtituta,eadem per ambitum reuertens,ita vt ex vigintiquatuor horis diei & noctis,vix ſit hæc inſumpta corpori:at reliquas in circa mentem operatione occupetur exercitator. CLEN.

Denique cibi ſumendi hora ſit vnica,& conſtituta, eadémque ſemper per ambitum reuertens,vix hæc vt curando corpori destinata,vna ſit quatuor & viginti,quam temporis intercapedinem complectitur diei noctiſque viciſsitudo: reliquas autem horas mẽs commentando occupata ſit,hominis quidem certè qui menti exercendæ in ſolitudine ſe addixerit. BVD.

Ἀποτεταγμένη) τάσσω,τάξω, τέταχα, τέταγμαι, Participium τεταγμένος,Compoſitum ἀποτεταγμένος, ab ἀποτάσσω.

Περίοδος) ab ὁδὸς multa fiunt,περίοδος, κάθοδος, ἔφοδος,μέθοδος,& ita in cæteris Præpoſitionibus.

Ἀπαν

Ἀπαντῶσα) ἀντάω, Participium ὁ ἀντάων, ἡ ἀντάουσα, craſis, ἀντῶσα, Compoſitum ἀπαντῶσα, ab ἀπαντάω.

Εἰκοσιτετράδρων) de numeralibus pag. 82, ver. 1.

Ἡμερονυκτίου) ἡμέρα, dies, ἡ νὺξ, τῆς νυκτὸς, nox: inde τὸ ἡμερονύκτιον, tempus complectens diem & noctē.

Προσαναλισκομένην) ἁλίσκω, ἀναλίσκω, προσαναλίσκω, προσαναλίσκομαι, Particip. προσαναλισκόμενος.

Ἀπασχολεῖσθαι) σχολὴ, inde Verbum ἀσχολέω, ἀσχολέομαι, Compoſitum ἀπασχολέομαι, Infinitiuus ἀπασχολέεσθαι, & per craſin ἀπασχολεῖσθαι, vt ποιεῖσθαι.

Ἀσκητὴν) ἀσκέω, ἀσκήσω, ἤσκηκα, ἤσκημαι, ἤσκησαι, ἤσκηται, Verbale ὁ ἀσκητής.

Ὕπνοι δὲ κοῦφοι καὶ εὐαπάλλακτοι, φυσικῶς ἀκολουθοῦντες τῷ συμμέτρῳ τῆς διαίτης, κατ' ἐπιτήδευσιν δὲ ταῖς περὶ τῶν μεγάλων μερίμναις διακοπτόμενοι.

CLEN. Somni verò leues & facilè diſcedentes, naturaliter ſequentes proportionem diætæ, ſecūdum ſtudium autem de magnis curis interrupti.

BVD. *Somni leues ſunto, eiúſque modi qui excati facilè poßint, ex naturæ vtique præſcripto, ad victúſque rationem appoſiti. Id verò interim accurandum ſtudióque aſſequendum eſt, vt commentandis rebus arduis ipſi paſcantur ſomni.*

Εὐαπάλλακτοι) ἀλλάττω, ἀλλάξω, ἤλλαχα, ἤλλαγμαι, ἤλλαξαι, ἤλλακται, Verbale ἀλλακτὸς, Compoſitum ἀπάλλακτος, ab ἀπαλλάττομαι: deinde cū εὖ dicitur εὐαπάλλακτος, id eſt, qui facilè diſcedit.

Φυσικῶς) ἡ φύσις, natura, φυσικὸς, naturalis: vnde Aduerbiū φυσικῶς à Genitiuo plurali, verſo ν in σ.

Συμμέτρῳ) μέτρον, inde ὁ σύμμετρος. Neutrū σύμμετρον Subſtantiuè, id eſt, συμμετρία, proportio.

Διαίτης) ἡ δίαιτα, τῆς διαίτης.

Δια

Διακοπτόμενοι) κόπτω, διακόπτω, διακόπτομαι, Participium διακοπτόμενος, qui interrumpitur. Exemplar Aldinum habet διαβοσκόμενοι, à βόσκω, quod ſecutus eſt Budæus, ipſi, inquiens, paſcantur ſomni.

Τὸ γὰρ βαθεῖ κάρῳ κατακρατεῖσθαι, λυομένων αὐτοῦ τῶν μελῶν, ὥστε σχολὴν ἀτόποις φαντασίαις παρέχειν, ἐν καθημερινῷ θανάτῳ ποιεῖ τοὺς οὕτω καθεύδοντας.

Nam profundo ſopore detineri, ſolutis ipſius membris, ita vt otium abſurdis viſis præbeat, in quotidiana morte facit ſic dormientes. CLEN.

Nam altiore correptum eſſe ſopore, ſicq; eſſe veterno diſſoluta hominis contemplatoris membra, vt interim pateat aditus viſis abſurdis obrepentibus: id certè inſtar eſt quotidianæ mortis. BVD.

Βαθεῖ) ὁ βαθὺς, τοῦ βαθέος, τῷ βαθέϊ, craſis βαθεῖ. De cuiuſmodi Nominum contractione, pagina 97, verſu 3.

Κάρῳ) κάρος, ſomnolentia, grauis ſopor.

Κατακρατεῖσθαι) κρατέω, κρατέομαι, Infinitiuus κρατέεσθαι, craſis κρατεῖσθαι, Compoſitum κατακρατεῖσθαι.

Μελῶν) τὸ μέλος, τοῦ μέλεος, τῶν μελέων, craſis μελῶν.

Ἀτόποις) τόπος, hinc ἄτοπος, abſurdus.

Φαντασίαις) vide ſup. pag. 63. ver. 20. in φαντασίαις.

Καθημερινῷ) ἡμέρα, dies, καθ' ἡμέραν, quaſi dicas per diem, vt καθ' ἑκάστην ἡμέραν, per vnunquenq; diem, per ſingulos dies. & quia dictum eſt καθ' ἡμέραν per apoſtrophum, etiam tanquam vnica dictio cõpoſita ſcribitur καθημέραν, id eſt, quotidie: vnde Adiectiuum καθημερινὸς, quotidianus, vt μεθημερινὸς, diurnus, ſup. pag. 63, ver. 5. in μεθημερινάς.

Οὕτω καθεύδοντας) οὕτως, & οὕτω, idem, ſed hoc ante Conſonantem, illud ante Vocalem, οὕτως ἐποίησε.

Ἀλλ' ὅπερ τοῖς ἄλλοις ὁ ὄρθρος ἐστὶ, τοῦτο τοῖς ἀσκηταῖς τῆς εὐσεβείας τὸ μεσονύκτιον, μάλιστα σχολὴν τῇ ψυχῇ τῆς νυκτερινῆς ἡσυχίας χαριζομένης, οὔτε ὀφθαλμῶν, οὔτε ὤτων βλαβερὰς ἀκοὰς, ἢ θέας ἐπὶ καρδίαν παραπεμπόντων· ἀλλὰ μόνον καθ' ἑαυτὸν τοῦ νοῦ σὺν θεῷ συνόντος, καὶ διορθουμένου μὲν ἑαυτὸν τῇ μνήμῃ τῶν ἡμαρτημένων· ὅρους δὲ ἑαυτῷ τιθέντος πρὸς τὴν ἔκκλισιν τοῦ κακοῦ, καὶ τὴν παρὰ θεοῦ συνεργίαν εἰς τὴν τελείωσιν τῶν σπουδαζομένων ἐπιζητοῦντος.

CLEN. Sed quod aliis diluculum eſt, hoc cultoribus pietatis media nox, maximè otium animæ nocturna quiete largiente, neque oculis, neque auribus noxios auditus aut aſpectus in cor admittentibus: ſed ſolùm apud ſeipſam mente cum Deo pręſente, & corrigente quidem ſeipſam memoria peccatorum: fines verò ſibiipſi ſtatuente ad declinationem mali, & à Deo auxilium ad perfectionem ſtudiorum implorante.

BVD. *Atqui quod aliis diluculum, id nox iis dimidiata eſt, qui ſe colendæ pietatis ſtudio deuouerint. Tum enim præcipue otium animæ largitur nocturnum conticinium, quum neq; oculi aſpectus importunos, neq; aures auditus obturbatores intrò ad cor admittunt. Cæterùm mens ſola ſecum, cum Deóq; negotium habens, tum peccatorum ſuorum recordatione ſeſe corrigens, fines ipſa ſibi præſcribit ad vitia auerſanda, opem etiam diuinitus implorans ad ea adipiſcenda, ad quæ magno ſtudio incitata eſt.*

Εὐσεβείας) σέβω, colo, veneror, σέβας, reuerentia & adoratio: inde Adiectiuum ὁ καὶ ἡ εὐσεβὴς, à quo Subſtantiuum ἡ εὐσέβεια, τῆς εὐσεβείας: contrarium ἀσεβὴς ἀσέβεια.

Μεσονύκτιον) μέσος, medius, ἡ νὺξ, τῆς νυκτὸς, nox, noctis: vnde μεσονύκτιον, media nox, nox intempeſta.

Νυκτερινῆς) ἡ νύξ, τῆς νυκτὸς, à quo νυκτερὸς: vnde ὁ νυκτερινὸς, ἡ νυκτερινὴ, τῆς νυκτερινῆς. quomodo autem

Adiectiu

Adiectiuorum Fœminina ſe habeant & neutrum, ſcriptum eſt pag.81,ver.1.

Ωτων) τὸ ὠς, τοῦ ὠτὸς, vt φῶς, φωτὸς, pag.14,ver.8.

Βλαβερὰς) τὸ βλάβος, vel ἡ βλάβη, nocumentum: inde fit ὁ βλαβερὸς, nociuus, vt à φόβος, φοβερός.

Συνόντος) εἰμὶ, ſum, Participium ὢν, ὄντος, pag.99, ver.15. Compoſitũ συνὼν, συνόντος, à Verbo σύνειμι.

Διορθουμένου) ab ὀρθὸς fit verbum ὀρθόω, Compoſitum διορθόω, διορθόομαι, craſis διορθοῦμαι, Participium διορθούμενος.

Μνήμη) μνάομαι, reminiſcor. finge vocẽ actiuam, μνάω vel μνέω, Futurum μνήσω: vnde ἡ μνήμη, vt ἡ γνώμη, à Futuro γνώσω: & ἡ ῥώμη, à Futuro ῥώσω, à ῥώννυμι. Datiuus τῇ μνήμῃ.

Ἡμαρτημένων) ἁμαρτάνω, pecco, Tempora ſumit ab ἁμαρτέω, Futurum ἁμαρτήσω, Præteritum Actiuum ἡμάρτηκα, Paſsiuum ἡμάρτημαι, Participium ἡμαρτημένος, plurale Neutrum τὰ ἡμαρτημένα, hoc eſt, peccata, quæ peccando admiſſa ſunt, vt τὰ σεσωφρονημένα, quæ temperanter acta ſunt.

Τιθέντος) τίθημι, Participium ὁ τιθεὶς, τοῦ τιθέντος, pag.62, ver.1.

Ἔκκλισιν) κλίνω, Futurum κλινῶ, Præteritum Actiuum κέκλικα, Paſsiuum κέκλιμαι, κέκλισαι: vnde ἡ κλίσις, τῆς κλίσεως, τὴν κλίσιν. Compoſitum ἐκκλίνω: inde ἔκκλισις.

Συνεργίαν) ἔργον, opus, συνεργὸς, adiutor, auxiliator, & collega in opere, ἡ συνεργία, auxilium.

Τελείωσιν) à τέλος fit ὁ τέλειος perfectus. inde Verbum τελειόω, perficio, τελειώσω, τετελείωκα, τετελείωμαι, τετελείωσαι. Verbale ἡ τελείωσις, τῆς τελειώσεως,

τὴν τελέωσιν, id eſt, perfectionem.

Σπουδαζομένων) τὰ σπουδαζόμενα, quæ nobis curæ ſunt, & in quæ magno ſtudio incumbimus, à σπουδάζω, pro eo quod eſt ſtudioſè expeto.

Ἐπιζητούντος) ζητέω, Participium ὁ ζητέων, τοῦ ζητέοντος, craſis ζητοῦντος, Compoſitum ἐπιζητοῦντος, à Verbo ἐπιζητέω.

HAEC habui quæ de Grammaticis Meditationibus in medium adferrem, id potiſsimùm ſpectans, ne iuuentus Græcarum literarum auida, diutius quàm par eſſet, in primis linguæ rudimentis hæreret: ſed vno in opuſculo totum iſtarum minutiarum tædium deuoraret: grauioribus deinde diſciplinis & autorum mancipanda lectionibus. Quum enim futurum ſperarem, vt hoc ſtudium apud plurimos minore grauaretur inuidia, ſi compendio temporis mediocrē cognitionem attuliſſe videretur: non committendum putaui, vt in hac parte ſtudioſis adoleſcentibus deeſſem. Quod etiā eò feci libentius, eóque magis conandum eſſe duxi, quòd nullus fermè hodie terrarum ſit angulus, ſine Græcarum literarū fautoribus: ſed apud quoſuis hominum ordines, non pauci pro ſua quiſque vice rem pulcherrimam & maximè frugiferam prouehant & exornent: quidam doctiſsimis ingenij ſui monumentis, alij extruēdis Gymnaſiis, alij alendis linguarum profeſſoribus, nunquam intermorituram ſibi gloriam pepererūt. Quorum inſignem vnum, nullíque ſecundum noſtra hæc tulit ætas, Ioannem Tarteſium, quem felix & ſemper

doctis

doctis fœcunda viris, in hac luce gaudens contemplatur Lutetia, omnium literarum Mecœnatem, Præſidem Collegij Lexouienſis. Is igitur vir linguarum patrocinium ita ſuſcipit, vt vnus verè ſit inſtar totius Galliæ. Nuſquam diſcipulorum numerus maior, nuſquam tanta profeſſorũ cohors, omnium Muſarum dotibus inſtructiſsima. Quem enim ille non vltrò aſciſcit, paſcit & ornat, quem eruditionis nomen commendauit? Eſt vbi Latinè diſcas commodius, illic Græcè fortaſſe melius, ibi contrà Hebraicè: verùm hoc Lexouienſe Collegium, bonorum omnium eſt mare. Latinos, Græcos, Hebræos habet multos: quin & Chaldæos atq; Arabicos propediem dabit, ſi modò parere liceat, quod diu parturiuit: adeò gladiatorio quodam animo Præſes ille in hanc laudem incumbit, quaſi in fatis eſſet, vt vnus linguarum ſtudiis promouendis præeſſet. Dignus profectò, qui Regum gazas, & opulentiſsimos theſauros poſsideat, tam excelſa & benefica natus voluntate, vt ſeipſum literarum ſaluti deuouiſſe videatur. Quapropter omnes linguarum candidatos decet, vt hunc virum colant & venerentur, pro meritis in cœlum laudibus vehant, nomen celebrent, eíque ſucceſſus proſperos, & multorum ſeculorum annos precentur.

Nam viuente Tarteſio, ſemper incolumes literæ durabunt, & nunquam cadere poterunt.

*